

Møteinnkalling 8/09

Møte: Bydelsutvalget
Møtested: Akersbakken 27
Møtetid: tirsdag 27. oktober 2009 kl. 18.00
Sekretariat: 23 47 52 10

SAKSKART

Åpen halvtime
Godkjenning av innkalling
Godkjenning av sakskart
Informasjon
Eventuelt

Saker til behandling

Sak 180/09	BU-protokoll september 2009.....	iii
Sak 181/09	Protokoller fra råd utvalg og komiteer	21
Sak 182/09	Cafe Tekehtopa, St. Olavs plass 2: Høringsuttalelse til søknad om utvidet skjenketid ute i bakgård.....	22
Sak 183/09	Cosmo Beauty, Akersgata 16: Høringsuttalelse til søknad om bevilling for skjenking av alkohol inne.....	28
Sak 184/09	Gate - og veinormaler for Oslo -begrenset høring	32
Sak 185/09	Forslag til arkitekturpolitikk for Oslo - høring	36
Sak 186/09	Status for rehabilitering av Stensparken og Idioten	46
Sak 187/09	Sentrumsansvar - behov for særskilt tildeling.....	48
Sak 188/09	St. Hanshaugen barnehage - en temabarnehage.....	55
Sak 189/09	Nye midlertidige barnehager - 2009.	57
Sak 190/09	Rehabilitering/ oppussing av barnehager - Oktober 2009.....	59
Sak 191/09	Barnehagens lekearealer.....	61
Sak 192/09	Navn på midlertidige barnehageenheter.....	63
Sak 193/09	Fattige barn og tiltak i Bydel St. Hanshaugen.....	65
Sak 194/09	Informasjon om prosjekt eldre og rusbruk.....	69
Sak 195/09	Handlingsplan vold i nære relasjoner.....	72
Sak 196/09	Bekjentgjøring av bydelens tilsynsutvalg	85
Sak 197/09	Tilsynsutvalgets rapporter fra uanmeldt tilsyn ved Cathinka Guldberg-senteret og Jødisk bo- og seniorsenter, september 2009.....	86
Sak 198/09	Tilsynsutvalg for institusjoner mv - planer fremover	88
Sak 199/09	Status - Rekrutteringsplaner for funksjonshemmede og minoriteter	89

Sak 200/09 Midlertidig forskrift om husleietilskudd etter opphør av husleiereguleringen - høring.....	91
Sak 201/09 Deltakende budsjettering.....	93
Sak 202/09 Saksbehandling og mandat for saksforberedende komiteer.....	96
Sak 203/09 Økonomisk status pr september - 09.....	101
Referatsaker	

Bydel St. Hanshaugen

leder

sekretær

Sak 180/09 BU-protokoll september 2009

Arkivsak: 200900521
Arkivkode: 00
Saksbehandler: Kristin Kaus

Saksgang	Møtedato	Saknr
Bydelsutvalget	27.10.09	180/09

BU-PROTOKOLL SEPTEMBER 2009

Protokoll 7/09

Møte: Bydelsutvalget
Møtested: Akersbakken 27
Møtetid: tirsdag 29. september 2009 kl. 18.00
Sekretariat: 23 47 52 10

Møteleder: Torunn K. Husvik (A)

Tilstede: Haakon Sandøy (A)
Gudmund Brede (A)
Nora Fjelddalen (SV)
Stian Oen (SV)
Firuz Kutal (SV)
Rune Aale-Hansen (H)
Lars Erik Becken (H)
Gudrun Jære Hoel (V)
Hans Petter De Fine (R)
Remi Padoin (F)
Helge L'Orange (H)
Torkild Strandvik (V)

Forfall: Trude Johansen (A)
Inga-Mari Ramsfjell-Kind (H)

Som vara møtte:

I tillegg møtte: Bydelsdirektør Tone Frønes
Avdelingssjef Sven Bue Berger
Avdelingssjef Kjersti Halvorsen

Avdelingsjef Ole Kristian Brastad
Internrevisor Sveinung Leirvåg

Møtesekretær: Karin Fure

Åpen halvtime:

Trude Brenden – Stensparken uteservering og plassering av denne.

Ivar Børsheim, Eldrerådet om Seniorakademiet, sak 167 og to tilsynsutvalg, oppheving av husleieregulering og hva de gjør i Bydel Frogner og forskrift fra Byrådsavdelingen for velstand og sosiale tjenester.

Margaret Wathne om støyforholdene på Falck Ytters plass.

Steffen Sørnum om forholdene på plassen for barn og unge.

Åge Damsgård representant for organisert idrett, om de plassene i bydelen som bør skjermes for barn og unge.

Godkjenning av innkalling og sakskart

Innkalling ble godkjent

Informasjon

Bydelsdirektør Tone Frønes informerte om følgende:

Foreløpig ramme for budsjett 2010.

Mediesak i forrige uke.

Eventuelt

Sak 159 /09 BU-protokoll august 2009

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Godkjent

Votering:

Enstemmig vedtatt

Vedtak:

Godkjent

Sak 160 /09 Protokoller fra råd utvalg og komiteer

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Tatt til orientering

Votering:

Enstemmig vedtatt

Vedtak:

Tatt til orientering

Sak 161 /09 Blindernveien 6 m.fl. - Reguleringsplan - planforslag til offentlig ettersyn

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

1. Bydelsutvalget beklager at bydelen, som forvalter av friområdene , til tross for oppfordring fra bydelsutvalget ikke er tatt med aktivt i planarbeidet.
2. Bydelsutvalget mener det er positivt at en ny barnehage kan innpasses på området.
Den del av barnehagen som plasseres i 1.etg. vil få et støyutsatt uteareal og må derfor støyskjermes. I følge forslagsstiller legges det opp til en størrelse på uteareal tilsvarende 60% av veiledende norm. Bydelsutvalget mener at arealnormen bør kunne tilfredsstilles.
Bydelsutvalget mener det er viktig at krav til tilstrekkelige og gode uteoppholdsarealer opprettholdes der hvor det er tilstrekkelige arealer i planområdet, og selv om barnehager ligger i nærheten av parker og friområder. Med mange barnehager i nærheten av en park vil slitasjen på parken kunne bli stor og også kunne medføre brukerkonflikter. Barnehagen bør derfor planlegges med 4 avdelinger, tilsvarende en 72 ekvivalenter barnehage.
3. Bydelsutvalget mener at forslagstillerne gjennom planen vil gjøre adkomstforholdene i området noe tryggere, men at det fortsatt er lagt opp til krysninger av turveien, som vil kunne medføre farefulle situasjoner; innkjøring til det underjordiske p-huset på felt A og innkjørsel til Blindernveien skole.

Bydelsutvalget mener at dette må løses på en bedre måte, eksempelvis ved en kulvert/undergang for de gående/syklende på turveien i dette området.

4. Bydelsutvalget mener at Grønn rute/turveistrekningen i dette området kvalitetsmessig må forbedres med et grøntbelte som skjerm mot atkomstveien og foreslått parkering.
5. Bydelsutvalget mener at det i området vil bli mye trafikk ved bringing og henting av barn, både til skolen/e og til de mange barnehagene i området. I planforslaget er det foreslått ti korttidsparkeringsplasser. Bydelsutvalget mener at antall parkeringsplasser er utilstrekkelig.
Bydelsutvalget er her enig med barnas representant i plansaker som mener at dette vil kunne føre til hastverksparkering på forbudte områder, eksempelvis gangveien, og som vil føre til en fortsatt utrygg skolevei for elevene. Imidlertid mener bydelsutvalget at både barnehager og skole må oppfordre foreldrene til å ikke benytte bil ved henting og bringing, også av miljøhensyn.
6. Bydelsutvalget mener at hensynet til verneinteressene i området vil bli bedre ivaretatt ved en reduksjon av bygningsvolumet på felt B, opp mot gravlundene Halvor Blinderns grav.
Foreslått utnyttelse er for høy, og bydelsutvalget mener det bør bygges mindre og slankere bygninger for å beholde større åpenhet innen området.
7. Bydelsutvalget mener at det riktige i saken ville være en omregulering av det ubebygde friområdet ved Marienlyst gård barnehage til uteareal for barnehagen, i tråd med faktisk bruk, men forstår at kravet om fullverdig erstatningsareal gjør dette vanskelig.
8. Bydelsutvalget kan forstå at Sameiene Blindernveien 2-4, samt Marienlyst vel, stiller seg negative til utbygging av felt A med kontorbygg. De mener området heller bør reguleres til parkområde. Bydelsutvalget kan forstå argumentene for dette, men kan også se grunneiernes behov for annen utnyttelse av arealene fordi nærområdet allerede har store parkområder.

Behandling:

Endringsforslag fra Torkild Strandvik (V) :

Til bydelsdirektørens pkt. 2. De to siste setninger i punktet strykes.

Endringsforslag til punkt 2 fra Torkild Strandvik (V) for Fag V:

Bydelsutvalget mener det er positivt at en ny barnehage kan innpasses på området.

Den del av barnehagen som plasseres i 1.etg. vil få et støyutsatt uteareal og må derfor støyskjermes. I følge forslagsstiller legges det opp til en størrelse på uteareal tilsvarende 60% av veiledende norm, bydelsutvalget støtter dette forslaget siden det innebærer en barnehage med 6 avdelinger.

Tilleggsforslag fra Rune Aale-Hansen (H):

til punkt 2

Bydelsutvalget ønsker at det bygges en ny barnehage i Blindernveien 6, og at planene for ny barnehage i Sognsveien 8 skrinlegges av hensyn til bevaring av Grønn Rute.

Tilleggsforslag fra Torkild Strandvik (V):

Nytt punkt 9: Bydelsutvalget ser for seg at med 6 avdelinger i barnehagen i Blindernveien 6 så vil det ikke være noe behov for å vurdere videre barnehageutbygging på ”Idioten”. Dette vil også være gunstig for den grønne satsingen i bydelen. St. Hanshaugen er en bydel med tett bebyggelse og det er viktig å bevare de grønne lungene man har i størst mulig grad, derfor mener bydelsutvalget at ved å øke kapasiteten i den planlagte barnehagen i Blindernveien 6 så vil man få muligheten til å sikre Idioten mest mulig uberørt.

Votering:

Bydelsdirektørens forslag punkt 1, 3, 4 5, 6 og 7 enstemmig vedtatt

Bydelsdirektørens forslag punkt 2 satt opp mot Strandviks og vedtatt mot 6 stemmer (H, F og V)

Strykningsforslag fra Strandvik falt mot 5 stemmer (H og V)

Tilleggsforslag fra Aale-Hansen til punkt 2 falt mot 6 stemmer (H, F og V)

Bydelsdirektørens forslag punkt 8 vedtatt mot 5 stemmer (V, F, R og 1 A – Brede)

Nytt punkt 9 fra Strandvik falt mot 5 stemmer (V og H)

Vedtak:

- 1. Bydelsutvalget beklager at bydelen, som forvalter av friområdene, til tross for oppfordring fra bydelsutvalget ikke er tatt med aktivt i planarbeidet.*
- 2. Bydelsutvalget mener det er positivt at en ny barnehage kan innpasses på området. Den del av barnehagen som plasseres i 1.etg. vil få et støyutsatt uteareal og må derfor støyskjermes. I følge forslagsstiller legges det opp til en størrelse på uteareal tilsvarende 60% av veiledende norm. Bydelsutvalget mener at arealnormen bør kunne tilfredsstilles.
Bydelsutvalget mener det er viktig at krav til tilstrekkelige og gode uteoppholdsarealer opprettholdes der hvor det er tilstrekkelige arealer i planområdet, og selv om barnehager ligger i nærheten av parker og friområder. Med mange barnehager i nærheten av en park vil slitasjen på parken kunne bli stor og også kunne medføre brukerkonflikter. Barnehagen bør derfor planlegges med 4 avdelinger, tilsvarende en 72 ekvivalenter barnehage.*
- 3. Bydelsutvalget mener at forslagstillerne gjennom planen vil gjøre adkomstforholdene i området noe tryggere, men at det fortsatt er lagt opp til krysninger av turveien, som vil kunne medføre farefulle situasjoner; innkjøring til det underjordiske p-huset på felt A og innkjørsel til Blindernveien skole.
Bydelsutvalget mener at dette må løses på en bedre måte, eksempelvis ved en kulvert/undergang for de gående/syklende på turveien i dette området.*
- 4. Bydelsutvalget mener at Grønn rute/turveistrekningen i dette området kvalitetsmessig må forbedres med et grøntbelte som skjerm mot atkomstveien og foreslått parkering.*
- 5. Bydelsutvalget mener at det i området vil bli mye trafikk ved bringing og henting av barn, både til skolen/e og til de mange barnehagene i området. I planforslaget er det foreslått ti korttidsparkeringsplasser. Bydelsutvalget mener at antall parkeringsplasser er utilstrekkelig.
Bydelsutvalget er her enig med barnas representant i plansaker som mener at dette vil kunne føre til hastverksparkering på forbudte områder, eksempelvis gangveien, og som vil føre til en fortsatt utrygg skolevei for elevene. Imidlertid mener bydelsutvalget at*

både barnehager og skole må oppfordre foreldrene til å ikke benytte bil ved henting og bringing, også av miljøhensyn.

6. *Bydelsutvalget mener at hensynet til verneinteressene i området vil bli bedre ivaretatt ved en reduksjon av bygningsvolumet på felt B, opp mot gravlunden Halvor Blinderns grav.
Foreslått utnyttelse er for høy, og bydelsutvalget mener det bør bygges mindre og slankere bygninger for å beholde større åpenhet innen området.*
7. *Bydelsutvalget mener at det riktige i saken ville være en omregulering av det ubebygde friområdet ved Marienlyst gård barnehage til uteareal for barnehagen, i tråd med faktisk bruk, men forstår at kravet om fullverdig erstatningsareal gjør dette vanskelig.*
8. *Bydelsutvalget kan forstå at Sameiene Blindernveien 2-4, samt Marienlyst vel, stiller seg negative til utbygging av felt A med kontorbygg. De mener området heller bør reguleres til parkområde. Bydelsutvalget kan forstå argumentene for dette, men kan også se grunneiernes behov for annen utnyttelse av arealene fordi nærområdet allerede har store parkområder.*

Sak 162 /09 Idrettsbarnehage - Bislet stadion

Bydelsdirektørens forslag til vedtak:

Bydelsutvalget ber om at forholdene legges til rette for å etablere idrettsbarnehage i tilknytning til Bislet stadion.

Behandling

Endringsforslag fra Rune Aale-Hansen (H):

Omforent endringsforslag fra oppvekst og kulturkomiteen

Bydelsutvalget ber om at forholdene legges til rette for å etablere idrettsbarnehage i tilknytning til Bislet stadion, og eventuelt andre egnede steder.

Votering:

Bydelsdirektørens forslag ble satt opp mot endringsforslag fra Aale-Hansen og falt enstemmig

Vedtak:

Bydelsutvalget ber om at forholdene legges til rette for å etablere idrettsbarnehage i tilknytning til Bislet stadion, og eventuelt andre egnede steder.

Sak 163 /09 Barnerepresentantordningen i arealplanleggingen - høring, oppnevning og ressursbruk

Bydelsdirektørens forslag til vedtak:

Bydelsutvalget følgende forslag til Plan- og bygningsetatens forslag til Retningslinjer for barne- og ungdomsrepresentantene i bydelene :

1. Bydelsutvalget tror at mange bydeler vil ha problemer med å finne egnede representanter og samtidig kunne avsette de tilstrekkelige ressurser til at dette viktige arbeidet blir ivaretatt på en god måte. Bydelsutvalget vil derfor foreslå at

barnerepresentantens arbeid bekostes av sentrale, øremerkede midler, som skal dekke både løpende arbeid og deltakelse i nødvendige opplærings- og nettverkssamlinger i regi av Plan- og bygningsetaten og Miljøverndepartementet.

2. Bydelsutvalget mener det kan være positivt med en løsning hvor en barnerepresentant representerer flere bydeler, for eksempel 3 bydeler. Vervet vil dermed kunne utgjøre en vesentlig del av barnerepresentantens stillingsinnhold, noe som vil kunne gi representanten mulighet for kompetansebygging og god erfaring. Bydelsutvalget mener en delt stilling mellom flere bydeler også kan være positivt for stillingens integritet; som politisk og administrativt fristilt representant. Det vil i tillegg kunne opprettes en gruppe barnerepresentanter som sammen vil kunne tilegne seg den nødvendige kompetanse for å ivareta vervet på en best mulig måte.

Votering:

Enstemmig vedtatt

Vedtak:

Bydelsutvalget følgende forslag til Plan- og bygningsetatens forslag til Retningslinjer for barne- og ungdomsrepresentantene i bydelene :

- 1. Bydelsutvalget tror at mange bydeler vil ha problemer med å finne egnede representanter og samtidig kunne avsette de tilstrekkelige ressurser til at dette viktige arbeidet blir ivaretatt på en god måte. Bydelsutvalget vil derfor foreslå at barnerepresentantens arbeid bekostes av sentrale, øremerkede midler, som skal dekke både løpende arbeid og deltakelse i nødvendige opplærings- og nettverkssamlinger i regi av Plan- og bygningsetaten og Miljøverndepartementet.*
- 2. Bydelsutvalget mener det kan være positivt med en løsning hvor en barnerepresentant representerer flere bydeler, for eksempel 3 bydeler. Vervet vil dermed kunne utgjøre en vesentlig del av barnerepresentantens stillingsinnhold, noe som vil kunne gi representanten mulighet for kompetansebygging og god erfaring. Bydelsutvalget mener en delt stilling mellom flere bydeler også kan være positivt for stillingens integritet; som politisk og administrativt fristilt representant. Det vil i tillegg kunne opprettes en gruppe barnerepresentanter som sammen vil kunne tilegne seg den nødvendige kompetanse for å ivareta vervet på en best mulig måte.*

Sak 164 /09 Rapport - evaluering av prøveordningen med beboerparkering

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

1. Bydelsutvalget mener at prøveprosjektet med beboerparkering har vært svært vellykket for beboere innenfor prøveområdet. Parkeringsforholdene for beboerne har blitt bedre, noe de mange positive tilbakemeldingene fra evalueringen viser. Bydelsutvalget er derfor positiv til en videreføring av og utvidelse av ordningen. Enkelte faktorer bør imidlertid nøye overveies ved eventuell utvidelse av og innføring av en permanent ordning.
2. Parkeringsbelegget på dagtid har blitt mindre, og det kan derfor være kapasitet til å åpne opp muligheten for at næringsdrivende med spesielle behov og enkelte andre grupper kan få muligheten til å parkere i området på dagtid.

3. Evalueringen viser at det har blitt mindre kjøring i gatene for å lete etter parkeringsplasser. Bydelsutvalget mener dette er positivt for miljøet og håper at en ytterligere utvidelse av ordningen vil føre til enda mindre fremmedparkering/jobbparkering, ved at flere vil velge å la bilen stå hjemme.
4. Hensikten med prøveprosjektet med beboerparkering var også å undersøke om de valgte kriteriene for beboerparkeringsordningen fungerer etter hensikten. Evalueringen viser at omtrent halvparten av beboerne mener at ordningen bør vare lenger utover på kveldstid, til kl. 20.00. Omtrent halvparten av beboerne samt næringsdrivende ønsker også at makstiden forlenges fra 2 til 3-4 timer. Bydelsutvalget synes det er viktig at ovennevnte vurderes ved videreføring og utvidelse av ordningen.
5. Bydelsutvalget har merket seg at ordningen ikke gjelder for de som ikke eier eller disponerer egen bil, men som bare låner eller leier en bil av og til. Ved videreføring av ordningen må det etableres et system som også gjør det mulig for disse å søke om tildeling av beboerlisens. Det samme gjelder for eiere av motorsykkel/moped.
6. Evalueringen viser at det er en god del beboere som ønsker seg muligheten til å få et gjestekort for besøkende som er på besøk for en lengre periode. Bydelsutvalget mener at det bør ses på om dette er mulig.

Behandling:

Endringsforslag fra Rune Aale-Hansen (H) :

Bydelsutvalget ønsker å avvikle beboerparkeringsordningen når prøveperioden opphører.

Nytt forslag fra Remi Padoin (F)

nytt punkt 7. og 8:

7) Bydelsutvalget bemerker at hensikten med beboerparkering er å lette beboernes parkeringsbyrde. Det er derfor viktig at kostnadene til drift holdes på et minimum, at måneds-/årsavgiften reflekterer dette, og at prosjektet ikke blir en kommunal melkeku der beboerne vil oppleve stadig økte avgifter utover eventuelle økte driftskostnader og indexjustering.

Gevinsten fra et slikt prosjekt skal tas ut i bespart tid for beboere, ikke i kommunale inntekter.

8) Inndelingen av parkeringssoner er i dag altfor rigid, og Bydelsutvalget ønsker å se på muligheten til å la soner overlappe hverandre for å gi beboere i randsoner lettere tilgang på parkering.

Tilleggsforslag fra Stian Oen (SV)

Tillegg på slutten av punkt 2:

Eventuell tildeling av kort til næringsdrivende må vurderes spesielt med tanke på at ordningen er ment å avhjelpe beboernes parkeringsbehov

Votering:

Bydelsdirektørens forslag ble satt opp mot endringsforslaget fra Aale-Hansen og ble vedtatt mot 4 stemmer (3 H og 1 F)

Tilleggsforslag fra Oen vedtatt mot 4 stemmer (3 H og 1 F)

Tilleggsforslag fra Padoin vedtatt mot 6 stemmer (3 SV og 3 H)

Vedtak:

1. *Bydelsutvalget mener at prøveprosjektet med beboerparkering har vært svært vellykket for beboere innenfor prøveområdet. Parkeringsforholdene for beboerne har blitt bedre, noe de mange positive tilbakemeldingene fra evalueringen viser. Bydelsutvalget er derfor positiv til en videreføring av og utvidelse av ordningen. Enkelte faktorer bør imidlertid nøye overveies ved eventuell utvidelse av og innføring av en permanent ordning.*
2. *Parkeringsbelegget på dagtid har blitt mindre, og det kan derfor være kapasitet til å åpne opp muligheten for at næringsdrivende med spesielle behov og enkelte andre grupper kan få muligheten til å parkere i området på dagtid.*

Eventuell tildeling av kort til næringsdrivende må vurderes spesielt med tanke på at ordningen er ment å avhjelpe beboernes parkeringsbehov

3. *Evalueringen viser at det har blitt mindre kjøring i gatene for å lete etter parkeringsplasser. Bydelsutvalget mener dette er positivt for miljøet og håper at en ytterligere utvidelse av ordningen vil føre til enda mindre fremmedparkering/jobbparkering, ved at flere vil velge å la bilen stå hjemme.*
4. *Hensikten med prøveprosjektet med beboerparkering var også å undersøke om de valgte kriteriene for beboerparkeringsordningen fungerer etter hensikten. Evalueringen viser at omtrent halvparten av beboerne mener at ordningen bør vare lenger utover på kveldstid, til kl. 20.00. Omtrent halvparten av beboerne samt næringsdrivende ønsker også at makstiden forlenges fra 2 til 3-4 timer. Bydelsutvalget synes det er viktig at ovennevnte vurderes ved videreføring og utvidelse av ordningen.*
5. *Bydelsutvalget har merket seg at ordningen ikke gjelder for de som ikke eier eller disponerer egen bil, men som bare låner eller leier en bil av og til. Ved videreføring av ordningen må det etableres et system som også gjør det mulig for disse å søke om tildeling av beboerlisens. Det samme gjelder for eiere av motorsykkel/moped.*
6. *Evalueringen viser at det er en god del beboere som ønsker seg muligheten til å få et gjestekort for besøkende som er på besøk for en lengre periode. Bydelsutvalget mener at det bør ses på om dette er mulig.*
7. *Bydelsutvalget bemerker at hensikten med beboerparkering er å lette beboernes parkeringsbyrde. Det er derfor viktig at kostnadene til drift holdes på et minimum, at måneds-/årsavgiften reflekterer dette, og at prosjektet ikke blir en kommunal melkeku der beboerne vil oppleve stadig økte avgifter utover eventuelle økte driftskostnader og indexjustering.*
8. *Gevinsten fra et slikt prosjekt skal tas ut i bespart tid for beboere, ikke i kommunale inntekter.*

Inndelingen av parkeringssoner er i dag altfor rigid, og Bydelsutvalget ønsker å se på muligheten til å la soner overlappe hverandre for å gi beboere i randsoner lettere tilgang på parkering.

Protokolltilførsel fra Høyre og Fremskrittspartiet

Høyre og Fremskrittspartiet er i prinsippet skeptisk til ordning med beboerparkering. Dette innebærer i realiteten at man "privatiserer" offentlig gategrunn, ved at man gir fortrinnsrett til noen bileiere på bekostning av andre.

Høyre og Fremskrittspartiet påpeker at det er store parkeringsutfordringer i indre by, med økende bortfall av parkeringsplasser samtidig som stadig flere beboere flytter til bydelen og får bil. Høyre og Fremskrittspartiet viser til at det er lov å eie bil i Oslo, men er opptatt av at det skal satses på utvikling av kollektivtransport og legges til rette for mest mulig miljøvennlig og trafikk sikker bilkjøring. Høyre og Fremskrittspartiet ønsker derfor å etablere flere underjordiske parkeringsanlegg mellom ring 2 og ring 1. Dessverre ønsker et flertall i bydelsutvalget å gjøre det vanskelig å eie bil i indre by gjennom å redusere antall parkeringsplasser. Dette skaper store frustrasjoner for bileiere i bydelen, bidrar til økt forurensning og mer trafikkfarlige situasjoner.

Siden et flertall i Bydelsutvalget ønsker å utvide beboerparkeringsordningen, vil Høyre og Fremskrittspartiet påpeke at det er viktig å justere ordningen tråd med tilbakemeldingene som fremkommer i evalueringsrapporten.

Sak 165 /09 Seniorakademi

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget tar saken om Seniorakademi til orientering

Votering:

Enstemmig vedtatt

Vedtak:

Bydelsutvalget tar saken om Seniorakademi til orientering

Sak 166 /09 Tilsynsutvalgets rapport fra uanmeldt tilsyn ved St. Hanshaugen omsorgssenter, juli 2009

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget tar sak om tilsynsutvalgets rapport fra uanmeldt tilsyn ved St. Hanshaugen omsorgssenter, juli 2009 til orientering.

Behandling:

Tilleggsforslag fra Haakon Sandøy (A) for A, SV og R:

Bydelsutvalget ønsker at "Tilsynsrapportene for institusjoner mv" innfører et punkt om "Bruk av medikamenter" under "Spesielle tilsynsområder (rettet til personalet)". Det er viktig at legemiddelbruken jevnlig blir kontrollert av lege og at eventuelle bivirkninger registreres.

Tilsynet følger opp at legemiddelbruken er forsvarlig kontrollert.

Tilleggsforslag fra Rune Aale-Hansen (H):

Bydelsutvalget ber bydelsdirektøren bidra til økt informasjon om bydelens 2 tilsynsutvalg til brukere og pårørende.

Votering:

Bydelsdirektørens forslag enstemmig vedtatt

Tilleggsforslag fra Sandøy vedtatt mot 1 stemme (H - Becken)

Tilleggsforslag fra Aale-Hansen enstemmig vedtatt

Vedtak:

Bydelsutvalget tar sak om tilsynsutvalgets rapport fra uanmeldt tilsyn ved St. Hanshaugen omsorgssenter, juli 2009 til orientering.

Bydelsutvalget ønsker at "Tilsynsrapportene for institusjoner mv" innfører et punkt om "Bruk av medikamenter" under "Spesielle tilsynsområder (rettet til personalet)". Det er viktig at legemiddelbruken jevnlig blir kontrollert av lege og at eventuelle bivirkninger registreres.

Tilsynet følger opp at legemiddelbruken er forsvarlig kontrollert.

Bydelsutvalget ber bydelsdirektøren bidra til økt informasjon om bydelens 2 tilsynsutvalg til brukere og pårørende.

Sak 167 /09 Tilsynsutvalg - konsekvenser av at tilsynsutvalget ikke har fungert

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget tar sak om tilsynsutvalg – konsekvenser av at tilsynsutvalgene ikke fungerer, til orientering.

Behandling:

Endringsforslag Torunn Husvik (A) for SV og A

Bydelsutvalget viser til at det på Bydelsutvalgets septembermøte ble bedt om en sak "hvor det redegjøres nærmere for gjennomført og planlagt aktivitet i regi av tilsynsutvalget inneværende år", og ikke en sak om at tilsynsutvalget ikke har fungert slik det nå er fremlagt for bydelsutvalget.

Tilsynsutvalget gjennomførte møte med bydelsadministrasjonen første halvår 2009. Det er, som det står i saksdokumentet til BU-sak 153/09, gjennomført et tilsyn hittil i år. Det er planlagt ytterligere tre tilsyn i 2009.

Bydelsutvalget registrerer at dagens tilsynsutvalg foreløpig fungerer etter reglementet, og finner dette tilfredsstillende.

Votering:

Bydelsdirektørens forslag enstemmig vedtatt

Endringsforslag fra Husvik:

1. avsnitt ble vedtatt mot 6 stemmer (F, H og V)
2. og 3. avsnitt ble vedtatt mot 5 stemmer (H og V)

Vedtak:

Bydelsutvalget tar sak om tilsynsutvalg – konsekvenser av at tilsynsutvalgene ikke fungerer, til orientering.

Bydelsutvalget viser til at det på Bydelsutvalgets septembermøte ble bedt om en sak ”hvor det redegjøres nærmere for gjennomført og planlagt aktivitet i regi av tilsynsutvalget inneværende år”, og ikke en sak om at tilsynsutvalget ikke har fungert slik det nå er fremlagt for bydelsutvalget.

Tilsynsutvalget gjennomførte møte med bydelsadministrasjonen første halvår 2009. Det er, som det står i saksdokumentet til BU-sak 153/09, gjennomført et tilsyn hittil i år. Det er planlagt ytterligere tre tilsyn i 2009.

Bydelsutvalget registrerer at dagens tilsynsutvalg foreløpig fungerer etter reglementet, og finner dette tilfredsstillende.

Protokolltilførsel fra Høyre:

Høyre er bekymret for manglende oppfølging av tilsynsutvalgenes arbeid som bryter med reglementet på grunnleggende punkter. Høyre viser til at bydelsutvalgets flertall (AP, SV; R) har et særlig ansvar for å sikre at folkevalgte oppnevnte organer ivaretar det arbeidet vervene innebærer.

Høyre tar avstand fra flertallets ansvarsfraskrivelse når det ikke ønsker å forholde seg til den berettigede kritikken som ligger i bydelsdirektørens forslag til vedtak. Tilsynsutvalgene har frem til sommeren 2009 ikke fungert, og ansvaret for denne forsømmelsen må bydelsutvalgets flertall ta.

Høyre har forståelse for at tilsynsutvalgenes arbeid er krevende. Samtidig er det et viktig arbeid som bidrar til at bydelsutvalget har oversikt over hvordan tjenesteområdet fungerer. Ikke minst av respekt og hensyn til god og verdig eldreomsorg både i hjemmetjenesten og på institusjonene, er det nødvendig å ha gode og fungerende tilsynsutvalg.

Høyre beklager at bydelsutvalgets flertall (AP, SV, R) har forsømt sitt ansvar, Høyre forutsetter at den oppmerksomheten som nå er rettet mot tilsynsutvalget for institusjonene vil bidra til at det fremover fungerer i henhold til reglementet.

Høyre tar til etterretning datoplanen for anmeldte og uanmeldte tilsyn som tilsynsutvalget nå har lagt til grunn, og imøteser at BU nå vil motta rapporter fra kommende tilsynsbesøk.

Sak 168 /09 Omsorgsplan 2015

Bydelsdirektørens forslag til vedtak:

Informasjon om Omsorgsplan 2015, tas til orientering.

Votering:

Enstemmig vedtatt

Vedtak:

Informasjon om Omsorgsplan 2015, tas til orientering.

Sak 169 /09 Brukerundersøkelser 2009

Bydelsdirektørens forslag til vedtak:

Bydelsutvalget tar brukerundersøkelser ved bydelens fritidsklubber, kommunale og private barnehager og boligkontoret til orientering.

Behandling:

Tilleggsforslag Nora Fjelddalen (SV):

Bydelsutvalget ber samtidig bydelsdirektøren om en redegjørelse for hvilke tiltak som iverksettes, eventuelt er i gang, for å følge opp konklusjonene fra rapporten.

Bydelsutvalget ber også om at framtidige brukerundersøkelser inkluderer tidligere resultater for bedre sammenligningsgrunnlag.

Tilleggsforslag fra Gudrun Jære Hoel (V):

Bydelsutvalget ber om at brukere av boligkontoret fremover blir spurt om bomiljø, ettersom dette erfaringsmessig ikke er spesielt godt i kommunale bygårder.

Votering:

Bydelsdirektørens forslag enstemmig vedtatt

Tilleggsforslag fra Hoel enstemmig vedtatt

Tilleggsforslag fra Fjelddalen enstemmig vedtatt

Vedtak:

Bydelsutvalget tar brukerundersøkelser ved bydelens fritidsklubber, kommunale og private barnehager og boligkontoret til orientering.

Bydelsutvalget ber samtidig bydelsdirektøren om en redegjørelse for hvilke tiltak som iverksettes, eventuelt er i gang, for å følge opp konklusjonene fra rapporten.

Bydelsutvalget ber også om at framtidige brukerundersøkelser inkluderer tidligere resultater for bedre sammenligningsgrunnlag.

Bydelsutvalget ber om at brukere av boligkontoret fremover blir spurt om bomiljø, ettersom dette erfaringsmessig ikke er spesielt godt i kommunale bygårder.

Sak 170 /09 Rapportering pr. 2. tertial

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget tar saken om rapporteringer pr. 2.tertial til orientering og vedtar følgende budsjettjustering.

Budsjett på FO 1 økes med kr. 2 000 000,-

Sum budsjettjusteringer kr 2 000 000,-.

Votering:

Enstemmig vedtatt

Vedtak:

Bydelsutvalget tar saken om rapporteringer pr. 2.tertial til orientering og vedtar følgende budsjettjustering.

Budsjett på FO 1 økes med kr. 2 000 000,-

Sum budsjettjusteringer kr 2 000 000,-.

Sak 171 /09 St. Hanshaugen barneverntjeneste

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget tar saken til orientering

Votering:

Enstemmig vedtatt

Vedtak:

Bydelsutvalget tar saken til orientering

Sak 172 /09 Oppfølging av rapport 17/2009 "Økonomistyring i Bydel Frogner og Bydel St. Hanshaugen"

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

1. Bydelsutvalget tar oversikt over oppfølging av kommunerevisjonens anbefalinger rapport 17/2009 til orientering

Votering:

Enstemmig vedtatt

Vedtak:

Bydelsutvalget tar oversikt over oppfølging av kommunerevisjonens anbefalinger rapport 17/2009 til orientering

Sak 173 /09 Statusrapportering strategisk plan 2. tertial 2009

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

1. Bydelsutvalget tar statusrapportering for strategisk plan 2. tertial 2009 til orientering.

Votering:

Enstemmig vedtatt

Vedtak:

Bydelsutvalget tar statusrapportering for strategisk plan 2. tertial 2009 til orientering

Sak 174 /09 Status Falck Ytters plass

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget anbefaler at støyproblemene på Falck Ytters plass løses ved å legge et lyddempende dekke på et noe større område enn dagens basketballbane, samt at en i tillegg, for å hindre skating, monterer rekkverk og andre hindringer på tribune og betongelementer i området.

Behandling:

Endringsforslag fra Torunn Husvik (A):

Siste del av siste setning

...for å hindre skating på tribuneanlegget.

Tilleggsforslag fra Høyre, nytt punkt 2:

Bydelsutvalget krever at Plan- og Bygningsetaten umiddelbart iverksetter undersøkelse av om regulerings- og rekkefølgebestemmelser som ligger i den opprinnelige utbyggingssaken for Falck-Ytters Plass faktisk er overholdt.

Dersom det viser seg at en eller flere bestemmelser ikke er overholdt må Plan- og Bygningsetaten umiddelbart iverksette tiltak slik at utbygger, eller den som i dag har dennes juridiske ansvar, sikrer at eiendommen kommer i overensstemmelse med reguleringsvedtakene.

Bydelsutvalget ber også etaten vurdere sanksjoner mot juridisk ansvarlig frem til bygningsmassen er satt i den stand reguleringsbestemmelsene fastsetter.

Votering:

Bydelsdirektørens forslag satt opp mot Husviks og falt enstemmig.

Nytt punkt 2 fra L'orange enstemmig vedtatt.

Vedtak:

- 1. Bydelsutvalget anbefaler at støyproblemene på Falck Ytters plass løses ved å legge et lyddempende dekke på et noe større område enn dagens basketballbane, samt at en i tillegg, for å hindre skating på tribuneanlegget.*
- 2. Bydelsutvalget krever at Plan- og Bygningsetaten umiddelbart iverksetter undersøkelse av om regulerings- og rekkefølgebestemmelser som ligger i den opprinnelige utbyggingssaken for Falck-Ytters Plass faktisk er overholdt.*

Dersom det viser seg at en eller flere bestemmelser ikke er overholdt må Plan- og Bygningsetaten umiddelbart iverksette tiltak slik at utbygger, eller den som i dag har dennes juridiske ansvar, sikrer at eiendommen kommer i overensstemmelse med reguleringsvedtakene.

Bydelsutvalget ber også etaten vurdere sanksjoner mot juridisk ansvarlig frem til bygningsmassen er satt i den stand reguleringsbestemmelsene fastsetter.

Sak 175 /09 Status barnehageutbygging september 2009

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget tar saken til orientering.

Votering:

Enstemmig vedtatt

Vedtak:

Bydelsutvalget tar saken til orientering.

Sak 176 /09 Hovedopptak i barnehager 2009

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget tar saken til orientering.

Behandling:

Tilleggsforslag fra Torunn Husvik (A):

Bydelsutvalget registrerer at alle barn som omfattes av stortingsgarantien har fått et tilbud, men vil påpeke at det fortsatt er et stort behov for nye barnehageplasser i indre by, og i egen bydel, - for å kunne gi et reelt og tilfredsstillende tilbud.

Votering:

Bydelsdirektørens forslag enstemmig vedtatt

Tilleggsforslag fra Husvik vedtatt mot 6 stemmer (H, V og F)

Vedtak:

Bydelsutvalget tar saken til orientering.

Bydelsutvalget registrerer at alle barn som omfattes av stortingsgarantien har fått et tilbud, men vil påpeke at det fortsatt er et stort behov for nye barnehageplasser i indre by, og i egen bydel, - for å kunne gi et reelt og tilfredsstillende tilbud.

Sak 177 /09 Endring av valgoppgjøret for Høyre.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget ber valgstyret om å foreta nytt valgoppgjør for Høyre, for følgende personer:

Maria Badea

Øivind Røise

Henning Mathiesen

Gard Andreassen

Andreas Tangberg

Votering:

Enstemmig vedtatt

Vedtak:

Bydelsutvalget ber valgstyret om å foreta nytt valgoppgjør for Høyre, for følgende personer:

*Maria Badea
Øivind Røise
Henning Mathiesen
Gard Andreassen
Andreas Tangberg*

Sak 178 /09 Oppnevning av 2. vara til HSK fra Høyre

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Høyres forslag:

Bydelsutvalget oppnevner Olav Bye som ny (2.) vara for Høyre i helse- og sosialkomiteen.

Votering:

Enstemmig vedtatt

Vedtak:

Bydelsutvalget oppnevner Olav Bye som ny (2.) vara for Høyre i helse- og sosialkomiteen.

Sak 179 /09 Nytt medlem til driftsstyret ved Ila skole fra Venstre

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Venstres forslag:

Vilde Anna Egeland innstilles som ny representant i driftsstyret ved Ila skole.

Behandling:

Venstre foreslår samtidig å oppnevne Sandra Clark som nestleder i oppvekst- og kulturkomiteen

Votering:

Venstres forslag til driftsstyrerepresentant enstemmig vedtatt

Venstres forslag til nestleder i oppvekst- og kulturkomiteen enstemmig vedtatt

Vedtak:

Vilde Anna Egeland innstilles som ny representant i driftsstyret ved Ila skole.

Sandra Clark oppnevnes som nestleder i oppvekst- og kulturkomiteen

Referatsaker

Periode: 26. august 2009 - 29. september 2009

Sak nr.	Arkivsak	Tittel
96/09	200601657-11	Underretning av politisk planvedtak - Keysers gate 6-8 / Teatergata 9 - reguleringsplan
97/09	200901722-1	Langkaia 1 Gnr/Bnr 207/158 - Underretning om mindre vesentlig endring

98/09	200901651-2	Icebar Oslo by Icehotel, Kristian IV`s gate 12: Høringsuttalelse til søknad om bevilling for skjenking av alkohol inne
99/09	200901758-2	Mojo Bar, Skippergata 20: Høringsuttalelse til søknad om bevilling for skjenking av alkoholholdig drikk inne
100/09	200901669-2	Brev om lov om helligdagsfred - Bekreftelse på mottak og formidling til bydelsutvalget
101/09	200700097-10	Oppfølging av bystyrets vedtak av 17.12.2008 sak 464 Evaluering av nye oppgaver til bydelene
105/09	200901924-1	Tillatelse ett trinn - Bjørvika - etablering av flytende kunstinstallasjon - She Lies

Bydelsdirektørens forslag til vedtak
Godkjent

Sak 181/09 Protokoller fra råd utvalg og komiteer

Arkivsak: 200900264

Arkivkode: 026.0

Saksbehandler: Kristin Kaus

Saksgang	Møtedato	Saknr
Bydelsutvalget	27.10.09	181/09

PROTOKOLLER FRA RÅD UTVALG OG KOMITEER

Bydelsdirektørens forslag til vedtak
Tatt til orientering

Sak 182/09 Cafe Tekehtopa, St. Olavs plass 2: Høringsuttalelse til søknad om utvidet skjenketid ute i bakgård

Arkivsak: 200902041

Arkivkode: 944.4

Saksbehandler: Milla M. Søvik Dokka

Saksgang	Møtedato	Saknr
Helse- og sosialkomiteen	20.10.09	68/09
Bydelsutvalget	27.10.09	182/09

CAFE TEKEHTOPA, ST. OLAVS Plass 2: HØRINGSUTTALELSE TIL SØKNAD OM UTVIDET SKJENKETID UTE I BAKGÅRD

Det vises til søknad fra *organisasjonsnummer 977 498 201 Cafe Tekehtopa AS* som, på vegne av *Cafe Tekehtopa, St. Olavs plass 2, 0165 Oslo*, søker om utvidelse av åpnings- og skjenketid ute i bakgården. Det søkes om åpningstid til kl 24:00 og skjenketid ute i bakgården til kl 23:30.

Sammendrag:

Cafe Tekehtopa AS søker på nytt om bevilling med utvidet åpnings- og skjenketid i bakgården til kl 24:00 / 23:30 - til tross for at byrådet avsto tilsvarende søknad så sent som 2. juli 2009 (Vedlegg - vedtak i byrådssak 1098/09).

I telefonsamtale forteller bevillingssøker Nevzat Arikan at *Cafe Tekehtopa* ikke har mottatt klager fra beboere i nabolaget etter at virksomheten fikk bevilling med skjenketid ute i bakgården til kl 21:30. Virksomheten søker på nytt om utvidet skjenketid og henviser til

- sommerens positive erfaringer med skjenketid ute i bakgården til kl 21:30.
- at *Cafe Tekehtopa, St. Olavs plass 2*, etter forskriftene, ligger i sentrum og ikke i boligstrøk.
- vedtak i byrådssak 1110/09 (04.08.09): **Cafe Kaos, Thorvald Meyers gate 56** fikk innvilget bevilling med utvidet skjenketid i bakgård til kl 23:30 (Vedlegg).

Bydelsdirektøren mener at sommerens erfaringer med skjenking i bakgården til kl 21:30 bekrefter at bydelsutvalget anbefaling (i BU-sak 12/09), om skjenketid i dette sentrumsnære boligområdet, var en gjennomtenkt og fornuftig kompromissløsning som har vist seg å være til gagn for beboere i nærmiljøet og for *Cafe Tekehtopa*.

Bydelsdirektøren vil derfor fremme forslag om at bydelsutvalget ikke anbefaler utvidet skjenketid til kl 23:30, men opprettholder sitt tidligere vedtak om høringsuttalelse i sak 12/09 av 24.02.2009.

Bakgrunn for saken:

Beboerne i nærmiljøet rundt **Café Tekehtopa** har, gjennom flere år, dokumentert at de har vært utsatt for urimelig store plager med støy og natteuro fra gjester som har oppholdt seg ute i den omtalte bakgården.

Retten til å finne hvile og uforstyrret søvn i eget hjem må også innrømmes folk som bor i sentrum og sentrumsnære områder, til og med der det defineres at nabolagets skjenkesteder kan få bevilling med skjenketid etter forskriftens § 1. a) Åpningstider for serveringssteder i sentrum

Søknader om utvidet åpnings- og skjenketid i den aktuelle bakgården har vært behandlet flere ganger mellom 2006 og 2009. Det vises til følgende vedtak fattet av bydelsutvalget og byrådet:

Tidligere vedtak i saken:

Vedtak i bydelsutvalgsak 152/06 (26.09.06):

”Bydelsutvalget mener at utvidet åpnings- og skjenketid for uteservering i bakgården vil føre til økt uro, sosiale – og miljømessige problemer for beboerne rundt St. Olavs plass 2. Bydelsutvalget anbefaler derfor ikke at Cafe Tekehtopa med adresse St. Olavs plass 2 får innvilget utvidet åpnings- og skjenketid for uteservering i bakgård.”

Vedtak i byrådssak 1064/07 (20.03.07):

”Byrådets vedtak av 30.11.2006, sak 1214/06, Cafe Tekehtopa, St. Olavs plass 2 om avslag på søknad om utvidet åpnings- og skjenketid ute i bakgården, opprettholdes. Klagesaken oversendes Fylkesmannen i Oslo og Akershus for videre klagebehandling.”

Vedtak i bydelsutvalgsak 26/07 (27.03.07):

Saken om utvidet åpningstid i bakgården var igjen til behandling i bydelsutvalget som følge av **Café Tekehtopa AS** søknad til Plan- og bygningssetaten om å få tillatelse til å legge et heldekkende glass/ plasttak over den aktuelle bakgården. Bydelsutvalget fattet følgende vedtak om høringsuttalelse i saken:

”Ut fra en helhetsvurdering av de støyproblemene Café Tekehtopa/Bar Babylon i de siste årene har gitt opphav til, sammenholdt med lyddempingseffekten av et heldekkende glass- og plasttak i bakgården på St. Olavs plass 2, anbefaler Bydel St. Hanshaugen at Café Tekehtopa i tråd med bydelsutvalgets vedtak av 27.02.2007 får utvidet åpningstid i bakgården på St. Olavs plass 2 til kl 22:00. Det understrekes at det er en absolutt forutsetning at dette taket er på plass før utvidelsen kan settes i verk (sitat slutt).”

Vedtak i byrådssak 1196/07 (29.05.07):

Byrådet behandlet søknad om utvidet åpnings- og skjenketid på nytt og fattet følgende vedtak :

“Café Tekehtopa AS gis avslag på søknad om utvidet åpnings- og skjenketid ute i bakgården til kl 22.00 / 21.30 ved Café Tekehtopa, St. Olavs plass 2.”

Vedtak i bydelsutvalgsak 187/07 (27.11.07) fornyelse av skjenkebevilling:

Bydelsutvalget la til grunn at det gjennom flere år var forsøkt å finne støyreducerende løsninger – uten at beboerne opplevde noen forbedring i forhold til gjestenes røyking, bråk og uro i bakgården, dette tross for at **Café Tekehtopa** ikke hadde utvidet åpningstid for uteservering i bakgården. Bydelsutvalget anbefalte at **Café Tekehtopa** skulle få skjenkebevilling etter gjeldende regler i forskriftens § 1 c) bakgårder, med skjenketid ute til kl 19:30.

Vedtak i bydelsutvalgsak 12/09 (24.02.09) - utdrag fra bydelsutvalgets høringsuttalelse:

”2.

Forkriftens § 1c) om åpnings- og skjenketid i bakgård skal, i følge fylkesmannens omgjøring av byrådets vedtak i sak 1064/07, ikke anvendes ved behandling av denne søknaden, selv om beboerne plages av aktiviteten som foregår i bakgården nattetid.

Selv om **Café Tekehtopa** ligger i et område som er definert som ”utvidet sentrum” skal det tas hensyn til beboernes behov. Bydelsutvalget kan derfor ikke anbefale at søknad om utvidet åpnings- og skjenketid til kl 24:00 / 23:00 ute i bakgården innvilges.”

”3.

Bydelsutvalget anbefaler at **Café Tekehtopa** innvilges åpnings- og skjenketider etter § 1 b) i Forskrift om serverings-, salgs- og skjenkebevillinger, med **åpningstid ute i bakgården til kl 22:00 og skjenketid til kl 21:30**. Bestemmelsene i § 1 b) gjelder åpnings- og skjenketider i boligområder og ivaretar i så måte beboernes rettigheter å en bedre måte.”

Vedtak i byrådssak 1098/09 (02.07.09):

1. Cafe Tekehtopa AS gis avslag på søknad om åpnings- og skjenketid til kl. 24.00/23.30 ute i bakgård ved Cafe Tekehtopa, St. Olavs plass 2.
2. Cafe Tekehtopa AS gis åpnings- og skjenketid til kl. 22.00/21.30 ute i bakgård ved Cafe Tekehtopa, St. Olavs plass 2.
3. Skjenketiden gis fra vedtaksdato til 30.06.2012.”

Rettslig grunnlag:

LOV 1989-06-02 nr 27: Lov om omsetning av alkoholholdig drikk mv (alkoholloven), § 1-1:

”Reguleringen av innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk etter denne lov har som mål å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer.”

LOV 1991-12-13 nr 81: Lov om sosiale tjenester m.v., § 3-1 Generell forebyggende virksomhet:

”Sosialtjenesten skal gjøre seg kjent med levekårene i kommunen, vie spesiell oppmerksomhet til trekk ved utviklingen som kan skape eller opprettholde sosiale problemer, og søke å finne tiltak som kan forebygge slike problemer. Sosialtjenesten skal søke å legge forholdene til rette for å utvikle og styrke sosialt fellesskap og solidaritet i nærmiljøet Gjennom informasjon og oppsøkende virksomhet skal sosialtjenesten arbeide for å forebygge og motvirke misbruk av alkohol og andre rusmidler, og spre kunnskap om skadevirkninger ved slik bruk.”

FOR 1974-10-09-2 nr 2: Forskrift om begrenning av støy:

§ 1: - om helseskadelig støy, blant annet alvorlige søvnforstyrrelser.

§ 2: - som blant annet omfatter støy fra kilder i og ved boliger og andre bygninger , samt bruk av

radio/forstekningsanlegg og andre støyende innretninger utendørs.

§ 8: - om "stilleperioden" i boligområder: støy skal unngås i den vanlige innsøvningsperioden mellom kl 23:00 – kl 01:00.

FOR 2006-05-03 nr 490: Forskrift om serverings- salgs- og skjenkebevillinger, Oslo kommune

”§ 1a) I sentrum:

Serveringssteder i sentrum skal holde lukket inne mellom kl 03.30 og kl 06.00”. Uteserveringer i sentrum skal holde lukket mellom kl 24.00 og kl 06.00”. For uteserveringer i indre del av sentrum gjelder likevel første punktum”. Byrådet avgjør etter konkret og individuell vurdering om serveringsstedet befinner seg i sentrum. Byrådet fastsetter hvilke gater, plasser og områder eller deler av slike som regnes som indre del av sentrum.”

”§ 1b) Utenfor sentrum:

Serveringssteder i boligområder skal holde lukket inne mellom kl 01.00 og kl 06.00. Uteserveringer i boligområder skal holde lukket mellom kl 22.00 og kl 06.00.”

”§ 1c) Bakgårder:

Uteserveringer i bakgårder hvor minst en boligenhet har vindu, dør eller balkong mot bakgården, eller hvor overnattingssted har minst ett soveromsvindu mot bakgården, skal holde lukket mellom kl 20.00 og kl 09.00.”

”§ 1e) Særlige grunner:

Når særlige grunner foreligger, kan det gjøres unntak fra åpningstidene i forhold til tidene fastsatt i a) – d).

BYRÅDSSAK 1098/09 – avslag på søknad om skjenketid ute i bakgård til kl 23:30:

Sitat fra kapittel 2, 5. og 6. avsnitt:

”I henhold til forskriftens | 1 e) kan åpningstiden inne og ute innskrenkes dersom det foreligger ”særlige grunner” for et slikt avvikende vedtak. ”Særlige grunner” angir at det kun unntaksvis er aktuelt å fravike reglene om normalåpningstid. Virksomhetens karakter og beliggenhet er eksempler på ”særlige grunner” som kan begrunne en avvikende åpningstid.

Byråden finner at det foreligger ”særlige grunner” som tilsier at søknad om åpningstid ute i bakgård til kl 24:00 ved Cafe Tekehtopa bør avslås. Byråden viser til at uteserveringen ligger i en bakgård med flere boliger i nærheten. Noen av boenhetene ligger i kort avstand fra uteserveringsarealet og har vindu mot bakgården.”

BYDELSUTVALGSAK 67/98 – retningslinjer for behandling av høringsuttalelser:

Sitat fra relevante hensyn, punkt A).

”Hensynet til faste beboere, deres rett til trygghet, trivsel, rekreasjon og hvile der de bor skal ivaretas uansett om boligområdene eller overnattingsstedene befinner seg i sentrum eller utenfor sentrum. Åpnings- og skjenketider må gjenspeile dette hensynet.

Der faste beboeres rett til nattero, trygghet og trivsel kommer i konflikt med serveringsnæringens ønsker om lange åpnings- og skjenketider skal beboernes interesser veie tyngst. Bydelsutvalget ønsker en restriktiv åpnings- og skjenketid i områder der folk bor.”

Saksframstilling:

Cafe Tekehtopa, St. Olavs plass 2 ligger området definert som sentrum, men med kort avstand til boliger i Nordahl Bruns gate, St.Olavs gate og Langes gate. *Cafe Tekehtopa* har 2

innganger; inngangen fra St. Olavs plass, som er definert som "I sentrum" og inngangen fra Langes gate, som beboere i nærmiljøet vil ha definert som beliggende "Utenfor sentrum".

Cafe Tekehtopa, St. Olavs plass 2 har pr i dag bevilling for skjenking av alkohol etter forskriftens

§ 1 a) med skjenketid inne til kl 03:00, åpningstid inne til kl 03:30, skjenketid ute på fortau (St. Olavs plass) til kl 23:30 og åpningstid på fortauet til kl 24:00.

Den 02.07.2009 innvilget byrådet bevilling for skjenking i bakgården etter forskriftens § 1 e) Særlige grunner, med skjenketid ute i bakgård til kl 21:30 og åpningstid til kl 22:00.

Vedrørende spørsmål om ulik skjenketid i bakgårdene ved Cafe Tekehtopa og Cafe Kaos

Bevillingssøker hevder at byrådets vedtak om å innvilge utvidet skjenketid i bakgården ved **Cafe Kaos, Thorvald Meyers gate 56** reiser spørsmål om begrensningene i skjenketid i bakgården ved **Cafe Tekehtopa**.

- Angående bakgården ved **Cafe Kaos, Thorvald Meyers gate 56** (Grünerløkka): Uteserveringen ligger i en bakgård som på 2 av sidene omkranses av Metodistkirken med kontorer, mens to bygårder, med egne bakgårder, omkranser resten av uteserveringen. **Cafe Kaos** sin "bakgårds-uteservering" er fysisk avskilt fra bygårdene (med bakgårder) av metodistkirkens kontorbygning på 2 etasjer, som ikke inneholder boliger. Adkomst til bakgården fra virksomhetens hovedinngang eller fra portåpning, begge innganger ligger i Thorvald Meyers gate.
- Angående bakgården ved **Cafe Tekehtopa, St. Olavs plass 2**: Uteserveringen ligger i en bakgård med flere boliger i kort avstand fra arealet, blant annet har beboere i Sameiet St. Olavs gate 13 og Sameiet Nordahl Bruns gate 14 oppgitt at de har vært svært plaget av bråk og uro fra serveringsarealet i bakgården. Bydelen har registrert klager på støy og uro fra denne uteserveringen over flere år, fra 2003 til 2009. Bakgårdens spesielle, og innklemte, beliggenhet gjør at uteservering og –skjenking langt utover kvelden vil føre til urimelige plager for folk som bor i leiligheter med vinduer eller dører vendt mot bakgården.

Bydelsdirektøren viser til at bydelens - og Næringsetatens befaringsrapporter ikke konkluderer med at "bakgårds-uteserveringene" ved **Cafe Tekehtopa** og **Cafe Kaos** kan sammenlignes. De to bevillingssøknadene er vurdert i forhold til den individuelle bakgårdens særtrekk og beliggenhet, noe som har resultert i skjenkebevillinger med ulike åpningstider for de to serveringsstedenes "bakgårds-uteservering".

Bydelsdirektørens vurdering:

Cafe Tekehtopa, St. Olavs plass 2 har søkt om utvidet åpnings- og skjenketid for den samme bakgården flere ganger i forrige - og inneværende bevillingsperiode. I denne saksframstillingen vises det til at søknader om utvidet skjenketid til kl 23:30 er blitt behandlet i bydelsutvalget og byrådet syv – 7 - ganger mellom 2006 og 2009, uten at søknadene har blitt anbefalt, eller bevilling innvilget.

Bydelsdirektøren mener at beboerne i nærmiljøet rundt **Café Tekehtopa** gjennom flere år har dokumentert at de har vært utsatt for urimelige store plager med støy og natteuro fra gjester på

uteserveringen i bakgården. Etter at byrådet fattet vedtak om skjenketid ute i bakgården til kl 21:30 har ikke bydelen registrert alvorlige klager om utelivsrelatert støy fra skjenkearealet i bakgården.

Bydelsdirektøren mener at nåværende bevilling, med skjenketid ute i bakgården til kl 21:30, må videreføres. Dette vil bidra til at det skapes forutsigelighet og stabilitet rundt nåværende skjenketider, noe alle parter, både beboere, serveringsstedet og myndighetene vil være tjent med.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak om høringsuttalelse:

1.

Cafe Tekehtopa, St. Olavs plass 2 har søkt om utvidet åpnings- og skjenketid for den samme bakgården flere ganger i forrige - og inneværende bevillingsperiode. Denne saken viser at søknader om utvidet skjenketid til kl 23:30 er blitt behandlet i bydelsutvalget og byrådet syv – 7 - ganger mellom 2006 og 2009, uten at søknadene har blitt anbefalt, eller bevilling innvilget.

2.

Beboerne i nærmiljøet rundt *Café Tekehtopa* har, gjennom flere år, dokumentert at de har vært utsatt for urimelige store plager med støy, forurensing fra sigarettøyk og natteuro fra uteserveringen i bakgården. Etter at byrådet fattet vedtak om bevilling med skjenketid ute i bakgården til kl 21:30 har ikke bydelen registrert alvorlige klager om utelivsrelatert støy fra dette skjenkearealet.

Sommerens erfaringer med skjenking til kl 21:30 bekrefter at bydelsutvalgets anbefaling (BU-sak 12/09), for skjenketid i dette sentrumsnære boligområdet, var gjennomtenkt og førte til en hensiktsmessig kompromissløsning som har vist seg å være til gagn for beboere i nærmiljøet og for serveringsstedet.

3.

Bydelsutvalget anbefaler at nåværende skjenketid i bakgården til kl 21:30, videreføres. Bydelsutvalget anser at en beslutning om videreføring av gjeldende bevilling vil bidra til at det skapes forutsigelighet og stabilitet rundt nåværende skjenketider, noe alle parter, både beboere, serveringsstedet og bevillingsmyndighetene vil være tjent med.

Bydelsutvalget opprettholder med dette sitt vedtak om høringsuttalelse i sak 12/09 av 24.02.2009.

4.

Bydelsutvalget anbefaler ikke at *Cafe Tekehtopa, St. Olavs plass 2, 0165 Oslo* får bevilling med utvidet skjenketid i bakgården til kl 23:30 og åpningstid til kl 24:00.

Tone Frønes
bydelsdirektør

Trykte vedlegg:

Bydelsutvalgsak 12/09 (24.02.09): Cafe Tekehtopa - uttalelse om utvidet skjenketid i bakgård
Byrådssak 1098/09 (02.07.09): Cafe Tekehtopa - avslag på skjenketid til kl 23:30 i bakgård
Byrådssak 1110/09 (13.08.09): Cafe Kaos – innvilging av utvidet skjenketid til kl 23:30 i bakgård

Sak 183/09 Cosmo Beauty, Akersgata 16: Høringsuttalelse til søknad om bevilling for skjenking av alkohol inne

Arkivsak: 200901830

Arkivkode: 944.4

Saksbehandler: Milla M. Søvik Dokka

Saksgang	Møtedato	Saknr
Helse- og sosialkomiteen	20.10.09	69/09
Bydelsutvalget	27.10.09	183/09

COSMO BEAUTY, AKERSGATA 16: HØRINGSUTTALELSE TIL SØKNAD OM BEVILLING FOR SKJENKING AV ALKOHOL INNE

Det vises til søknad fra *organisasjonsnummer 992 441 267: Niska Holding AS* som, på vegne av *Cosmo Beauty, Akersgata 16, 0158 Oslo*, søker om bevilling for skjenking av alkohol inne i hudpleie- og skjønnhetssalongens lokaler. Det søkes om alminnelig skjenkebevilling med åpningstid inne til kl 03:30 og skjenketid inne til kl 03:00.

Sammendrag:

Denne søknaden kan sammenlignes med bevillingssøknader fra lignende virksomheter som bydelsutvalget har avgitt høringsuttalelse til. Det vises til bydelsutvalgets vedtak i sak:

205/08 (25.11.2008) *Look at Me!, Akersgata 55*: Høringsuttalelse til søknad om skjenkebevilling for servering av alkoholholdig drikk inne i salongen – avgrenset areal.
65/09 (29.04.2009) *House of Beauty Paleet, Karl Johans gate 41*: Høringsuttalelse til søknad om skjenkebevilling for servering av alkoholholdig drikk inne i salongen – hele arealet.

I sak 208/ 08 anbefalte bydelsutvalget skjenkebevilling for et avgrenset, kontrollerbart areal. I sak 65/09 anbefalte ikke bydelsutvalget bevilling fordi det ble søkt om skjenkebevilling for et stort og uoversiktlig lokale.

Byrådets vedtak i sakene:

I byrådssak 1084/09 – *House of Beauty Paleet* vedtok byrådet å avslå søknad om skjenkebevilling.

I byrådssak 1097/09 - *Look at Me! VG-passasjen* vedtok byrådet å gi bevilling for utskjenking av alkohol på et avgrenset areal, med skjenketid inne til kl 18:30 (Se vedlegg).

Bakgrunn for saken:

Byrådets begrunnelser for avslag om alminnelig skjenkebevilling, vedtak i byrådssak 1084/09 og byrådssak 1097/09 (se trykte vedlegg).

Rettslig grunnlag:

LOV 1989-06-02 nr 27: Lov om omsetning av alkoholholdig drikk mv (alkoholoven), § 1-1:

”Reguleringen av innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk etter denne lov har som mål å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdlige drikkevarer.”

LOV 1991-12-13 nr 81: Lov om sosiale tjenester m.v., § 3-1 Generell forebyggende virksomhet:

”Sosialtjenesten skal gjøre seg kjent med levekårene i kommunen, vie spesiell oppmerksomhet til trekk ved utviklingen som kan skape eller opprettholde sosiale problemer, og søke å finne tiltak som kan forebygge slike problemer. Sosialtjenesten skal søke å legge forholdene til rette for å utvikle og styrke sosialt fellesskap og solidaritet i nærmiljøet Gjennom informasjon og oppsøkende virksomhet skal sosialtjenesten arbeide for å forebygge og motvirke misbruk av alkohol og andre rusmidler, og spre kunnskap om skadevirkninger ved slik bruk.”

FOR 2006-05-03 nr 490: Forskrift om serverings-, salgs- og skjenkebevillinger i Oslo § 2, 2. ledd:

”For øvrig skal skjenketiden for alkoholholdig drikk følge skjenkestedet åpningstid, dog slik at skjenkingen skal opphøre senest 1/2 time før stedet skal stenge, jf. § 1. Det kan ikke i noe tilfelle skjenkes alkoholholdige drikker lenger enn til kl 03:00.”

Saksframstilling:

Cosmo Beauty har ikke skjenkebevilling. Dette er en ny bevillingssøknad.

Salongens adresse, *Akersgata 16*, ligger i området definert som indre del av sentrum. Virksomheten, som holder til i lokaler i 2. etasje og i kjellerlokaler, er ikke et ordinært serverings- eller skjenkested, men en klinikk som forhandler spesialiserte hudpleie – og velværetilbud.

Cosmo Beauty Concept Clinic beskriver seg selv som en eksklusiv salong som tilbyr ”skreddersydde” skincare- og velværebehandlinger tilpasset den enkelte kundes ønsker og behov.

(Kilde: <http://www.cosmobeauty.no>)

Bydelsdirektørens vurdering:

Virksomheter innen hudpleie-, parfymeri og velværenæringen søker fra tid til annen om skjenkebevilling for å kunne tilby egne kunder vin eller lignende alkoholholdig drikk.

Bevillingsmyndighetene foretar individuelle vurderinger av hver søknad om skjenkebevilling, selv om kommunen har begrenset sin praksis for å gi alminnelig skjenkebevilling til steder som ikke framstår som ordinære serverings- og skjenkesteder (Bystyresak 182/07 – avslag om skjenkebevilling til møbelforretning).

Byrådets sak 61/07 (19.04.2007): ”Alminnelig kommunal skjenkebevilling til annen type næringsvirksomhet enn ordinær serveringsvirksomhet” reiste prinsipielle spørsmål angående

tildeling av alminnelig skjenkebevilling til virksomheter innenfor annen næringsvirksomhet, blant annet i forhold til skjenkebevilling i forretninger som forhandler klær, parfyme- og hudpleieartikler, interiør eller møbler.

Byråden for næring og idrett innstilte til bystyret på at skjenkebevilling kan gis til andre næringsvirksomheter, så langt kontroll- og alkoholpolitiske hensyn kan ivaretas og at utskjenkingen skjer fra et klart avgrenset areal.

Bystyresak 182/07 (06.06.2007):

I sitt saksframlegg bemerket Helse- og Sosialkomiteen at servering av alkohol ikke kan ses på som en naturlig eller ønskelig del av noen form for varehandel. Flertallet mente at tildeling av slike bevillinger kan skape uheldige gråsoner mellom de ordinære serverings- og skjenkestedene og annen næringsvirksomhet, og føre til motsetninger mellom hensynet til like konkurransevilkår i varehandelen og skjenkepolitiske hensyn.

Det er få begrensninger i alkoholloven vedrørende tildeling av skjenkebevilling til annen næringsvirksomhet, men alkoholforskriften forbyr tildeling av salgs- og skjenkebevillinger til bensinstasjoner, kiosker og til salg av alkoholholdig drikk fra automater. Oslo kommunes forskrift om salgs-, serverings- og skjenkebevillinger, §4 b) har satt forbud om tildeling av skjenkebevilling til gatekjøkkendrift.

Konklusjon:

Alkoholloven og sosiallovens formål er å begrense forbruket av alkohol, arbeide for å forebygge og motvirke misbruk av alkohol og andre rusmidler og i størst mulig utstrekning begrense de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære.

Det er derfor uheldig at det skapes enda flere arenaer der det skjenkes alkohol. Bydelsdirektøren mener at utskjenking av alkohol bør foregå innenfor rammene av de bestemmelser som definerer hva som anses som ordinære serverings- og skjenkesteder.

En måte å begrense alkoholtilgangen på er å sørge for at skjenkingen skal foregå på avgrensede arealer som er oversiktlige og lette å kontrollere. Skjenketiden må tilpasses virksomhetens egne åpningstider og ikke åpningstider som er vedtatt for de ordinære serveringsstedenes skjenketider.

Bydelsdirektøren mener at bevilling for skjenking inne til kl 03:00, gjeldende for hele arealet i ***Cosmo Beauty Concept Clinic***, ikke kan anbefales med bakgrunn i forskriftens § 2 (skjenketiden for alkoholholdig drikk skal følge stedets åpningstid, dog slik at skjenkingen skal opphøre senest 1/2 time før stedet skal stenge) og fordi utskjenking i alle rom ikke tilfredstiller krav til et avgrenset, oversiktlig areal, som er enkelt å kontrollere.

Bydelsdirektøren mener at skjenkebevilling kan anbefales for skjenking på et avgrenset, lett kontrollert område og at skjenketiden avpasses i forhold til ***Cosmo Beauty Concept Clinic*** daglige åpningstider som er fra kl 10:00 - 18:00 (Kilde: <http://www.cosmobeauty.no>)

Bydelsdirektørens forslag til vedtak om høringsuttalelse:

Alkoholloven og sosiallovens formål er å begrense forbruket av alkohol, arbeide for å forebygge og motvirke misbruk av alkohol og andre rusmidler og i størst mulig utstrekning begrense de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Det er derfor uheldig at det skapes enda flere arenaer der det skjenkes alkohol. Bydelsutvalget mener at utskjenking av alkohol, som hovedregel, bør foregå innenfor rammene av det som definerer ”ordinære serverings-, skjenke- og overnattingssteder”.

En måte å begrense tilgang og alkoholforbruk på er å sørge for at skjenkingen foregår på avgrensede arealer som er oversiktlige og lette å kontrollere. Skjenketiden må tilpasses virksomhetens egne åpningstider og ikke åpningstider som er vedtatt for de ordinære serveringsstedenes skjenketider.

1.

Bydelsutvalget anbefaler ikke at *Cosmo Beauty Consept Clinic, Akersgata 16, 0158 Oslo* får bevilling for skjenking av alkohol inne til kl 03:00, gjeldende for hele arealet.

2.

Bydelsutvalget anbefaler at *Cosmo Beauty Consept Clinic, Akersgata 16, 0158 Oslo* får bevilling for skjenking av alkohol inne til kl 17:30, gjeldende for et avgrenset og oversiktig areal og der det ikke tillates at kundene får ta med alkohol til andre deler av virksomhetens lokaler.

Tone Frønes
bydelsdirektør

Trykte vedlegg:

Byrådssak 1084/09 – *House of Beauty Paleet*

Byrådssak 1097/09 - *Look at Me! VG-passasjen*

Kopi av hjemmeside: *Cosmo Beauty Consept Clinic* - åpningstider

Sak 184/09 Gate - og veinormaler for Oslo -begrenset høring

Arkivsak: 200901942

Arkivkode: 612

Saksbehandler: Elin Løvseth

Saksgang	Møtedato	Saknr
Miljø- og byutviklingskomiteen	21.10.09	48/09
Bydelsutvalget	27.10.09	184/09

GATE - OG VEINORMALER FOR OSLO -BEGRENSET HØRING

Tidligere aktuelle vedtak:

BUSak 114/09 Forslag om utplassering av bysykler i Sentrum/bydel - høring

Vedtak:

- 1. Bydelsutvalget viser til vedlagte vedtak av 31.03.2009, BUSak 43/09.*
- 2. Bydelsutvalget mener det er viktig med etablering av flere bysykkelpunkter, men at det bør skje med et helhetlig fokus. Ordinære sykkelstativ må ikke fjernes og erstattes med bysykkelstativ for å oppnå dette målet. Eksisterende sykkelstativ for privatsykler må beholdes og utvides på linje med etablering av bysykkelordningen. Bydelsutvalget mener det er viktig å etablere kombiløsninger med både ordinære sykkelstativ og bysykkelstativ på samme sted.*
- 3. Bydelsutvalget mener at en i større grad i sentrale sentrumsområder bør vurdere å etablere sykkelparkering under tak, i egne sykkelparkeringshus, eller også i forbindelse med de private bilparkeringshusene i sentrum. Dette kan være den løsningen som best sørger for en trygg og sikker sykkelparkering og som samtidig best ivaretar det estetiske uttrykk. Dagens avtale om reklame i forbindelse med stativene må da ivaretas på annen måte. Bydelsutvalget mener at en i forbindelse med den store utvidelsen av bysykkelordningen må vurdere en slik løsning.*
- 4. Videre mener bydelsutvalget at det må vurderes å fjerne noen gateparkeringsplasser for bil og erstatte disse med bysykkelstativ og ordinære bysykkelstativ, noe som også foreslås av Syklistenes landsforbund. Det er generelt viktig at fortauene i sentrum ikke gjøres mindre fremkommelige, og en slik konvertering kan være en god løsning for å sikre dette.*
- 5. Bydelsutvalget ber primært om at ovennevnte alternative løsninger for opparbeidelse av bysykkelstativer/sykkelstativer i sentrum vurderes. Sekundært anbefaler bydelsutvalget en opparbeidelse av bysykkelstativer i sentrum i tråd med vedlagte merknadsskjema.*

BUSak 43/09 Sykkeltraseer, utplassering av ordinære sykkelstativ og bysykkelstativ i Bydel St. Hanshaugen.

Vedtak:

- ” 1. Bydelsutvalget har tidligere i flere saker uttalt at god fremkommelighet og sikre sykkeltraseer må til for å få til den ønskede økningen i sykkelbruk i byen.*

- Bydelsutvalget mener derfor at det skal prøves ut løsninger med etablering av sykkelgater og sykling mot enveiskjøring. Dette kan for eksempel gjøres i Sofies gate.*
2. *Bydel St. Hanshaugen ønsker å prioritere nye gang- og sykkelveier framfor parkeringsplasser.*
  3. *Bydel St. Hanshaugen er en sentrumsbydel med stor gjennomfart av syklistene. Bydelsutvalget mener det er viktig at sykkelveiene fra sentrum og gjennom bydelen utbedres og sees mer i sammenheng med lengre sykkelruter for å sikre en effektiv avvikling av sykkeltrafikken. Framkommeligheten for sykkel mellom St. Hanshaugen og nabobydelene i øst og vest trenger en kraftig forbedring. Bydelen ønsker derfor å prioritere oppretting av sykkelveier i kombinasjon med oppmerking av sykkelfelt, for å sikre effektive sykkelruter også mot disse bydelene.*
  4. *Bydelsutvalget mener det er viktig å legge til rette for både flere ordinære sykkelparkeringsplasser og bysykkelplasser, og oppfordrer til valg av kombiløsninger med begge sykkeltyper på samme plass. Bydelsutvalget ber administrasjonen om å gå igjennom bydelens arealer for å finne mulige plasser for sykkelparkeringsplasser og bysykkelstativ.*
  5. *Bydelsutvalget støtter Samferdselsetatens oppfordring til publikum om å melde inn behov for sykkelparkeringsplasser på Samferdselsetatens nettsider. Bydelsutvalget oppfordrer i tillegg også Syklistenes landsforening til å komme med samme innspill.*
  6. *Estetisk oppgradering og utvikling av byens torg og møteplasser vil stå sentralt i årene som kommer. Bydelsutvalget mener at mange av plassene i bydelen og byen dessverre har fått et noe brokete innhold, fylt opp av elementer tilsynelatende uten planmessighet. Bydelsutvalget mener derfor at det er viktig at sykkelparkeringsplasser anlegges planmessig og på en måte som ivaretar også det estetiske uttrykk. Videre er det viktig å legge til rette for sykkelparkeringsplasser som ikke hindrer siktlinjer eller fri tilgjengelighet. Bydelsutvalget har tidligere uttalt i sak om sykkelparkeringsplasser i Sentrum, at en i større grad i sentrale sentrumsområder bør vurdere å etablere sykkelparkeringsplasser under tak eller sykkelparkeringshus, da dette kan være den løsningen som best sørger for en trygg og sikker sykkelparkeringsplass og som samtidig best ivaretar det estetiske uttrykk.*

BUsak 225/08 Budsjett for 2009

Verbalvedtak ,pkt 5 (trafikksikkerhet og miljø) : ”Bydelsutvalget er opptatt av fortsatt satsing på trafikksikkerhet og bedring av nærmiljø gjennom fullføring av sykkelveinett, redusert tomgangkjøring av biler og fjerning av biler fra gateplan”.

Bakgrunn for saken

Ved planlegging og bygging av kommunale veier i Oslo skal Statens vegvesens håndbøker 017 og 018 og andre normaler som er spesielt tilpasset for Oslo, legges til grunn. Normalene er utarbeidet med hjemmel i Samferdselsdepartementets forskrifter etter Veilovens § 13.

Forskriftene gir generelle rammer for utforming og standard. Innenfor rammen av forskriftene er Vegdirektoratet gitt ansvar for å fastsette utfyllende bestemmelser - veinormaler. Myndighet til å fravike veinormalene innenfor forskriftenes rammer for kommunens veier er lagt til direktøren for Samferdselsetaten ved delegasjonsvedtak av Veilovens § 13 fra Byrådet av 27.06.1997 sak 1425, jf Bystyrets vedtak av 6.05.1997 sak 220.

Samferdselsetaten har nå i oppdrag fra Byrådsavdeling for miljø- og samferdsel utarbeidet et utkast til gate- og veinormal som skal gjelde for det kommunale veinettet i Oslo.

Saksfremstilling/faktaopplysninger

Forslaget til de nye normalene for gate- og veiutforming for Oslo sendes ut på en begrenset høring.

Forslaget er utarbeidet i nært samarbeid med Plan- og bygningsetaten (følger i sin helhet som vedlegg). I forhold til bystyrets vedtak har Samferdselsetaten funnet det formålstjenlig at Oslo kommune utarbeider sine egne normaler for gate- og veiutforming.

Målsettingene og prinsippene i Statens vegvesen Håndbok 017 (H- 017) er imidlertid fulgt opp i forslaget, men det ønskes i tillegg å fokusere sterkere på noen områder som har betydning for Oslo i planfasen, og som ikke er medtatt i den nye utgaven av håndbok 017.

Grunnlaget for bygging av nye eller utbedring av eksisterende gater og veier er en reguleringsplan. Innenfor veireguleringen skal det i tillegg til kjørebane og fortau også være plass til blant annet belysning, trafikkskilt og snøopplag. De nye normalene for Oslo vil derfor angi en reguleringsbredde i tillegg til veibredden i hver av de dimensjonerende veiklassene. Reguleringsbredden for gater i den tette byen og i knutepunkter følger i prinsippet bakkant fortau.

Normalene inneholder også retningslinjer på hva som tillates av byggegrenser inn mot veien dersom Veiloven skal fravikes. Ved at byggegrensene bestemmes i en reguleringsplan, vil de angitte grensene i normalene være retningsgivende i dette planarbeidet.

Den tidligere utgaven av H-017 fra 1993 ga en anbefaling om langtidslagring av snø langs veiene, og som ikke er tatt med i ny H- 017 fra 2008. I og med at Oslo ikke har mulighet til å få kjørt bort snøen på alle veiene, mener Samferdselsetaten at det er viktig å ta med i kommunens normaler de anbefalinger til snøopplag som ble gitt i den tidligere utgaven av H-017.

Bydelsdirektørens vurdering

Bydelsdirektøren har i denne saken, på grunn av dokumentets omfang og innhold, ikke funnet å kunne lage et fyllestgjørende utdrag av høringsdokumentet i denne saken. Høringsdokumentet vedlegges derfor i sin helhet.

Bydelsdirektøren mener i denne saken at fagetatens kompetanse og forslag må vektlegges sterkt.

Som det går frem av ovennevnte saksfremstilling så mener Samferdselsetaten at Oslo kommune bør ha sine egne normaler for gate- og veiutforming, men som er basert på målsettinger og prinsippene i aktuelle lovverk og forskrifter på området.

Samferdselsetaten mener at Oslos veinormal bør fokusere på reguleringsplanfasen. Dette for å sikre at det avsettes areal utover til kjørebane og fortau, blant annet til belysning, trafikkskilt og snøopplag. Bydelsdirektøren støtter forslaget fra Samferdselsetaten om at det i de nye normalene for Oslo angis en reguleringsbredde i tillegg til veibredden i hver av de dimensjonerende veiklassene.

Bydelsdirektøren støtter også forslaget om at byggegrensene bestemmes i en reguleringsplan, noe som vil føre til at de angitte grensene i normalene vil være retningsgivende i dette planarbeidet.

Bydelsdirektøren mener også at Samferdselsetatens anbefaling om langtidslagring av snø langs veiene, (som ikke er tatt med i ny H- 017 fra 2008) er viktig, i og med at Oslo ikke har mulighet til å få kjørt bort snøen på alle veiene i byen.

Bydelsdirektøren mener at bydelsutvalget i denne saken bør kunne minne om sine tidligere vedtak om at det må vurderes å fjerne noen gateparkeringsplasser for bil og erstatte disse med bysykkelstativ og ordinære bysykkelstativ. Dette fordi det generelt er viktig at fortauene i sentrum ikke gjøres mindre fremkommelige, og en slik konvertering kan være en god løsning for å sikre dette. Bydelsutvalget har tidligere i flere saker uttalt at god fremkommelighet og sikre sykkeltraseer må til for å få til den ønskede økningen i sykkelbruk i byen.

Bydelsutvalget har også uttalt at det bør prøves ut løsninger med etablering av sykkelgater og sykling mot enveiskjøring, og at det ønsker å prioritere nye gang- og sykkelveier framfor parkeringsplasser.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

1. Bydelsutvalget støtter forslaget fra Samferdselsetaten om at det i de nye normalene for Oslo angis en reguleringsbredde i tillegg til veibredden i hver av de dimensjonerende veiklassene. Dette for å sikre at det avsettes areal utover til kjørebane og fortau, til blant annet belysning, trafikkskilt og snøopplag.
2. Bydelsutvalget støtter forslaget om at byggegrensene bestemmes i en reguleringsplan, noe som vil føre til at de angitte grensene i normalene vil være retningsgivende i dette planarbeidet.
3. Bydelsutvalget mener at Samferdselsetatens anbefaling om langtidslagring av snø langs veiene er viktig, i og med at Oslo ikke har mulighet til å få kjørt bort snøen på alle veiene i byen.
4. Bydelsutvalget minner om sine tidligere vedtak inneværende år (vedlagt).
Bydelsutvalget mener det må vurderes å fjerne noen gateparkeringsplasser for bil og erstatte disse med bysykkelstativ og ordinære bysykkelstativ. Dette fordi det generelt er viktig at fortauene i sentrum ikke gjøres mindre fremkommelige, og en slik konvertering kan være en god løsning for å sikre dette.
Videre ønsker bydelsutvalget å prioritere nye gang- og sykkelveier på bekostning av parkeringsplasser. Bydelsutvalget mener at god fremkommelighet og sikre sykkeltraseer må til for å få til den ønskede økningen i sykkelbruk i byen.
Bydelsutvalget mener også at det bør prøves ut løsninger med etablering av sykkelgater og sykling mot enveiskjøring.

Tone Frønes
bydelsdirektør

1. Trykte vedlegg:
Gate- og veiutforming for Oslo,Normaler - Høringsutkast

Sak 185/09 Forslag til arkitekturpolitikk for Oslo - høring

Arkivsak: 200901931

Arkivkode: 512.1

Saksbehandler: Elin Løvseth

Saksgang	Møtedato	Saknr
Oppvekst- og kulturkomiteen	21.10.09	62/09
Miljø- og byutviklingskomiteen	21.10.09	47/09
Bydelsutvalget	27.10.09	185/09

FORSLAG TIL ARKITEKTURPOLITIKK FOR OSLO - HØRING

Tidligere vedtak i saken:

BUsak 49/06 Vakker by - handlingsplan for estetikk og god byarkitektur - Orientering om bystyrets vedtak

Sammendrag:

Plan- og bygningsetaten har utarbeidet et forslag til overordnet arkitekturpolitikk for Oslo, på oppdrag fra byråd for byutvikling.

Forslaget til overordnet arkitekturpolitikk for Oslo er en videreføring av "Vakker by", og forutsettes derfor behandlet av byutviklingskomiteen og bystyret.

Behovet for en arkitekturpolitikk må sees på bakgrunn av den sterke befolkningsveksten og de utfordringene dette gir. Veksten medfører behov for flere boliger, arbeidsplasser, handel og service, transport, skoler, sosiale institusjoner og rekreasjonsmuligheter. Samtidig skal grønne arealer, elveløp, offentlige byrom og kulturminner ivaretas og utvikles. Alt skal ha plass innenfor eksisterende byggesoner.

Arkitekturpolitikken skal bidra til å løse byens viktigste utfordringer, både i et kortsiktig og langsiktig perspektiv. Oslo skal videreutvikles som en miljøvennlig og levende by med bærekraftig fortetting og transformasjon som ivaretar klimautforminger. Byen bør ha flerkjernestruktur og bymessig flerfunksjonalitet, med oppgradering av eksisterende bygninger og bymiljøer.

Dokumentet er bygget opp med overordnede utfordringer, visjon, innsatsområder og mål med strategier og tiltak.

Følgende syv innsatsområder foreslås:

1. Aktørenes arbeidsprosesser
2. Hovedstadsrollen
3. Det offentlige byggeri
4. Byens landskap, kulturminner og eksisterende bygg
5. Infrastruktur som stedsdannere
6. Lokalkvalitet;byområdenes behov
7. Boligutvikling

Bakgrunn for saken:

I 2005 vedtok bystyret "Vakker by – handlingsprogram for estetikk og god byarkitektur". Det ble vedtatt at handlingsprogrammet skulle rulleres fortløpende og at det skulle gis en orientering om dette til bystyret minst hvert fjerde år. "Vakker by" utgjør en overordnet ambisjon og paraply for en rekke større prosjekter og tiltak.

Våren 2008 ble behovet for fornyet arkitekturpolitikk drøftet administrativt. Byrådsavdelingen har bedt Plan- og bygningsetaten om å videreutvikle og samordne temaene under Vakker by gjennom å utarbeide forslag til byrådssak med tema arkitekturpolitikk. Byrådsavdelingen fremhever at det ikke tas sikte på at det skal bli et detaljert dokument, men et forslag til overordnet arkitekturpolitikk for Oslo."

I handlingsprogrammet for estetikk og god byarkitektur "Vakker by" er det lagt vekt på fysisk kvalitet og estetikk. I forslaget til arkitekturpolitikk for Oslo fokuseres det på at vi planlegger for fremtidens generasjoner og deres livskvaliteter i byen. Bærekraftbegrepet spiller derfor en viktig rolle i dette dokumentet.

Kommuneplan 2008 har som mål at Oslo skal være en internasjonalt attraktiv by og en drivkraft i Osloregionen. Hovedstadsrollen er en posisjon som gir gode muligheter for internasjonal profilering og innflytelse. I tillegg til å gi landets innbyggere identitet er hovedstaden også et vindu mot verden. Bygninger og anlegg som Operabygget, Holmenkollen og Frognerparken har vist arkitekturens kraft som identitetsbærer og attraksjon både nasjonalt og internasjonalt. Bevisst bruk av arkitektur og byutvikling i markedsføring av Oslo er derfor en viktig oppgave.

Saksframstilling/Faktaopplysninger:

Høringsdokumentet (vedlagt) innledes med et kapittel som introduserer Oslos hovedutfordringer innenfor arkitektur og byutvikling. På bakgrunn av utfordringene angis overordnet visjon for Oslos arkitektoniske utvikling. Deretter angis syv hovedinnsatsområder, der det under hvert innsatsområde er definert et mål samt forslag til strategier for å imøtekomme målet.

Innsatsområdene drøfter først tre ulike aktørroller, deretter fire arkitekturfaglige temaer av særlig betydning.

Noen temaer behandles ikke inngående i høringsdokumentet. Dette gjelder særlig høyhus, småhusområder og kulturminnevern. Bakgrunnen for dette er at bystyret relativt nylig, og etter omfattende behandling av selvstendige planer eller dokumenter har fastlagt eller er i ferd med å fastsette en politikk for disse feltene.

For mer inngående om bakgrunn for en mer helhetlig arkitekturpolitikk og beskrivelse av de ulike innsatsområdene vises til høringsdokumentet.

Overordnet visjon: Oslos bærekraft og vekst

- Hovedstaden er gjennom sin innovative hverdags- og monumentalarkitektur forbilde i inn- og utland på norsk livskvalitet, demokrati, og bærekraft.
- Oslos vekst har økt byens attraktivitet og klimanøytralitet. Byens landskap, blå-grønne struktur og byområder med ulike byplangrep og arkitektur er bevart og utviklet.
- Byens og hovedstadsfunksjonens felles arealer, anlegg og bygninger har særlig høy arkitektonisk og miljømessig kvalitet.

Innsatsområde 1: Aktørens arbeidsprosesser

Mål

Det skal utvikles integrerte, tverrfaglige arbeids- og designprosesser som sikrer fremtidsrettet, langsiktig programmering og innovativ arkitekturpraksis.

Strategier

- *Utvikling av rammeverk for innovativt byggeri:*

For visse utvalgte nøkkelprosjekter bør det utvikles et prosessuelt rammeverk for bestilling og kvalitetssikring av innovativt byggeri knyttet til f.eks universell utforming og bærekraft, der berørte etater og byrådsavdeling for finans og utvikling deltar i arbeidet. Rammeverket bør utvikles i samarbeid med relevante eksterne fagmiljøer og forskningsinstitusjoner.

- *Fagprogram XL:* Kompetansehevingsprogram for berørte etater bør utvikles for å spre eksisterende og utvikle ny kompetanse for å oppnå bedre kvalitet i omgivelsesproduksjonen. Eksterne fagmiljøer og utdanningsinstitusjoner bør trekkes aktivt inn i programmet.

- *Etatsforum for tidlig behovs- og interesseavklaring i plan- og byggesaker:*

Dette innebærer en utvidelse av dagens ordning med tidlig avklaring av innsendte planinitiativer

i Plan- og bygningsetatens Planforum. I fremtiden bør dette også omfatte programmeringer av ulike typer egenplanlegging.

- *Utvikling av "Oslo-norm":* En del av samordningen og avveiningen av ulike behov, programkrav og premisser vil kunne systematiseres og samordnes i form av normer for fysisk utforming av overgripende tiltak i et større byområde, for eksempel i den tette byen innenfor Ring 2. Normene må gi rom for avvikende, ulike prosjekter, men vil samtidig bidra til å utvikle en samlet holdning i etatene for avveining av ulike hensyn. Normene vil gi private utbyggere større forutsigbarhet i sin planlegging av aktiviteter og prosjekter. De bør dekke alle former for byggeri uavhengig av lokalisering, og de bør ha fokus på det lovgrunnlaget og de elementene som Plan- og bygningsetaten forvalter i sin behandling av plan- og byggesaker

Følgende bør inngå i normen:

- Universell utforming: byrådets strategi for universell utforming bør nedfelles i operative normsett.
- Gatenormaler: prinsipp for "shared space"/ sambruk av gategrunnen innenfor ring 2, jf. strategi angitt under innsatsområde 5, Infrastruktur som stedsdannere.
- Klimavennlig byggeri: Jf. strategi innsatsområde 7, Boligutvikling.
- Bokkvalitet: knyttet til utearealer og solforhold, jf. strategi innsatsområde 7, Boligutvikling.
- Kunst i det offentlige rom: Jf. innsatsområde 5, Infrastruktur som stedsdannere.

Innsatsområde 2 :Hovedstadsrollen

Mål

Oslo skal være en moderne hovedstad som gir rom for det nye og samtidig ivaretar og videreutvikler eksisterende bygningsmasse og kulturminner. Gjennom samarbeide mellom stat og kommune sikres statlige og nasjonalt viktige institusjoner, anlegg og byggverk bærekraft, god integrering i bystrukturen og høy arkitektonisk kvalitet

Strategier

- *Hovedstadsarenaer - strategi for utvikling av nasjonalt viktige bygninger og arenaer:*

Det foreslås at det inngås et samarbeid mellom Staten og Oslo kommune for å utvikle en strategi for gjenbruk, utvikling og nybygging av nasjonalt viktige anlegg. Dette kan dreie seg om videreutvikling av Ekebergsletta, utvikling av et større Expo-område i hovedstaden, større idrettsanlegg og lokaler for statlige funksjoner. Videre bemerkes behovet for en bevisst lokaliseringspolitik med hensyn til plassering av statlige virksomheter, samt bevissthet

omkring behovet for parkeringskrav knyttet til statlige arbeidsintensive arbeidsplasser– som er forhold som spiller en viktig rolle i et klimaperspektiv.

- *The Munch- and Fjord City formidlingsprogram:*

Oslo kommune har gjennom flere år, og i godt samarbeide med de stedlige norske ambassader, markedsført byen gjennom sin Fjordbyutstilling (Fjord City Expo). Utstillingen har vært både i Shanghai, Beijing, Hamburg, Genova, Cannes (MIPIN-kongress), og nå sist i mai 2009, i St.Petersburg, med stor suksess. Både byens kultur- og byutvikling, og utvikling av næringsklynger har vært tema. Oslo kommune mener tiden nå er moden for å videreutvikle dette konseptet. Oslo kommune er opptatt av at Munch kan inngå i det nye konseptet. Byrådet ønsker derfor, som hovedstad, å invitere Staten til et samarbeide om å videreutvikle formidlings- og utstillingskonseptet på en måte som kan være nyttig også sett fra Statens side som et tiltak for å markedsføre Norge internasjonalt.

- *The Munch-trail:*

Oslo kommune formidler ofte utenlands ”the National Axis of Culture” som strekker seg fra Ekebergrestauranten m/ planlagt skulpturpark, via Middeldalderparken hvor man håper Universitetet vil bygge sitt Kulturhistoriske museum, via Bispevika med det planlagte Munch-/Stenersen-museet, Den Norske Opera og Ballett, Deichmanske bibliotek, Kvadraturen med sine kunstgallerier og Arkitekturmuseet, til Rådhuset, Nobels Fredssenter samt Nasjonalmuseets fremtidige bygg på Vestbanetomten og ut til Tjuvholmen med det planlagte Astrup-Fernley-museet tegnet av Renzo Piano.

Denne kultur-strengen i østvest retning vil i fremtiden binde de østre og vestre bydeler sterkere sammen og er kanskje hovedstadens viktigste identitetsbyggende og markedsføringsmessige element. Sammen med Fjordbyens planlagte havnepromenade gis byen to sammenbindende strukturer som vil kunne få stor rekreativ og opplevelsesmessig verdi for Oslo som hovedstad. Edvard Munch og hans kunst har en helt spesiell posisjon i Oslo. Hans liv som kunstner fortjener en kraftig oppgradering både hjemme og ute. Med det nye museet og den samlede utviklingen av Fjordbyen kan dette oppnås på en god måte. For å utnytte synergipotensialet som ligger i Fjordbyutviklingen og de tilhørende kommunale og statlige anlegg/ institusjoner foreslår derfor Oslo kommune at man starter et samarbeide for å utvikle ”The Munch-trail”. Denne kulturvandringen/-løypa kan ha havnepromenaden og kulturaksen beskrevet

ovenfor som utgangspunkt. Anlegg som også kan knyttes til en slik vandring kan for eksempel være Akershus festning og Munchs hjem i Pilestredet og, selvfølgelig, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design. Et slik samlet grep kan gi hovedstaden en tydeligere profil, en hovedstad verdig.

Innsatsområde 3: Det offentlige byggeriet

Mål

Tiltak og byggeri utført av det offentlige skal ha forbilledlig arkitektonisk og klimamessig kvalitet.

Strategi

- *Statlig og kommunalt forbildeprogram for ulike typer bygg og anlegg:*

Oslo kommunes ulike foretak skal enkeltvis eller i fellesskap utvikle utvalgte prosjekter, signalbygg og hverdagsarkitektur, som kan tjene som forbilder og til inspirasjon for andre tiltak i privat eller offentlig regi. Forbildeprogrammet kan for eksempel strekke seg over en 10-årsperiode, da planlegging og gjennomføring av større utbyggingstiltak ofte har et langsiktig perspektiv. Forbildeprogrammet bør involvere alle aktører i byggebransjen.

En målbevisst satsing på å utvikle gode forbildeprosjekter vil få en positiv synergieffekt.

Prosjektene bør være forskjellige, med bevisst lokalisering som kan stimulere til en ønsket utvikling innen et spesifikt byområde.

Offentlige ”akupunkturtiltak” vil kunne gi synergigevinster i form av private investeringer i nærområdet. Derfor er det også viktig at private interesser og næringsliv deltar i prosessen. Prosjektene må utvikles slik at de hensyntar den delen av byen de er lokalisert i henhold til ”collage-prinsippet”.

Større kommunale byggeprosjekter, som nytt Munch-/Stenersenmuseum og Deichmanske hovedbibliotek bør benyttes som prosjekter som kan løfte kommunen og BA-næringen i en mer klimavennlig retning. Disse prosjektene bør inngå i arbeidet med By- og boligutstillingen, jf. innsatsområde 7. Det er avgjørende at arkitektonisk kvalitet, miljø- og bærekraftshensyn legges inn som avgjørende kriterium ved valg av leverandør. Dette bør gjelde for ”Levende Oslo”-arbeidet, men også for skole- og barnehageutbyggingen.

Oslo kommune ønsker å oppfordre Staten, i rollen som ”hovedstadsbygger”, til å gjennomføre tilsvarende forbildeprogram, og invitere til samarbeid om dette. Samarbeidspotensialet mellom stat og kommune er stort.

Gjenbruk, utvikling og nybygging av nasjonalt viktige anlegg er både et statlig og et kommunalt anliggende. Også i forhold til nybygg, programmering og gjennomføring er det fruktbart å se det statlige og det kommunale byggeriet i nær sammenheng med hverandre. Faglig sett bør det kunne foretas en fruktbar ”benchmarking” av praksis. For øvrig vises det til innsatsområde 1. om aktørenes prosesser.

Innsatsområde 4 : Byens landskap, kulturminner og eksisterende bygg

Mål

Styrke byens blågrønne struktur og kretsløp og gjenbruke og videreutvikle eksisterende bygningsmasse og viktige kulturminner i tråd med miljø- og klimariktige prinsipper.

Strategier

- *Klimatilpassede, kretsløpsbaserte planprinsipper for sikring og utvikling av byens landskap og blågrønne struktur:*

Når man bygger i det urbane rom kan det oppnås en betydelig økonomisk og miljømessig gevinst ved å bygge med naturen og landskapet isteden for å bygge i mot den. Ett bygg som skal stå i flere tiår, vil over tid kunne få stor skade hvis det plasseres på feil sted. For å sikre ivaretagelse, kvalitet og slitesterk utforming og kretsløp i byens landskap og blågrønne struktur, foreslås det å utvikle planprinsipper for ivaretagelse av disse hensyn. Planprinsippene bør avklare hvordan grøntstrukturen bør utvikles for å ivareta fremtidige klimaendringer og samtidig redusere ressursbehovet knyttet til driften av arealene. Som grunnlag for planprinsippene bør datasett for ulike risikotemaer utvikles.

- *Program for Oslomarkas randsoner: Mulighetsstudier for hvordan Markas grenseområder kan tilrettelegges som fremtidsrettede og holdbare rekreasjonstilbud.*

Både bynære og –fjerne landskapsområder utvikles i økende grad som rekreasjonslandskap for ny bruk. Markaloven og kommunedelplan for Marka trekker opp en grense for Marka med mange forbud mot tiltak innenfor Marka og høy grad av utbygging utenfor. Områdene langs Markas grense bør ikke oppfattes som en enhetlig linje, eller klar grense mellom by og naturlig skog. Det er mer hensiktsmessig å behandle dem som ulike soner med forskjellig grad av opparbeidelse. Eksempelvis har Sognsvann mer parkkarakter enn Lutvann, som ligger mer integrert i skogen. Begrepet ”naturlik park” brukes om større grøntområder utformet etter modell av naturen, som en skog med tilrettelagte turstier. Naturlike parker kan tilrettelegges både i urbane områder og som overgangssoner mellom tettbebyggelse og naturområder. I naturlike parker tilrettelegges det for rekreasjon slik at området tåler høy grad av slitasje.

Denne typen parker kan derved fungere som viktige buffersoner for naturområder og biotoper som krever mer beskyttelse.

Mange attraksjoner i Markas randsone er gjenstand for stor slitasje. I takt med Oslos byutvikling og fortetting er det behov for flere og kanskje nye typer av rekreasjonstilbud. Det bør derfor foretas en systematisk vurdering av hvilke grensesoner som kan benyttes til ulike rekreative formål, og hvilke soner som i større grad bør skjermes som mer 'uberørte' naturområder. Mulighetsstudier kan avklare hvilke typer av rekreasjon de ulike områdene er best egnet for (for eksempel lekearealer, ballbaner, sykkelbaner, stille områder osv). Hensikten med mulighetsstudiene er dels å supplere det eksisterende rekreasjonstilbudet, dels å sikre et bevisst regime for forvaltning av de viktigste naturforekomstene. Programmet kan også få betydning som grunnlag for naturmessig parkutførelse og derved bidra til variasjon i opplevelsen av Oslolandskapet. I tillegg vil et slik grep bidra til at sårbare biotoper i Oslomarka kan skjermes og bevares. Programmet må ta hensyn til behovet for vedlikehold av arealer med sterk bruk og slitasje.

- *Retrofit-program for oppgradering av eldre bebyggelse: Forsøksprogram for å teste ulike metoder for omforming, gjenbruk og standardheving av eksisterende murgårds- og etterkrigstidsbebyggelse på en klimanøytral måte.*

Mesteparten av Oslo er allerede bygget, og mye av fremtidens byutvikling vil dreie seg om oppgradering av eksisterende bebyggelse. Et særtrekk for Oslo er byens omfattende verneverdige murbebyggelse. Denne type bygg representerer både store muligheter og utfordringer i forhold til en fremtidsrettet og klimavennlig rehabiliteringsstandard. Utfordringene er bl.a. knyttet til mangelfullt vedlikehold og at murbebyggelsens fasader forvitrer utvendig dersom veggene etterisoleres innvendig. Likeledes representerer gjenbruk av utrangert næringsbebyggelse fra etterkrigstiden en utfordring, bl.a. ved at bebyggelsens lave etasjehøyder fordrer spesialtilpassede ventilasjonsanlegg. For å redusere riving av eksisterende bebyggelse bør forsøk med gjenbruk av slik bebyggelse gjennomføres. Programmet bør inkludere testforsøk på ulike materialtekniske løsninger, miljøriktig rehabilitering og energiforsyningsløsninger basert på fornybar energi. Programmet bør realiseres i samarbeid med Staten og berørte forskningsmiljøer.

Innsatsområde 5 : Infrastruktur som stedsdannere

Mål

Ved investeringer i teknisk, sosial og grønn infrastruktur skal investeringene i tillegg til å sikre egne sektorbehov, gi merverdi for stedsutvikling og bærekraft i det aktuelle området.

Strategier

- *"Gardegrobyen" - mulighetsstudie for langsiktig byvekst for strekningen Oslo- Gardemoen.* Oslos antatte befolkningsøkning innebærer at det er behov for mer enn 95 000 boliger innen 2030. Oslo har arealreserver i Indre by, og en fortetting her anses som klimavennlig fordi en slik utbyggingsstrategi kan benytte kollektivtilbudet godt. Samtidig har disse arealene begrenset tilgang på grøntarealer og få tomter for sosial infrastruktur. Det er derfor nødvendig å foreta en langsiktig vurdering av hvor Oslos byvekst kan skje. En god del av arealreservene ligger i Grorudalen. Som del av pålagt regionalt plansamarbeid, som følge av Ot.prp. nr. 10 (2008-2009) Om lov om endringer i forvaltningslovgivningen mv., bør det derfor utarbeides mulighetsstudier i forhold til hvordan slik langsiktig utbygging kan skje. Mulighetsstudiene må sikre et robust banenett og må utarbeides i samarbeid med berørte nabo-kommuner og statlige organer.
- *Oslonorm 2: Gatennormaler med prinsipper for "shared space"/sambruk av gategrunn innenfor ring 2:*

Utbygging av transportnettet i eksisterende byområder er krevende pga. arealknapphet. Det er behov for å videreutvikle gatenes utforming for i høyere grad å ivareta bylivet. I de mest sentrale byområdene vil den klassiske planleggingsmodellen med separering av ulike transportformål og -grupper ikke fungere. Menneskenes opphold i grøntstrukturen og på de urbane arenaene får stadig større betydning. Byens møteplassfunksjon blir noen steder viktigere enn fremkommeligheten for både biler og kollektivtrafikk.

Mange arealer, særlig i Indre by, må utvikles ut fra en sambruksstrategi. Erfaring med "shared space" viser at slik sambruk er forsvarlig, forutsatt at farten på motorisert ferdsel holdes lav. Prinsipper for "shared space"/ sambruksarealer bør utvikles også for Oslo. Også krav knyttet til universell utforming og kvalitet på bygulvet må innarbeides. Prosjektet bør gjennomføres i samarbeid med Statens Vegvesen.

• *Oslo norm 5: Kunst i det offentlige rom:*

Økt integrering av kunst i byens offentlige rom er en del av arkitekturpolitikken. Ved private utbyggingsprosjekter og ved utbygging av infrastruktur bør det tidlig i prosjektet settes av midler og legges en strategi for hvordan kunst vil bli integrert i utformingen og prosjekteringsprosessen. Kunst kan gi merverdi og identitet til hverdagsarkitektur som T-banestasjoner og holdeplasser. Et godt eksempel på dette er Nydalen og Storo T-banestasjoner. Kunst integrert i hverdagsarkitekturen der folk ferdes kan være med på å heve den totale opplevelsen av et sted eller en sekvens i hverdagen som for eksempel i prosjektet "Groruddalen i det offentlige rom" med planlagt åpning høsten 2009, og kunstprosjekt "Common lands" i Bjørvika med oppstart mai 2009. Kunst kan etableres som en merverdi for fellesskapet. Kunsten bør spille flere roller; den kan være med på å gi et sted en helt egen identitet, og den kan formidle vakre uttrykk, overraskende innslag og provoserende utsagn. Det nylig utgitte temaheftet for kunst for Bjørvika viser hvordan dette temaet kan håndteres på områdenivå.

Innsatsområde 6: Lokalkvalitet, byområdenes behov

Mål

Utvikle gode byområder hvor det gjennom mobilisering sikres at egenarten opprettholdes og at det tilrettelegges for fremtidsrettet lokalt og byovergripende byggeri samt sosial, teknisk og grønn infrastruktur.

Strategier

• *Program for utarbeidelse av områdeplaner:*

Oslo kommune bør lage områdeplaner basert på grundig programmering av byområder med særlig utbyggingspress eller behov. I den sammenheng bør mobiliseringsprosesser som charretter eller andre former for medvirkning prøves ut. Intensjonen bør være å sikre arealer og strukturer som ivaretar fellesskapets behov både lokale og byovergripende behov og på kort og lang sikt.

• *"Wild Cards" - program for innovativ design av byrom:*

Oslo kommune bør gjennomføre et program for byrom hvor nye funksjoner og arkitektoniske grep kan utforskes. På lik linje som for "Norske turistveger" bør Oslo kommune åpne for å planlegge byområdene ved å involvere mindre etablerte men innovative arkitekter/landskapsarkitekter, såkalte "Wild Cards", som kan tilføre prosjektene oppdatert miljø- og klimakunnskap så vel som nyskapende arkitektoniske formgrep. I kommunedelplanen for torg og møteplasser foreslås det at ett byrom i hver bydel planlegges og opparbeides over en periode på fem år. For å sikre en mer varig effekt bør en utvidet prosjektperiode vurderes slik at det til sammen kan opparbeides enda flere byrom.

Programmet vil kunne bidra til at mer uetablerte fagfolk inkluderes og gis en mer aktiv

rolle i utviklingen av hovedstaden. I programmet bør det legges til rette for at både byrommenes arkitektoniske kvalitet, og prosessene med å utvikle dem, evalueres underveis.

Innsatsområde 7: Boligutvikling

Mål

Klimavennlig gjenbruk til, utbedring og nybygging av boliger med tilhørende næring og service skal sikres med gode utearealer og boligkvalitetet.

Strategier

• By- og boligutstilling:

By- og boligutstilling planlegges i samarbeid med NAL Ecobox, Husbanken, Enova, Drammen kommune og Oslo kommune. Konkrete prosjekter for klimavennlig byggeri kan uttestes gjennom strategier, utvikling av virkemidler og arbeidsprosesser. Gjennom realisering av pilotprosjekter i forbindelse med kollektivknutepunkter langs aksene mellom Oslo og Drammen og fra Bjørvika via Ensjø og opp Grorudalen, skal utstillingen være en motor for framvekst av klimavennlig byutvikling. Utstillingen skal profilere deltakerne nasjonalt og internasjonalt på samme måte som ved Norwegian Wood-utstillingen i Stavanger. Prosjektene som inngår i utstillingen må være ambisiøse og framtidsrettede, ligge godt i forkant av dagens praksis og samtidig teste ut framtidens praksis. Utstillingen skal utvikle og formidle kompetanse i byggenæringen og i kommunene. Publikum skal bli oppmerksomme på muligheter for å kunne bygge og kjøpe klimavennlige boliger. Utstillingen har derfor en foreslått tidsramme på ti år. Utstillingen kan ha en geografisk spredning av utstillingsobjekter utover det som er angitt ovenfor dersom prosjektene er gode nok. Det er ønskelig å skape rikelig rom for utviklings-, plan- og byggeprosesser tilpasset ulike situasjoner, eierforhold og med ulike konstellasjoner av utbyggeransvar.

• Oslo-norm 3: Klimavennlig byggeri;

Som Norges største by bør Oslo gå foran som et forbilde ved å gjøre byens eksisterende og fremtidige bygg mer klimavennlige. Ved å etablere framtidsrettede tekniske prinsipper og normer for oppgradering av eksisterende og oppfølging av ny bebyggelse, kan klimagassutslipp reduseres betraktelig. Det må utredes hvilke virkemidler Plan- og bygningssetaten samt de andre etatene i kommunen har for å påvirke boligutbyggere til å bygge bedre og mer energieffektive boliger enn minimumskravene i teknisk forskrift legger til grunn.

Det må utredes hvilke muligheter som er tilgjengelige i den nye plan- og bygningsloven og hvilke kommunen ønsker å bruke. Det må også testes ut metoder for livsløpsberegning av klimagassutslipp for byggeprosjekter (miljøregnskap).

Det er foreløpig et relativt umodent fagområde, spesielt dersom utslipp fra produksjon av materialer og transport i driftfasen tas med. Fordi det i dag er knyttet stor usikkerhet til slike livsløpsanalyser, er det viktig å øke kunnskapsnivået og kompetansen i bransjen.

• Oslo-norm 4: Bokvalitet; utearealer, solforhold og planløsning:

Det er viktig å ha trygge utearealer for både barn, eldre og mennesker med særlige behov. Fellesarealer i det enkelte prosjekt kan forebygge at hustander med barn velger å flytte ut av den tette byen. Det er også nødvendig å sikre gode utearealer for resten av befolkningen i byen. Barn, ungdom, voksne og eldre har alle behov for gode utearealer tilpasset deres bruk. Etatens prosjekt "Bokvalitet" for å sikre bymessige uteareal og romlighetsnormer må derfor prioriteres ved større boligprosjekter.

Etatens gjeldene rutine for planløsninger etter §74.1 bør vurderes supplert med en overordnet planløsningsnorm for boliger i Indre by og fortetningsområder. Kvaliteter det bør legges vekt på er prinsipper for romorganisering, romløsninger m/møbleringsalternativer og lysforhold.

Bydelsdirektørens vurdering:

Bydelsdirektøren har få kommentarer til forslaget til overordnet arkitekturpolitikk for Oslo. Bydelsdirektøren ser at planen i stor grad fokuserer på hvordan byens eksisterende og fremtidige bygg kan gjøres mer miljøvennlige, og mener at dette er svært positivt.

Forslaget holder også høy fokus på universell utforming, og bydelsdirektøren er her enig i forslaget om at byrådets strategi for universell utforming bør nedfelles i operative normsett som skal være førende på området.

Bydelsdirektøren ser at det foreslås å etablere et program for utarbeidelse av områdeplaner for byområder med særlig utbyggingspress eller behov. Dette kan være viktig for å sikre arealer og strukturer som ivaretar fellesskapets behov, både lokale og byovergripende behov og på kort og lang sikt. Bydelsdirektøren mener at ”bokkvalitet” må prioriteres ved større boligprosjekter, og støtter forslaget om at det etableres en overordnet planløsningsnorm for boliger i Indre by og fortetningsområder, hvor fokus legges på prinsipper for romorganisering, romløsninger m/møbleringsalternativer og lysforhold.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

1. Bydelsutvalget gir sin tilslutning til forslaget til arkitekturpolitikk for Oslo.
2. Bydelsutvalget er svært fornøyd med at bærekraftbegrepet spiller en viktig rolle i dette dokumentet. Særlig viktig blir det foreslåtte Forbildeprogrammet, hvor tiltak og byggeri utført av det offentlige skal ha forbilledlig arkitektonisk og klimamessig kvalitet. Bydelsutvalget er her enig i at Oslo kommune skal oppfordre Staten, i rollen som ”hovedstadsbygger”, til å gjennomføre tilsvarende forbildeprogram, og invitere til samarbeid om dette. At miljø- og bærekrafthensyn skal vektas inn som avgjørende kriterium ved valg av leverandør er svært positivt.

Også det foreslåtte Forsøksprogrammet for å teste ulike metoder for omforming, gjenbruk og standardheving av eksisterende murgårds- og etterkrigstidsbebyggelse på en klimanøytral måte er svært spennende, og vil kunne få stor betydning for etablering av en fremtidsrettet og klimavennlig rehabiliteringsstandard.

3. Bydelsutvalget er helt enig i at Oslo bør gå foran som et forbilde ved å gjøre både byens eksisterende og fremtidige bygg mer klimavennlige. Det må snarest utredes hvilke virkemidler kommunen har for å påvirke boligutbyggere til å bygge bedre og mer energieffektive boliger enn minimumskravene i teknisk forskrift legger til grunn.
4. Bydelsutvalget mener det er positivt at forslaget holder høy fokus på universell utforming. Bydelsutvalget er her enig i at byrådets strategi for universell utforming bør nedfelles i operative normsett som skal være førende på området.
5. Bydelsutvalget støtter forslaget om å etablere et program for utarbeidelse av områdeplaner for byområder med særlig utbyggingspress eller behov. Intensjonen med slike områdeplaner må være å sikre arealer og strukturer som ivaretar fellesskapets behov, både lokale og byovergripende behov og på kort og lang sikt.
6. Bydelsutvalget støtter synet på at ”bokkvalitet” må prioriteres ved større boligprosjekter. Bydelsutvalget støtter at det etableres en overordnet planløsningsnorm for boliger i Indre by og fortetningsområder. Kvaliteter det bør legges vekt på er prinsipper for romorganisering, romløsninger m/møbleringsalternativer og lysforhold.

Tone Frønes
bydelsdirektør

Trykte vedlegg:

Høringsforslag: Oslos bærekraft og vekst. Overordnet arkitekturpolitikk for byen og hovedstaden

Sak 186/09 Status for rehabilitering av Stensparken og Idiolen

Arkivsak: 200502493

Arkivkode: 561

Saksbehandler: Elin Løvseth

Saksgang	Møtedato	Saknr
Råd for funksjonshemmede	19.10.09	33/09
Ungdomsrådet	20.10.09	37/09
Miljø- og byutviklingskomiteen	21.10.09	49/09
Oppvekst- og kulturkomiteen	21.10.09	60/09
Bydelsutvalget	27.10.09	186/09

STATUS FOR REHABILITERING AV STENSPARKEN OG IDIOTEN

Tidligere vedtak i saken:

BUsak 207/08 Idiolen, tilrettelegging for fysisk aktivitet

BUsak 96/08 Status for drift av parkene i Bydel St. Hanshaugen

Saksframstilling/Faktaopplysninger:

Rehabilitering av Stensparken

Bydelen har alle år etter overtagelsen av parkforvaltningen i 2004 søkt om investeringsmidler til både rehabilitering og nyanlegg i parkene, men har ikke fått bevilget noen midler.

Bydelen søkte derfor i januar 2009 om midler til rehabilitering av Stensparken gjennom Statens tiltakspakke og budsjett til vedlikehold og investeringer for 2009.

Bystyret fordelte i møte 04.03.2009 midlene til kommunale tiltak og virksomheter. Bydelen ble tildelt 1.4 mill. kroner av tiltakspakken til rehabilitering av Stensparken.

Bydelen startet umiddelbart arbeidet med prioritering av arbeidene. Drifter av bydelens parker, Park og Idrett Oslo KF, ble bedt om bistand til faglige prioriteringer og innhenting av priser/anbud. Bydelen hadde i vår flere møter og befaringer med Park og Idrett Oslo KF, for å vurdere det totale behovet for vedlikehold i parken, og hva som bør prioriteres innenfor de tildelte midlene. Det første prisoverslaget på oppgraderingene var på kr 3.848 300,- . Det var særlig setting av kantstein som ble kostbart, og kantstein kunne derfor ikke prioriteres tatt inn i rehabiliteringsarbeidet. Det ble også forøvrig foretatt en prioritering av arbeidene slik at kostnadene skulle samsvare med tildelingen på 1.4 mill. kroner.

Bydelen mottok de endelige tilbud på rehabiliteringsarbeider i Stensparken først 15.09 og 23.09.

Prioriteringene er gjort i henhold til tidligere søknader om investeringstilskudd og den innsendte søknaden om midler fra tiltakspakken.

Følgende arbeider vil bli utført for de tildelte midlene:

- Nytt asfaltdekke på alle gangveiene i parken, samt asfaltdekke på grusvei/snarvei mellom Pilestredet og Fagerborg kirke
- Oppussing av paviljong
- Rehabilitering av vannspeil og reetablering av skiferkant rundt vannspeil

- Rehabilitering av fontene og reetablering av skiferkant rundt
- Vegetasjonsrydding- fjerning/flytting av buskfelt ved fontene, plenlegging
- Reparasjon av/pussing av mur mot naboeiendommer ved trapp ned mot Stensgaten
- Reparasjon av trapp ned mot Stensgaten
- Reparasjon av mur og nytt gjerde mot naboeiendom i Stensgaten 4
- Nye HC-ramper på gangvei nord i parken
- (ønsket rehabilitering av området ved inngang til parken fra Stensgata, kostnadsberegnet til kr. 223.846,- måtte dessverre utgå).

Asfaltarbeidene har totalt en kostnad på kr. 912.775,- eks. mva. og de øvrige rehabiliteringsarbeidene i parken utgjør kr. 557.495 eks. mva. Samlet kostnad for alle rehabiliteringsarbeidene i Stensparken utgjør kr. 1.470.270,- eks. mva. Kr. 70.000 vil derfor bli belastet bydelens ordinære ramme til parkdrift.

Arbeidene vil igangsettes umiddelbart, i tråd med tilbudet, i uke 40/41 og dersom alt går etter planen vil alle arbeider være ferdigstilt ved utgangen av november. Arbeidene og all fakturering av disse skal være utført i løpet av 2009.

Idioten

Bydelsutvalget vedtok i sak 207/08 å oppgradere grusbelegget /sluk på Idioten, belysning og nytt gjerde. Kostnaden for arbeidene ble i saken samlet anslått til ca kr. 210.000 eks. moms, og som ble vedtatt saldert mot bydelens mindreforbruk i 2008. Bydelen hadde tidlig vinteren 2009 møte og befaring med Park og Idrett Oslo KF på Idioten. Bydelens drifter ble bedt om bistand til faglige prioriteringer og til innhenting av endelige priser/anbud. Bydelen aksepterte tilbud på grusbelegg/sluk på banen til kr.35.000,- og nytt gjerde til kr. 15.000,- allerede i november 2008. Endelig pristilbud på montering av lys på Idioten ble imidlertid først mottatt 27.5.2009. Kostnaden for dette utgjør kr. 217.270,- ekskl. moms samt kostnader ved søknad om byggetillatelse/ byggemeldinger.

Oppgradering av grusbanen og plassering av nytt gjerde på plassen vil skje i forbindelse etter nødvendige gravearbeider ved arbeidet med belysningen. På grunn av lavt overdekke med jord over garasjetaket vil de 2 lysmastene få et betongfundament på 1.6m i radius og 1meters høyde og vil bli delvis gravet ned, men vil bli synlige over bakken. Belysningen vil bli plassert og vinklet slik at den utgjør minst mulig sjenanse for naboene, dvs. slik at lampene i størst mulig grad belyser banen og området vest for denne. I forhold til medvirkning i prosessen var blant annet Velforeningen invitert til befaring av området sammen med bydelens drifter. Samlet kostnad for oppgradering av grusbelegget /sluk på Idioten, belysning og nytt gjerde blir kr. 267.270,- ekskl. moms .

Bydelen fikk før sommeren forståelsen av at byggemelding var sendt, noe som har vist seg å ikke være tilfelle. Bydelen har tidligere fått oppgitt at søknad om byggemelding kan ta fra 5-12 uker ved ordinær behandling. Dersom det kommer naboklager vil søknaden ytterligere ta tid. Bydelen har flere ganger purret opp status i saken, senest i brev datert 28.9. Av brevet går det frem at bydelen ikke er fornøyd med fremdriften i saken, og at saken nå må få høyeste prioritet. Bydelen vil nå følge opp saken gjennom tett kontakt med drifter.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Status for rehabilitering av Stensparken og diverse arbeider på Idioten tas til orientering.

Tone Frønes
bydelsdirektør

Sak 187/09 Sentrumsansvar - behov for særskilt tildeling

Arkivsak: 200902034

Arkivkode: 121.0

Saksbehandler: André Neby

Saksgang	Møtedato	Saknr
Helse- og sosialkomiteen	20.10.09	70/09
Oppvekst- og kulturkomiteen	21.10.09	61/09
Miljø- og byutviklingskomiteen	21.10.09	46/09
Bydelsutvalget	27.10.09	187/09

SENTRUMSANSVAR - BEHOV FOR SÆRSKILT TILDELING

Sammendrag:

Saken redegjør for det sentrumsansvar Bydel St. Hanshaugen er tillagt. Saken viser hvor omfattende ansvaret er, og hvilke tjenester som er aktuelle for de personer og saker som faller inn under aktuelle lovverk. Videre vil saken belyse de økonomiske kostnadene knyttet opp til sentrumsansvaret.

Bydel St. Hanshaugen sine kostnader i forbindelse med sentrumsansvaret ble for budsjettåret 2009 beregnet til 2 048 000 kroner. Det ble i brev datert 19 mai 2008 til Byrådsavdelingen for velferd og sosiale tjenester bedt om at dette fremkommer som en fast og særskilt kompensasjon i byrådets budsjettforslag. I budsjett forslag for 2010, tab. 2.3 Oversikt over særskilte tildelinger og sentrale avsetninger 2010, fremkommer det at Bydel St. Hanshaugen i følge sentrale avsetninger mottar 2 049 000 kroner til sentrumsoppgaver. I brev datert 28 mars 2009 til Byrådsavdelingen for velferd og sosiale tjenester har bydelen regnet ut at kostnadene vil å være 2 194 000 kroner. Dette betyr at vi har fått innvilget 145 000 kroner mindre enn beregnet forbruk.

Bakgrunn for saken:

Bydel St. Hanshaugen overtok ansvaret for sentrum 01.01.2004. Sentrumsansvaret har for bydelen medført at Oppvekst og nærmiljøavdelingen, og Helse- og velferdsavdelingen, har fått utvidet sitt arbeidsområde til å også omfatte personer som bor eller oppholder seg i Oslo sentrum. Dette medfører ansvar etter ulike lover. Nedenfor følger en oversikt og utdrag av de mest aktuelle lovene som gir grunnlag for arbeidet.

LOV OM HELSETJENESTEN I KOMMUNENE.

Kap. 1. Alminnelige bestemmelser.

§ 1-1. Kommunens ansvar for helsetjeneste

Bydelen ”skal sørge for nødvendig helsetjeneste for alle som bor eller midlertidig oppholder seg i bydelen.”

§ 1-2 Helsetjenestens formål

Bydelene skal ”- ved sin helsetjeneste fremme folkehelse og trivsel og gode sosiale og miljømessige forhold, og søke å forebygge og behandle sykdom, skade eller lyte.”

§ 1-4. Planlegging, informasjon og samordning

Bydelen ”skal til enhver tid ha oversikt over helsetilstanden i kommunen og de faktorer som kan virke inn på denne. Helsetjenesten skal foreslå helsefremmende og forebyggende tiltak i kommunen. ”

Helsetjenesten skal medvirke til at helsemessige hensyn blir ivaretatt av andre offentlige organer hvis virksomhet har betydning for helsetjenestens arbeid. Slik medvirkning skal skje blant annet gjennom råd og uttalelser og ved deltakelse i plan- og samarbeidsorganer som blir opprettet. Kommunen kan samarbeide med privat organisasjon o.l. hvor det er egnet til å fremme helsetjenestens formål.”

LOV OM BARNEVERNTJENESTER.

Kapittel 1. Lovens formål og virkeområde.

§ 1-1. Lovens formål

Bydelen har ansvar for å ”sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid” samt ”å bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår.” I prinsippet går dette ut på å melde til riktig ansvarlig barneverntjeneste.

Kapittel 3. Barneverntjenestens generelle oppgaver.

§ 3-1. Barneverntjenestens forebyggende virksomhet.

Bydelen ”skal følge nøye med i de forhold barn lever under, og har ansvar for å finne tiltak som kan forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.

Barneverntjenesten har spesielt ansvar for å søke avdekket omsorgssvikt, adferds-, sosiale og emosjonelle problemer så tidlig at varige problemer kan unngås, og sette inn tiltak i forhold til dette.”

§ 3-2. Samarbeid med andre deler av forvaltningen.

Bydelen ”skal medvirke til at barns interesser ivaretas også av andre offentlige organer.

Bydelen ” skal samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivåer når dette kan bidra til å løse oppgaver som den er pålagt etter denne loven.

Som ledd i disse oppgavene skal bydelen ”gi uttalelser og råd, og delta i den kommunale og fylkeskommunale planleggingsvirksomhet og i de samarbeidsorganer som blir opprettet.”

§ 3-3. Samarbeid med frivillige organisasjoner.

Bydelen ”bør også samarbeide med frivillige organisasjoner som arbeider med barn og unge.”

LOV OM SOSIALE TJENESTER

Kapittel 3. Sosialtjenestens generelle oppgaver.

§ 3-1. Generell forebyggende virksomhet.

Bydelen ”skal gjøre seg kjent med levekårene i kommunen, vie spesiell oppmerksomhet til trekk ved utviklingen som kan skape eller opprettholde sosiale problemer, og søke å finne tiltak som kan forebygge slike problemer.”

Bydelen ”skal søke å legge forholdene til rette for å utvikle og styrke sosialt fellesskap og solidaritet i nærmiljøet.”

Bydelen skal ”gjennom informasjon og oppsøkende virksomhet arbeide for å forebygge og motvirke misbruk av alkohol og andre rusmidler, og spre kunnskap om skadevirkninger ved slik bruk.”

§ 3-2. Samarbeid med andre deler av forvaltningen.

Bydelen ”skal medvirke til at sosiale hensyn blir ivaretatt av andre offentlige organer som har betydning for sosialtjenestens arbeid.” Bydelen ”skal samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivåer når dette kan bidra til å løse de oppgaver som den er pålagt etter denne loven.”

Bydelen har også ansvar for at hvis det blir det påvist mangler ved de tjenester som andre deler av forvaltningen skal yte til personer med et særlig hjelpebehov, skal sosialtjenesten om nødvendig ta opp saken med rette vedkommende. Er det uklarhet eller uenighet om hvor ansvaret ligger, skal sosialtjenesten søke å klargjøre forholdet.

Bydelen skal som ledd i disse oppgavene gi uttalelser og råd og delta i den kommunale og fylkeskommunale planleggingsvirksomhet og i de samarbeidsorganer som blir opprettet.

Bydelen mottar ingen økonomiske støtte til dette arbeidet.

§ 3-3. Samarbeid med frivillige organisasjoner.

Bydelen ”bør samarbeide med brukergruppenes organisasjoner og med frivillige organisasjoner som arbeider med de samme oppgaver som sosialtjenesten.”

Saksframstilling/Faktaopplysninger:

Koordineringsgruppen for Oslo sentrum

Med utgangspunkt i Bydel St. Hanshaugens juridiske ansvar i henhold til Lov om sosiale tjenester, Lov om barneverntjenester og Lov om kommunale helsetjenester for personer som oppholder seg i Oslo sentrum, er bydelsdirektør i Bydel St. Hanshaugen satt til å lede Koordineringsgruppen. Koordineringsgruppen rapporterer til Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester.

Koordineringsgruppen er pålagt følgende oppgaver innenfor det geografiske området Oslo sentrum:

- Koordinere de lovpålagte oppgaver og øvrige funksjoner som er lagt til Rusmiddeletaten, Barne- og familieetaten, politiet, Bydel Gamle Oslo, Bydel Grünerløkka og Bydel St. Hanshaugen (Sentrum) der disse berøres.
- Påse at de samlede ressurser brukes så effektivt som mulig.
- Ta initiativ overfor kommuner som ikke følger opp sitt ansvar for enkeltpersoner.
- Ha oversikt over negative konsentrasjoner av hjelpetrequende over 18 år i Oslo sentrum.
- Ha oversikt over negative forhold rundt barn og unge under 18 år som oppholder seg i Oslo sentrum.
- Ha oversikt over hvilke tiltak som er igangsatt innenfor Koordineringsgruppens råderett.
- Foreslå eventuelle andre tiltak som krever innsats utover Koordineringsgruppens råderett.
- Ha månedlig oversikt over antall hjemsendelser til bydeler i Oslo og andre kommuner.

Arbeidsgrupper

For at Koordineringsgruppen skal kunne ivareta de oppgaver den er pålagt, og sikre at målene for sentrumssamarbeidet nås, er arbeidet organisert i en arbeidsgruppe for barn og unge, og en for voksne. Arbeidsgruppene utfører sin virksomhet på oppdrag fra Koordineringsgruppen og er sammensatt av utpekte ledere for de avdelinger som innehar det juridiske ansvaret og utfører lovpålagte oppgaver i Oslo sentrum.

Arbeidet i sentrum er avhengig av samarbeid med andre etater og aktører som politiet, Rusmiddeletaten, Kirkens Bymisjon og andre aktører som har sitt virkeområde i sentrum.

Kartlegging og identifisering i Oslo Sentrum

Byrådsavdelingen for eldre og sosiale tjenester har siden 2005 gitt Bydel St. Hanshaugen i oppdrag å finne frem til personer som bor ute i Oslo kommune. Kartleggingen har vært et samarbeid mellom Rusmiddeletaten, Legevakten og bydelen. Bydel St. Hanshaugen har gjennomført og ledet arbeidet. Målet har vært å finne frem til de som i liten grad nyttegjør seg hjelpeapparatet, og som permanent eller over lenger perioder bor ute i Oslo. Identifisering har blant annet resultert i prosjekter som reduserer antall uteboende personer i Oslo kommune. Som eksempel kan Flexbohusene nevnes.

I arbeidet med dette har bydelen skaffet seg et godt bilde av utfordringer, sammensetting og problematikk i de tunge rusmiljøene i Oslo sentrum. Kartlegginger viser at ca. 50% av miljøene består av personer med utenbys tilhørighet. I tillegg viser kartleggingene at majoriteten av de personene i miljøene som har folkeregistrert adresse i Oslo, opprinnelig kommer fra kommuner utenfor Oslo, og at de har meldt flytting til byen i løpet av de senere år. Bydelen har videre registrert en markert økning av antallet hjelpetrequende rusmisbrukere som de seneste to år har folkeregistrert seg her.

I vår første rapportering oppga vi å ha disponert følgende ressurser for tilsyn i sentrum i 2008:

Tjenestested	Stillingstittel/ funksjon	Arbeidsoppgaver i sentrum	Andel tid på sentrumsarbeid	Kostnad
Bydelsdirektør	Bydelsoverlege	Smittevern, mrvh.	60 %	543 000
Nærmiljøseksjon	Seksjonsleder	Koordinering sentrumsoppg.	40 %	306 000
	Konsulent mrvh	Tilsyn KHL, støydisp.	40 %	239 000
	Konsulent mrvh	Tilsyn KHL, strålevern	60 %	350 000
	Miljø- og byutviklingskonsulent	TMB-saker	40 %	245 000
	Folkehelsekonsulent	Tilsyn tobakk	25 %	143 000
	Fagkonsulent	Salgs- og skjenkesaker, informasjon	60 %	368 000
Kostnad i forbindelse med sentrumsansvar			325 %	2 194 000

I det følgende beskrives aktivitetens omfang.

I to år, 2006-2007, utførte Nærmiljøseksjonen i bydelen en intern kartlegging av arbeidsoppgaver som omfattet seksjonens arbeid for sentrum.

Ved hjelp av utarbeidet skjema rapporterte ansatte daglig for sentrumsarbeid:

Skjemaet ga rom for å markere ulike typer oppgaver i sentrum, slik som støysaker, andre saker innen miljørettet helsevern, høringsuttalelser i bevillingssaker, saker innen tobakkskadeloven, saker innen miljø-, plan-, trafikk- og byutvikling, tilsyn og andre henvendelser.

Det ble også markert hva arbeidet med den enkelte sak innebar, slik som befarings, skriftlig brev, dispensasjonssak, e-post, klager, møter, sak til politisk behandling, telefonsamtaler, faks. Denne rapporteringen ga grunnlag for utregning av disponerte ressurser for sentrumsarbeid. Denne type rapportering ble avsluttet i 2007. Bydelen mente etter 2 års kartlegging å ha et godt nok grunnlag for å vite hvor stor andel av ressursene som gikk med til sentrumsarbeid.

I tillegg til denne kartleggingen som vårt ressursbruk baserer seg på, kan vi også vise til følgende:

Tilsynsplan viser at bydelen hadde ansvar for disse tilsyn i sentrum i 2008:

Bydelen har tilsynsansvar for 24 hoteller, 13 kjøletårn, 4 bilvaskerier, 30 offentlige dusjanlegg, 20 private vvs-anlegg (alle etter forskrift om miljørettet helsevern), 6 svømme-/badeanlegg (badeanleggsforskriften), 3 tatoverings-/piercingsteder (hygienekravforskriften), ca 100 frisør- og hudpleiesalonger (hygienekravforskriften) og 4 solarier (strålevern-forskriften). Bydelen har også ansvar for oppfølging av tobakkskadeloven i sentrum. De første par årene etter at tobakkskadeloven ble vedtatt var det mye arbeid knyttet til denne. Det siste året har dette arbeidet for det meste bestått i arbeid knyttet til klage på røyking i bingolokaler, røyketilbud i tobakksforretning.

Det blir ikke ført tilsyn med alle disse hvert år. Ressursbruken på dette området må derfor ses over en 3-årsperiode. Tilsynsobjektene er inndelt i forskjellige tilsynsfrekvenser, slik at noen har tilsyn årlig, noen hvert 2.år, noen hvert 3.år og noen etter klage eller ved stikkprøve. Ressursbruken består i befaringer, skriftlig tilsynsrapport, møtevirksomhet, oppfølging og mye informasjonsarbeid (telefonveiledning og lignende).

Støysaker for sentrum:

Bydelen får søknader om dispensasjon fra støyforskriften og klager på støy i sentrum. I 2008 er det registrert 96 dokumenter som omhandler støy i sentrum. Ressursbruken består i befaringer, skriftlig rapport, møtevirksomhet, oppfølging.

Høringsinstans for Næringsetaten i salgs- og skjenkebevillinger:

I 2008 hadde bydelen 63 høringsuttalelser til søknader om salgs- og skjenkebevillinger til behandling for sentrum. Hvert 4.år søkes det om fornyelse i bevillingssaker. I 2007 var det 447 søknader om fornyelse av eksisterende bevillinger for perioden 2008-2012. Bydelen er høringsinstans for i alt 609 bevillingssaker for sentrum (2007-/2008-tall). Ressursbruken på dette området må derfor ses over en 4-årsperiode.

Ressursbruken består i befaringer, skriftlig høringsuttalelse som vedtas administrativt etter delegasjon eller framlegges til behandling i bydelsutvalget, møtevirksomhet, oppfølging (for eksempel skriftlig formidling til Næringssetaten, advokater).

Høringsinstans i miljø-, plan-, trafikk- og byutviklingsaker for sentrum:

Saksmengden kan variere noe fra år til år. I 2008 er det registrert 52 dokumenter som angår dette saksområdet for sentrum, noe som dokumenterer den skriftlige saksbehandling. I tillegg utføres en del sentrumsarbeid innenfor dette området i form av deltakelse i møtegrupper, eksempelvis møtegruppe for Levende Oslo, møtegruppe for belyningsplan, møtegruppe for torg- og møteplasser, møtegruppe for utvikling av Bjørvika.

Annet:

Fra tid til annen får bydelen melding om skadedyr i sentrum, det kan være rotter i forbindelse med for dårlig avfallshåndtering. Det kan være henvendelser om kakerlakker som sprer seg fra rom til rom, hus til hus. Bydelen får også henvendelser fra publikum dersom de er misfornøyd med hygienene på hotell. Ved slike enkelthenvendelser benytter bydelen befarung for å vurdere omfang, gir råd om skadedyrbekjempelse, eventuelt gis pålegg om å rette opp i forholdene.

Administrativ ressursbruk:

Bydelsoverlege og seksjonsleder er involvert i og har ansvar for all saksbehandling som utføres for sentrum. Ettersom en stor del av det skriftlige arbeidet også må vurderes, godkjennes og underskrives av avdelingssjef og bydelsdirektør må også disse stillingene bruke tid på sentrumsarbeid. Deres tid er inkludert i den angitte ressursbruk til bydelsoverlege og seksjonsleder. Ressursbruken kan variere noe fra år til år, avhengig av enkeltsakers omfang.

Konklusjon:

Utregning av ressursbruk er basert på oppgaver som beskrevet over.

Ressursbruken er basert på registreringskjema brukt over to år, årlig tilsynsplan, støysaker, bevillingssaker, miljø-, plan-, trafikk- og byutviklingsaker, enkelte andre oppgaver og administrativ ressursbruk.

Barnevern:

Barnevernskonsulenter ansatt i Bydel St. Hanshaugen sitt barnevern er også ansvarlig for å ta saker der det dreier seg om mindreårige barn som blir funnet i Oslo sentrum. Et forsiktig estimat fra barnevernet er at det går med 1 årsverk per år til å behandle slike saker.

I ovennevnte saker samarbeider bydelens barnevern med ulike instanser, som for eksempel politi, UDI, IMDI, ulike lands ambassader og tolketjenesten. Barnevernet må også i enkelte saker bekoste hjemsendelse av de barn som ikke har tilhold i Norge. Av kostnader knyttet opp til disse sakene er det kun saker som omhandler menneskehandel bydelen får refusjoner for etter at en egenandel på 151 836 kroner per år er fratrukket.

Bydelsdirektørens vurdering:

Bydel St. Hanshaugen har store og omfattende oppgaver knyttet opp mot sentrumsansvaret som blir ivaretatt av de seksjonene som naturlig jobber mot det aktuelle saksområde. Som det er redegjort for i saksframlegget er det mange lover som styrer de enkelte områdene, og det legges ned mye arbeid i saksbehandling relatert til sentrumsansvaret.

I budsjett forslag for 2010 er bydelen tildelt 2 049 000 kroner som skal dekke de kostnader Bydel St. Hanshaugen har som en følge av arbeidet med saker knyttet til sentrumsansvaret. De fleste midler blir lagt til Nærmiljøseksjonen sitt budsjett da det i all hovedsak er denne seksjonen som utfører arbeid i sentrum.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget tar sak om sentrumsansvar tillagt Bydel St. Hanshaugen til orientering.

Tone Frønes
bydelsdirektør

Sak 188/09 St. Hanshaugen barnehage - en temabarnehage.

Arkivsak: 200901980

Arkivkode: 323

Saksbehandler: Gøril Pedersen

Saksgang	Møtedato	Saknr
Oppvekst- og kulturkomiteen	21.10.09	59/09
Bydelsutvalget	27.10.09	188/09

ST. HANSHAUGEN BARNEHAGE - EN TEMABARNEHAGE.

Sammendrag:

St. Hanshaugen barnehage ligger i flotte omgivelser midt "på haugen". Barnehagen ble rehabilitert i 2007 og i 2008 feiret den sitt 50 års jubileum. Barnehagen holder til i den opprinnelige gartnerboligen på St. Hanshaugen og ble i 37 år eiet og drevet av Husmødrenes Barnehager. Barnehagen har i mange år hatt en spesiell driftsform, en kombinasjon av "åpent hus", aldersblanding og aldersdeling. Dette betyr at barna i frileksperioder kan ta i bruk hele huset, ut fra hvilke aktiviteter de velger å drive med. Barnehagen har et spesielt fokus på barns medvirkning og foreldersamarbeid.

Saksframstilling/Faktaopplysninger:

Rammeplanen for barnehager er delt inn i ulike fagområder, og to av områdene omhandler henholdsvis barns medvirkning og samarbeid med barnas hjem. FNs barnekonvensjon vektlegger at barn har rett til å si sin mening i alt som vedrører det, og barns meninger skal tillegges vekt.

Barn har rett til å uttrykke seg og få innflytelse på alle sider ved sitt liv i barnehagen. Gjennom et reflektert og faglig oppdatert personale ønsker St. Hanshaugen barnehage å skape en meningsfull hverdag for barna, der barneperspektivet står i sentrum. Gjennom barns medvirkning ønsker barnehagen å utvikle barn som har gode kommunikasjonsferdigheter, god selvfølelse og som utviser glede/ oppmerksomhet i lek- og læringssituasjoner.

Barns medvirkning er et stort tema. Barnehagen har valgt ut to metoder for å konkretisere/ synliggjøre arbeidet rundt det med barns medvirkning.

1. Barnesamtaler: Både i grupper og i en til en samtaler. Samtalene foregår som planlegging og evaluering rundt aktiviteter og turer. Barnehagen har også et ekstra fokus på samtaler rundt det med vennskap, erting, likheter/ulikheter m.m.
2. Skoggruppemetoden: Metoden bygger på en tredeling; Forberedelse, gjennomføring og evaluering. Ønsker her å få frem hvilke tanker og forventninger barna har til det temaet som er valgt. Målet med dette er å øke barns kommunikasjonsferdigheter, konsentrasjon, oppmerksomhet og forventning. Ved gjennomføringen av en aktivitet skal det tas hensyn til barnas initiativ. Det som fanger stor interesse stoppes det ved/ dvelles ved. Er viktig å høre med barn om de ønsker mere av en bestemt aktivitet og hva som eventuelt er årsaken til det. Hvis de ønsker å gjøre noe på en annen måte så er det viktig at de får formidlet det. Barns interesse og oppmerksomhet holdes lengst når de er deltagende.

En viktig faktor for barns trivsel i barnehagen er at foreldrene føler seg trygge og er tilfreds med det tilbudet de får i barnehagen.

”Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem”. (Barnehageloven §1 Barnehagens formål)

St. Hanshaugen barnehage ønsker å være gode på informasjon. Informasjonsskriv, årsplan og månedsplaner m/ evaluering skal være et bra utgangspunkt for å sikre allsidig informasjon. Hvor god en er på informasjon og å formidle barnehagens innhold og virkeområde får personalet en tilbakemelding på gjennom bl.a. brukerundersøkelsen. Barnehagen er opptatt av å formidle og gjennomgå brukerundersøkelsen sammen med foreldrene.

For å gi foreldre et innblikk i barnas hverdag er barnehagen opptatt av å dokumentere aktiviteter og begivenheter. Dette gjøres gjennom bilder og ord som blir hengt opp som informasjon i barnehagen, og ved aktivt å bruke en LCD-skjerm (billedskjerm) som viser hendelser og aktiviteter.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak
Bydelsutvalget tar saken til orientering.

Tone Frønes
bydelsdirektør

Sak 189/09 Nye midlertidige barnehager - 2009.

Arkivsak: 200901982

Arkivkode: 323

Saksbehandler: Gøril Pedersen

Saksgang	Møtedato	Saknr
Oppvekst- og kulturkomiteen	21.10.09	63/09
Bydelsutvalget	27.10.09	189/09

NYE MIDLERTIDIGE BARNEHAGER - 2009.

Sammendrag:

I løpet av høsten 2009 opprettes to midlertidige barnehager i henholdsvis Sofies Hage og Adamstuen. En base i Sofies hage med plass til 12 barn under 3 år og 3 baser ved Adamstuen med plass til 36 barn under 3 år. Basen i Sofies Hage ble opprettet under hovedopptaket med oppstart 31.08.09 og planlagt oppstart ved Adamstuen er november/ desember 2009.

Bakgrunn for saken:

Saksframstilling/Faktaopplysninger:

I juli 2009 kontaktet KOU (Byrådsavdelingen for kultur og utdanning) bydelen med tanke på opprettelse av midlertidige barnehager i henholdsvis Sofies Hage og Adamstuen. Bydelen fikk mulighet til å opprette en base (12 barn og 4 personale) i Sofies Hage. Oppstartsdato her var tenkt i slutten av august 2009 slik at dette barnehagetilbudet var en del av hovedopptaket. Basen i Sofies Hage åpnet den 31.08.09.

Den midlertidige basen i Sofies Hage skal flytte inn, og bli en del av Fryd barnehage når denne flytter til Akersveien 26 i løpet av februar 2010.

Omsorgsbygg Oslo KF (OBY) sender inn sak om forlengelse når det gjelder bruksendring for Adamstuen til Plan- og bygningsetaten. Forlengelse søkes ut 31.07.10. Den midlertidige barnehagen vil starte opp når personalet og inventar og utstyr er på plass. Stillinger er lyst ut og det jobbes med anskaffelser etter offentlige anskaffelser for Oslo kommune.

Bydelen tar sikte på oppstartsdato rundt november/ desember, og kan da tilby plass til 36 barn under 3 år, noe som tilsvarer tre baser. Den midlertidige barnehagen ved Adamstuen kan driftes ut juli 2009. Hvor barna og personalet skal flyttes når den midlertidige barnehagen avvikles er usikkert. En mulighet er å gi barna tilbud i etablerte prosjekter når neste års skolebarn slutter.

Disse to midlertidige barnehagene vil organiseres noe ulikt. Basen i Sofies hage er midlertidig organisert under Tusenfryd midlertidige barnehageenhet, da dette er naturlig da Fryd barnehage ligger i den enheten. Den midlertidige barnehagen ved Adamstuen organiseres som et eget prosjekt med seksjonsleder og fagkonsulent, da denne står ovenfor andre utfordringer med tanke på videre drift/ organisering.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak
Bydelsutvalget tar saken til orientering.

Tone Frønes
bydelsdirektør

Sak 190/09 Rehabilitering/ oppussing av barnehager - Oktober 2009

Arkivsak: 200901978

Arkivkode: 323

Saksbehandler: Gøril Pedersen

Saksgang	Møtedato	Saknr
Oppvekst- og kulturkomiteen	21.10.09	58/09
Bydelsutvalget	27.10.09	190/09

REHABILITERING/ OPPUSSING AV BARNEHAGER - OKTOBER 2009

Sammendrag:

På bakgrunn av en tilstandsvurdering foretatt i nov. 2008 skal Heftyes barnehage gjennomgå en totalrehabilitering/ oppussing. Oppstart beregnet i mai 2009 med ferdigstilling i nov. 2009 – utsatt. I sommer hadde barnehagen utvidet sommerstegning med til sammen fem uker da det ble foretatt drenering og sanering av barnehagen. Rehabiliteringen/ oppgraderingen er planlagt å starte i oktober/november 2009, med ferdigstilling i mars 2010.

Saksframstilling/Faktaopplysninger:

Rehabilitering/ oppussing av Heftyes barnehage- status:

- Tilstandsvurdering i november 2008 der en regnet med oppstart i mai 2009 og ferdigstilling i nov.2009.
- Avholdt informasjonsmøte i Akersbakken 27 den 20.03.09, vedrørende rehabilitering av barnehagen med personale, foreldre og representanter fra OBY tilstede.
- Juli/ august 2009 sanering og drenering av barnehagen.
- Tilbudsfrist fra entreprenører den 12.06.09. Det viste seg at de anbud som kom inn var for høyt priset. OBY velger å gå ut med ny anbudsrunde.
- Ny anbudsrunde med frist 17.08.09. OBY regner med oppstart rundt okt.2009.
- Møte mellom OBY og bydel den 01.09.09, der utfordringer vedrørende totalrehabilitering/oppussing av Heftyes barnehage var tema. Bydel har ikke mottatt referat fra dette møtet.
- Fra mai 2009 og frem til d.d. er det blitt avholdt flere møter mellom prosjektleder/byggeleder i OBY, personalet i barnehagen, representanter fra foreldre i barnehagen samt fra styret i Kanutten familiebarnehage som leier lokaler i Heftyes barnehage.

I påvente av den omfattende rehabiliteringen har barnehagen ”ryddet bort” mye inventar, utstyr og leker, kun det nødvendige er blitt værende. Dette er blitt stablet/ lagret i containere og rom som barnehagen kan avse. Barnehagen framstår derfor som noe ”minimalistisk”.

Under dreneringen som ble gjort i sommer ble det fjernet en oljetank som medførte at barnehagen ikke hadde noen fyringsmuligheter. Rundt midten av september ble det montert en midlertidig løsning for å løse fyringsproblemene. Hvor god den midlertidige løsningen er er noe usikkert.

Mattilsynet foretok et tilsynsbesøk i barnehagen i mai 2009. I etterkant av tilsynet mottok barnehagen en tilsynsrapport med tre varsel om pålegg/ vedtak. Rapporten ble videresendt OBY.

I september 2009 foretok Brann- og redningsetaten et tilsynsbesøk i barnehagen. I tilsynsrapporten er det kommentert flere avvik/ anmerkninger. Hovedmottaker for tilsynsrapporten er OBY som eier av bygget.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak
Bydelsutvalget tar saken til orientering.

Tone Frønes
bydelsdirektør

Sak 191/09 Barnehagenes lekearealer

Arkivsak: 200902082

Arkivkode: 00

Saksbehandler: Tom Petter Bærum

Saksgang	Møtedato	Saknr
Oppvekst- og kulturkomiteen	21.10.09	66/09
Bydelsutvalget	27.10.09	191/09

BARNEHAGENES LEKEAREALER

Bakgrunn:

I bydel St.Hanshaugen er det 44 barnehager.

Barnehageseksjonens arbeider med å vurdere alle barnehagers ute- og inneareal, og behov for oppdatert godkjenning av disse.

Saksframstilling/Faktaopplysninger:

Mange av bydelens barnehager ble opprinnelig godkjent lenge før bydelene ble etablert i Oslo i 1988, og godkjenninger gis ikke med utløpsfrist. Det har i mellomtiden foregått ombygginger, utvidelser og endringer i flere barnehager. For eksempel Heftyes barnehage gjennomgår i disse dager omfattende rehabilitering som krever ny godkjenning ved ferdigstillelse. I tillegg har både private og bydelen etablert flere nye barnehager de siste år. Endringene i de tidligere etablerte barnehagene gjelder både fysiske forhold og barnegruppenes sammensetting aldersmessig, som begge er elementer i godkjenningen. Barnehageseksjonen ønsker på denne bakgrunn en gjennomgang med sikte på oppdatert godkjenning av barnehagene.

Bydelen har i brev til Plan- og bygningsetaten (PBE) av 05.08.09 bedt om bistand til å avklare den enkelte barnehages utearealer. Ved en inkurie i PBE er ikke saken ferdigstillet. Oversikten barnehageseksjonen selv har utarbeidet bygger derfor på innhentede opplysninger fra den enkelte barnehage, og er ikke i henhold til Plan- og bygningsetatens kartmateriale og oppmålinger når det gjelder uteområdet. Se vedlagt tabell.

Barnehageseksjonen ønsker å basere det videre arbeidet på Plan- og bygningsetatens avklaring og oppmålinger av den enkelte barnehages uteareal.

Den vedlagte tabellen viser hvilke barnehagers utearealer som ønskes fastsatt av PBE.

Barnehageseksjonen vil komme tilbake med en detaljert framstilling av barnehagenes arealer når svar fra Plan- og bygningsetaten foreligger. Når bydelen har mottatt nødvendig dokumentasjon vil saken bli lagt opp i sin helhet.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget tar saken til orientering.

Tone Frønes
bydelsdirektør

Vedlegg:

Tabell – kommunale og private barnehager
Bydelens brev til Plan- og bygningsetaten av 05.08.09
Plan- og bygningsetatens e-post til bydelen av 02.10.09

Sak 192/09 Navn på midlertidige barnehageenheter.

Arkivsak: 200901981
Arkivkode: 323
Saksbehandler: Gøril Pedersen

Saksgang	Møtedato	Saknr
Oppvekst- og kulturkomiteen	21.10.09	64/09
Bydelsutvalget	27.10.09	192/09

NAVN PÅ MIDLERTIDIGE BARNEHAGEENHETER.

Sammendrag:

Fryd- og Tusentrippen barnehage flytter inn i nye lokaler i henholdsvis Akersveien 26 og Marienlyst skole i løpet av februar 2010. Det er søkt om forlengelse av begge paviljongene i 2 år. Den ene står på Collettløkka (Nedre Ullevål) og den andre i Suhms gate ved Marienlyst.

Bakgrunn for saken:

Paviljongene ved Collettløkka og Suhms gate forlenges som midlertidige barnehager fram til henholdsvis august 2011 og juli 2012. Da Fryd- og Tusentrippen barnehage flytter inn i nye lokaler er det behov for ny navnsetting av begge barnehagene og barnehageenheten. Navnsettingen er rent midlertidig.

Saksframstilling/Faktaopplysninger:

Fryd barnehage flytter inn i nye lokaler i Akersveien 26 i midten av februar 2010. En ønsker da å videreføre navnet Fryd til Akersveien 26. Dette på bakgrunn av at personalet og foreldre har blitt knyttet til navnet, og at en ikke ser det hensiktsmessig å etablere ett nytt navn. Fryd barnehage blir da en del av Gamle Aker barnehageenhet, sammen med Akersbakken- og Hammersborg barnehage. I nærheten av Akersveien 26 ligger Akersveien barnehage, en privat barnehage. Det kan bli forvirrende med flere barnehager i samme område med Akersbakken/veien i navnet.

Paviljongen på Collettløkka kan stå til 01.08.2011 som en midlertidig barnehage. Ved siden av paviljongen ligger Collettløkka barnehage, en privat barnehage. Paviljongen ligger i Nedre Ullevål og da vil det være naturlig at den midlertidige barnehagen blir navnsatt etter området, til Nedre Ullevål midlertidige barnehage.

Tusentrippen barnehage flytter inn i nye lokaler i Marienlyst skole i februar/mars 2010. Navnet Tusentrippen ønskes da videreført, slik at det blir Tusentrippen barnehage i Marienlyst skole. Tusentrippen barnehage blir da en del av Marienlyst barnehageenhet sammen med Marienlyst gård- og Fagerborggaten barnehage.

Paviljongen i Suhms gate kan stå til 01.07.2012 som en midlertidig barnehage. Ved at den ligger i Suhms gate er det naturlig å navnsette den midlertidige barnehagen til Suhms gate midlertidige barnehage.

Nedre Ullevål- og Suhms gate midlertidige barnehager vil være organisert i en midlertidig barnehageenhet så lenge de er i drift.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

1. Fryd barnehage flytter til Akersveien 26 og beholder navnet Fryd.
2. Paviljongen på Collettløkka får navnet Nedre Ullevål midlertidige barnehage.
3. Tusentrippen barnehage flytter inn i Marienlyst skole og beholder navnet Tusentrippen.
4. Paviljongen i Suhms gate får navnet Suhms gate midlertidige barnehage.
5. Den midlertidige barnehageenheten får navnet midlertidig barnehageenhet.

Tone Frønes
bydelsdirektør

Sak 193/09 Fattige barn og tiltak i Bydel St. Hanshaugen

Arkivsak: 200901987

Arkivkode: 321.1

Saksbehandler: André Neby

Saksgang	Møtedato	Saknr
Ungdomsrådet	20.10.09	36/09
Oppvekst- og kulturkomiteen	21.10.09	65/09
Bydelsutvalget	27.10.09	193/09

FATTIGE BARN OG TILTAK I BYDEL ST. HANSHAUGEN

Sammendrag:

Forskningsstiftelsen Fafo la i august frem en forskningsrapport som omhandlet fattige barn i Norge. I rapporten, basert på tall fra 2006, fremkommer det at Bydel St. Hanshaugen har 451 fattige barn basert på EUs mål for fattigdom, totalt har bydelen 3 176 barn i alderen 0-17 år. Bydel St. Hanshaugens andel av fattige barn i Oslo utgjør 2,8 %. Andelen fattige barn i Oslo totalt er 14,7 %.

Bydel St. Hanshaugen har ulike tiltak og prosjekt som jobber for å bedre situasjonen til barn som er berørt av fattigdom, som det vil bli redegjort for i saksfremlegget.

Tidligere vedtak i saken:

Ingen tidligere vedtak i saken.

Bakgrunn for saken:

Forskningsstiftelsen Fafo la i august ut en forskningsrapport, "Barnefattigdom i Norge – omfang, utvikling og geografisk variasjon." (Fafo rapport 2009:38) På bakgrunn av denne rapporten ønsker bydelsutvalget en gjennomgang av situasjonen i Bydel St. Hanshaugen, og en redegjørelse for hvilke tiltak som er iverksatt for å motvirke en eventuell negativ utvikling.

I Norge er det vanlig å bruke EUs mål for fattigdom. For denne saken vil det si "...at barnefattigdom regnes som barn som bor i husholdninger med en ekvivalent husholdningsinntekt som er mindre enn 60 % av medianinntekten til alle barnefamilier i Norge. For en husholdning med to voksne og to små barn vil dette gi en fattigdomsgrense på 297 552 kr i 2006" (Fafo rapport 2009:45). Til dette inntektsbegrepet regnes ikke det en person mottar i barnetrygd, kontantstøtte og lignende med. I følge Fafo rapporten bodde i 2006 8 % av barn i Norge i alderen 0-17 år i husholdninger med inntekt under fattigdomsgrensen, noe som tilsvarer ca 85 000 barn.

Saksframstilling/Faktaopplysninger:

I følge tall for 2006 var det totalt 9 957 husholdninger med barn i alderen 0-17 år som mottok sosialhjelp i Oslo kommune. 259, det vil si 2,6 %, av disse husholdningene hadde tilknytning

til Bydel St. Hanshaugen. I statistikken for Oslo kommune med tall for 2007 var 4,5 % av Bydel St. Hanshaugen befolkning berørt av sosialhjelp. Dette er under Oslo kommunes gjennomsnitt for samme periode som var på 5,7 %. Lengden for mottak av sosialhjelp for de som mottok denne form for støtte var 4,8 måneder i Bydel St. Hanshaugen, mens det for Oslo totalt sett var 5,3 måneder.

For perioden 1. januar 2009 til 17. september 2009 var det totalt 1 130 hovedmottakere av sosialhjelp som hadde fått økonomisk støtte. Av disse er det 125 som har barn. Hver januar rapporteres det tall vedrørende store barnefamilier ned til EST (Byrådsavdeling for Eldre og sosialtjenester) som definerer store barnefamilier som familier med flere enn 3 barn. Bydel St. Hanshaugen har per dags dato 10 familier som omfattes av sosialtjenestene med flere enn 3 barn. Hvorvidt en familie er avhengig av sosialstønning over lengre tid er helt individuelt, og et korrekt overslag over tidsrammen hver familie mottar sosialstønninger vil være vanskelig å sette opp. I følge Statistisk sentralbyrå fikk i alt 2,3 prosent av Norges befolkningen utbetalt sosialhjelp i minst en måned i løpet av 2007. Dersom man også tar med ektefeller, samboere og barn av sosialhjelpsmottakere, var det 4,1 prosent av befolkningen som var berørt av den økonomiske bistanden. Andelen mottakere som har fått stønad i seks måneder eller lenger, har endret seg lite de siste årene – den var på 42 prosent i 2007. En av fem mottakere i 2007 fikk stønad i ti måneder eller lenger.

Bydelens kommunale leiligheter er hovedsakelig fordelt mellom to adresser. Den ene blokken, en høyblokk, ligger fint til med store grøntarealer rundt og det er for det meste her vi finner barnefamilieene. Den andre blokken er mer sentrumsnær og størrelsen på leilighetene er mindre. Hovedsakelig bor det i denne blokken enslige med rus- og psykiatriproblematikk. Dette skillet er ikke absolutt, og man finner derfor begge grupperinger på begge adresser. Det er et ønske å plassere barnefamilier i leiligheter som er best egnet for denne målgruppen.

Bystyret bevilget i 2007 25 mill.kr til bekjempelse av fattigdom. Bydel St. Hanshaugen ble av disse midlene tildelt 1 419 000 kroner, og startet i 2008 et familieprosjekt som blir styrt av en prosjektkoordinator. Midlene som ble tildelt er en engangssum, og det vil ikke bli tildelt ytterligere midler til prosjektet.

Midlene skal først og fremst bli benyttet til tiltak som medvirker til at flere blir selvhjulpne, og skal særskilt ivareta barnefamilier. Formålet med prosjektet har vært å veilede og motivere familieforsørgerne til å komme i inntektsgivende arbeid. Prosjektet har hatt 3 delmål:

1. Avdekke faktorer som bidrar særskilt til å fastholde familier i roller der den trenger stønad fra det offentlige
2. Bidra med å synliggjøre, iverksette og koordinere relevante arbeidsrettede tiltak
3. Hjelp hele familien med å øke eget aktivitetsnivå ved å tilby en positiv sosialiseringarena for både voksne og barn

Ved prosjektoppstart i 2008 var det 104 barnefamilier som mottok sosialhjelp i Bydel St. Hanshaugen, i januar 2009 var det 105 barnefamilier. 56 av disse familieene var i samme økonomiske livssituasjon som de var året før. Prosjektet har tatt de 104 familieene fra 2008 og lagt til de 49 nye familieene i 2009 som vil si at prosjektet totalt har hatt 153 aktuelle familier i sin målgruppe.

Familieprosjektet inviterte 147 familier med. 115 familier var ikke interessert, 24 familier har sagt ja til å være med på prosjektet. 6 av deltakerne har startet i arbeidspraksis, 2 deltakere er innvilget tidsbegrenset uføre, 6 deltakere har attføring, 5 deltakere har startet på norskkurs, 1 deltaker avsluttet samarbeidet og 4 deltakere har flyttet ut av bydelen.

På grunn av sammensatt problematikk har Familieprosjektet valgt å samarbeide med utekontakten, SaLTo, barnevern, ambulant team, fritidsklubbene, barnehageseksjonen, rus- og psykisk helseenhet, boligkontoret og helsestasjonen i bydelen. I tillegg har prosjektet samarbeidet med enkelte eksterne partnere som blant annet "Rusken," Frivillighetssentralen, Lovisenberg DPS, fastleger, Oslo Brannstasjon og Bymisjonen Forus.

Det overordnede målet til Familieprosjektet har vært å få foresatte ut i inntektsgivende aktivitet, noe som samsvarer med målet til NAV/Sosialtjenesten. Familieprosjektet har ikke hatt tilgang til sosialtjenesten sitt journalsystem, og har derfor ikke hatt tilgang på bakgrunnsinformasjon om de personene de har møtt. Prosjektet har jobbet med å opparbeide tillit til sine brukere, og på den måten få familiens historie. Dette har medført at det har bygget seg opp nære relasjoner til de fleste familiene. Den samme tilliten har også åpnet dører for å kunne hjelpe familien på en annen måte enn en saksbehandler i det offentlige systemet. Familieprosjektet har bidratt med å bygge opp tillit til ulike tjenester og hjulpet familiene med å finne frem til ulike tjenester. Noen har også benyttet seg av familieprosjektet som støtte i samtaler med fastleger, saksbehandlere og andre offentlige instanser. All deltakelse fra Familieprosjektet er basert på frivillighet fra brukernes side.

Familieprosjektet har gjennomført aktiviteter rettet mot barn som har tatt utgangspunkt i nærmiljøet og de muligheter som er der. Det er bevisst ikke lagt opp til aktiviteter som koster penger, for å kunne stimulere til at dette er noe familien og barna selv kan gjøre senere uavhengig av økonomi og hjelp av Familieprosjektet.

Våren 2009 ble det søkt om midler til tiltak mot barnefattigdom fra Helse- og velferdsetaten. Det ble innvilget 100 000 kroner til prosjektet. For å kunne gi et tilbud som tok opp i seg hele brukergruppen ble det bestemt å arrangere felles sommeraktiviteter. Sommeren 2009 har Familieprosjektet arrangert sommeraktiviteter fordelt over 8 dager. En aktivitør fra prosjektet har møtt opp hver mandag og onsdag fra kl 13:00 til 16:00. Totalt har tilbudet de 8 dagene blitt benyttet av 107 barn, med ca 10-15 barn hver gang. Aktivitetene har tatt utgangspunkt i nærmiljøet, og har spent over alt fra fotball, slengtau, potetløp, hesteskokasting, sendebrettgolf til diverse stafetter. I forkant og etterkant av aktivitetene ble barna samlet, og samspillsregler gjennomgått. På slutten av hver dag fikk barna utdelt frukt. Tilsvarende tilbud vil bli gitt utover høsten 2009.

I tillegg til dette har Familieprosjektet hjulpet familier inn i eksisterende ferietilbud som for eksempel Røde kors og Blå Kors. Det har blitt avholdt fire grillfester, og også juleverksted for barn og voksne før jul. Familieprosjektet har også samarbeidet med Frivillighetssentralen som har hjulpet til med leksehjelp og klatreinstruktør.

Bydelen har også tiltak i regi av SaLTo, en samarbeidsmodell mellom Oslo kommune og Oslo politidistrikt. Hovedoppgavene til SaLTo er primært forebyggende arbeid rettet mot ungdomskriminalitet og unge gjengangere. Som et ledd i dette har SaLTo arbeidet mot barn og unges oppvekstvilkår i kommunale boliger og de sosiale problemer dette kan medføre. SaLTo fikk i 2008 tildelt 200 000 kroner fra Barne- og familiedepartementet. Tilskuddet ble i sin helhet benyttet til Hammersborg fritidsklubb. Det fremkom at mange av barna som bor i

kommunale leiligheter har gitt uttrykk for at det er vanskelig å få gjort lekser hjemme. I regi av seksjonsleder i Hammersborg fritidsklubb har derfor klubben gitt et tilbud om gratis mat og leksehjelp. Aktiviteten har blitt fulgt opp av to assistenter. I tillegg har fritidsklubben i skolens ferier hatt et lavterskeltilbud med fokus på beboere i kommunale boliger. Disse tiltakene har fremmet kontakt mellom barn med forskjellig etnisk bakgrunn rundt Ila og Møllergata. Nettverkene til de enkelte barna har blitt større noe som har vært med å redusere faren for konflikter.

Bydelsdirektørens vurdering:

Bydelsdirektøren mener at de ulike prosjektene samlet sett har en forebyggende effekt, og har hjulpet deler av målgruppen til å gå videre og selv bli en aktiv part i å endre sin egen livssituasjon og økonomi. Gjennom dette endrer man også situasjonen til de berørte barna. Prosjektene har avdekket at den aktuelle brukergruppen ofte har hatt behov for hjelp utover den normale saksbehandlingen.

Hovedfokuset til Familieprosjektet har vært å veilede og motivere familieforsørgere inn i inntektsgivende aktivitet. Av 24 familier som har sagt ja til å delta har 4 familier flyttet ut av bydelen. 13 av de resterende familiene har endret økonomisk status fra ren sosialhjelp til annen offentlig ytelse eller arbeidsinntekt. Seks deltakere har startet opp med arbeidspraksis.

Aktivitetene i regi av Familieprosjektet har gitt ringvirkninger i form av mindre negative hendelser i nærmiljøet rundt de kommunale boligene, og det har blitt knyttet vennskapsbånd mellom familier i samme situasjon.

SaLTo sitt arbeid har vært mer rettet direkte mot de aktuelle barna, og man ser en positiv utvikling i form av større nettverk for det enkelte barn. Barna har også mottatt mat og leksehjelp på fritidsklubben som er med å gi en positiv hverdag.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget tar sak om barnefattigdom i Bydel St. Hanshaugen til orientering.

Tone Frønes
bydelsdirektør

Sak 194/09 Informasjon om prosjekt eldre og rusbruk

Arkivsak: 200802258

Arkivkode: 30

Saksbehandler: Hilde Lund

Saksgang	Møtedato	Saknr
Helse- og sosialkomiteen	20.10.09	73/09
Eldrerådet	20.10.09	43/09
Bydelsutvalget	27.10.09	194/09

INFORMASJON OM PROSJEKT ELDRE OG RUSBRUK

Bakgrunn for saken:

Etter søknad fra bydelen gav Helsedirektoratet i november 2008 tilskudd til ”prosjekt kommunalt rusarbeid i forhold til eldre”.

Søknaden beskriver at bydelen over tid har hatt ønske om å starte systematisk arbeid med kartlegging av rusproblematikk blant eldre over 67 år i bydelen. Det indikeres at denne problematikk ofte er skjult, at eldre med rus er en oversett gruppe, og at forebyggende tiltak kan gi brukere en mer verdig alderdom og spare kommunen økonomiske ressurser.

Saksframstilling/Faktaopplysninger

I bydelens søknad til Helsedirektoratet er følgende beskrevet og lagt til grunn for prosjektet:

Mål

1. Å gjennomføre en **kartlegging** av omfanget hjemmeboende eldre i bydelen over 67 år som har eller står i fare for å utvikle nedsatt almentilstand eller funksjonssvikt som følge av rusbruk.
2. Å utvikle arbeidet med målgruppen. Herunder å
  - 1) **utvikle samarbeid om og rutiner for oppfangning og oppfølging** av målgruppen internt i bydelen og med hensyn til eksterne instanser.
  - 2) gjennomføre en tverrfaglig **kompetanseheving** i forhold til arbeidet med eldre og rusmidler. Dette gjelder bydelens eldre, ansatte, fastleger og øvrige eksterne samarbeidspartnere.
3. Å **identifisere udekkede behov** ovenfor målgruppen og videreformidle dette til de aktuelle instanser

Organisering

- **Prosjektleder** er ansatt i 100% stilling til å gjennomføre prosjektet.
- **Styringsgruppen** er bydelsdirektørens lederteam.
- **Arbeidsgruppen** består av: avdelingssjef Velferd- og helseavdelingen, kvalitetssjef, seksjonssjef Hjemmebaserte tjenester seksjonssjef Forvaltningsavdelingen, bydelsoverlegen, spesialkonsulent Velferd- og helseavdelingen, pasientkoordinator Lovisenberg Diakonale Sykehus, representant for bydelens fastleger
- Fylkesmannen i Oslo og Akershus og Helsedirektoratet deltar også i arbeidsgruppen når det er ønskelig.

Prosjektets virksomhet i praksis

Hensikten med prosjektet er å etablere et varig system for oppfangning og oppfølging av målgruppen. Det vil si at det etter prosjektperioden skal ligge igjen gode, effektive rutiner for arbeid med målgruppen, som ivaretar den innen gitte økonomiske og organisatoriske rammer. Prosjektleder bruker derfor mye tid på å kartlegge hva det er rom for og ønske om hos ledere og ansatte, for at systemet som etableres skal være anvendbart og ønsket av organisasjonen.

Prosjektet arbeider med å øke kunnskapen om og bevisstheten rundt eldre rusbrukere blant ledere og ansatte i hjemmebaserte tjenester, forvaltningsavdelingen og sosialtjenesten. Det satses mye på å gjennom kompetanseheving gjøre de ansatte i stand til å se, forholde seg til og dokumentere problematisk rusbruk blant de eldre, på en etisk forsvarlig, respektfull og hensiktsmessig måte. Ut over dette arbeides det med å utvikle samarbeidet med eksterne parter.

Eldre og rusbruk

Veksten i befolkningen over 67 år er stor og vil bli større. Ifølge Statistisk sentralbyrå vil den i Norge dobles frem mot år 2060. Nordisk center för alkohol och drögforskning beskriver forandringen som "ett demografisk brytningsskede eller t.o.m som en revolution" (NAD52). Samtidig er drikkevanene i endring, og de eldre i dag drikker betydelig mer enn tidligere, som følge av økt tilgang, bedre økonomi og kulturelle faktorer. Det er grunn til å tro at denne veksten vil øke etter hvert som dagens 50-70 åringer (i finsk alkoholforskning kalt "den våta generationen") trer inn i alderdommen. Britt Slagsvold, forskningsleder ved NOVA, har eksempelvis uttalt at "i framtiden får trolig langt flere kvinner i siste halvdel av livet alkoholproblemer."

Samtidig er den medisinske forskningen i stadig større grad opptatt av skadevirkningene av overforbruk av alkohol i fremskreden alder. Det pekes på at overforbruk av alkohol kan forsterke de fleste vanlige "eldreplager", men også på at behandling har minst like stor effekt på denne gruppen som på yngre ("*Treating Alcohol and Drug Abuse in the Elderly*", Gurnack et.al.).

Ifølge Europeisk overvåkningscenter for narkotika og narkotikamisbruk er problematisk bruk av reseptpliktige legemidler vanlig blant eldre mennesker, og antallet som har et problem med bruk av psykoaktive stoffer eller som trenger behandling for en stoffrelatert lidelse kommer til å dobles frem mot 2020. Det stigende antallet som har slike problemer kommer til å bli en stor belastning på behandlingsapparatet.

Disse faktorene er det viktig for bydel så vel som samfunn å være bevisst. Det er også viktig å erkjenne den rett på spesialisert behandling og oppfølging som også denne gruppen har. Eldre over 67 år er hyppige mottagere av hjemmetjenester, pasienter ved sykehusenes somatiske poster, innlagt på sykehjem eller i alderspsykiatrien; instanser som i liten grad fokuserer på rus. De er imidlertid etter alt å dømme underrepresentert i Distriktpsikiatriske sentre, Rusmiddeletaten, alkoholklinikken og andre behandlings- og rehabiliteringstilbud. Det er grunn til å tro at eldre 'tillates' å ruse seg slik at helse, relasjoner og livskvalitet ødelegges, på grunn av manglende kunnskap og forståelse i hjelpeapparat og samfunn, og på grunn holdninger til eldre og Eldres plager. Rusbruk hos eldre har vært lite vektlagt problem. Dette er verken etisk, helsemessig eller økonomisk forsvarlig. Ved å bidra til å fange opp eldre rusbrukere før de opplever alvorlig funksjonssvikt og nedsatt allmenntilstand vil bydelen gjøre et viktig nybrottsarbeide og bidra til en mer verdig alderdom for sine beboere.

Status prosjektet

En grunnleggende kartlegging er gjennomført av antallet personer i målgruppen, som var høyere forventet. Av bydelens 460 personer med hjemmetjenester ble 25 stk (5,4%) definert til å ha nedsatt allmenntilstand eller funksjonssvikt som følge av rusbruk. Det er grunn til å tro at antallet som står i fare for å utvikle nedsatt allmenntilstand eller funksjonssvikt som følge av rusbruk er like høyt. Hvor mange som har et foreløpig skjult overforbruk av rusmidler er ukjent.

Kompetansehevingstiltak for å muliggjøre oppfangning av disse er iverksatt ved seminarer og møter. Samhandlingsfora internt er etablert, og kommunikasjon med relevante eksterne aktører, blant annet Lovisenberg sykehus, A-klinikkene og Rusmiddeletaten, er grunnlagt.

Helsedirektoratet og Fylkesmannens representanter har gitt positive tilbakemeldinger til prosjektets formål og drift og signalisert at de vil anbefale at det bevilges tilskudd til drift også i 2010.

Prosjektet fremover

Prosjektet vil følge opp internt i bydelen målet om økt oppmerksomhet på og dokumentasjon av rusproblematikk blant eldre. Det planlegges konkret oppskolering og bevisstgjøringstiltak av personalet ved Lovisenbergs somatiske poster, Geriatrisk avdeling og Geriatrisk poliklinikk.

Bydelens fastleger, som er svært viktige ved å kunne henvise målgruppen til behandling, skal tilbys kvalitetshevende kurs om temaet. Det planlegges etablering av et forum der eldre over 67 år inviteres til å rådgi og diskutere prosjektet. Det vurderes hvorvidt prosjektet skal henvende seg til den brede eldrebefolkning med tanke på forebygging og folkehelseperspektiv.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak:

Bydelsutvalget tar sak om prosjekt eldre og rusbruk til orientering.

Tone Frønes
bydelsdirektør

Sak 195/09 Handlingsplan vold i nære relasjoner

Arkivsak: 200802062

Arkivkode: 321

Saksbehandler: Grete Haga

Saksgang	Møtedato	Saknr
Eldrerådet	20.10.09	48/09
Helse- og sosialkomiteen	20.10.09	75/09
Ungdomsrådet	20.10.09	35/09
Oppvekst- og kulturkomiteen	21.10.09	67/09
Bydelsutvalget	27.10.09	195/09

HANDLINGSPLAN VOLD I NÆRE RELASJONER

Sammendrag:

Bydelsutvalget i Bydel St. Hanshaugen fattet 31.03.2009 vedtak der de ber bydelen utarbeide en samordnet handlingsplan ” Vold i nære relasjoner” samt å kvalitetssikre det videre arbeidet i bydelen. Planen skal bygge på regjeringens ulike handlingsplaner, føringer som kommer fra bystyret i tillegg til det eksisterende arbeid i bydelen.

Tidligere vedtak i saken:

Bydelsutvalg sak nr 53/09

Bakgrunn for saken:

Fra Byrådet er bydelen pålagt å utarbeide samordnende planer for barn og unge i en vanskelig livssituasjon. Bydelen ønsker å se vold i nære relasjoner i en sammenheng og har laget en handlingsplan for bydelen sine ansatte med tanke på alle bydelens sine beboere.

HANDLINGSPLAN

VOLD I NÆRE

RELASJONER

2009-2011

” Bydel St. Hanshaugen – mangfold i sentrum”

Innledning

Vold i nære relasjoner er et alvorlig og til dels skjult samfunnsproblem. All bruk av vold strider mot norsk lov og krenker grunnleggende menneskerettigheter.

I 1999 la regjeringen Bondevik I fram handlingsplanen "Vold mot kvinner". En ny handlingsplan "Vold i nære relasjoner" ble utarbeidet for perioden 2004 – 2007.

Siste handlingsplan "Vendepunkt" kom 2008 og er utarbeidet for perioden 2008 – 2011. Ett av målene for regjeringens handlingsplan "Vendepunkt" er å løfte tilbudet til ofrene for vold i nære relasjoner opp på den politiske dagsorden i kommunene. "Vendepunkt" fremhever nødvendigheten av en lokal handlingsplan for å kunne gi voldsutsatte et forsvarlig tilbud. Videre framgår det at styrking av samarbeidskompetansen og kunnskapen i hjelpeapparatet må være sentralt i utarbeidelsen av lokale handlingsplaner: *"et bedre samarbeid mellom myndighetene og andre aktører som møter den voldsutsatte, er av vesentlig betydning for at det skal kunne gis nødvendig hjelp og støtte"*.

Gjennom tiltakene i handlingsplanen "Vendepunkt" vil regjeringen styrke innsatsen i kommunen. Dersom en skal klare å bekjempe vold i nære relasjoner, er det ikke tilstrekkelig å styrke tilbudet til ofrene etter at volden har funnet sted. Man må forebygge og bekjempe alle former for vold i nære relasjoner gjennom flere tilnæringer:

- A. Ofre for vold i nære relasjoner skal sikres nødvendig hjelp og beskyttelse.
- B. Voldsspiralen skal brytes ved å styrke behandlingstilbudet til voldsutøvere.
- C. Ofre for vold i nære relasjoner skal gis tilbud om tilrettelagte samtaler med voldsutøver (restorative justice).
- D. Samarbeidskompetansen og kunnskapen i hjelpeapparatet skal styrkes.
- E. Forskning og utviklingsarbeid skal iverksettes og videreføres.
- F. Vold i nære relasjoner skal gjøres mer synlig.
- G. Vold i nære relasjoner skal forebygges gjennom holdningsendringer.

"Vold er enhver handling rettet mot en annen person som gjennom denne handling skader, smerter, skremmer, krenker eller får denne personen til å gjøre noe mot sin vilje eller slutte å gjøre noe som den ønsker." (Per Isdal)

Volden kan være av både fysisk, psykisk, seksuell, økonomisk eller av materiell karakter. Vold i nære relasjoner kan også omhandle seksuelle og fysiske overgrep mot barn, seksuelle overgrep (voldtekt), tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og vitne til relasjonsvold. Volden kan være begått i hjemmet eller annet sted. Vold i nære relasjoner utøves av både menn og kvinner.

Med vold i nære relasjoner menes vold og/eller trusler om vold mellom familiemedlemmer, eller personer som står hverandre nær. Nære relasjoner kan være tidligere eller nåværende ektefelle eller samboer, egne barn eller barn til ektefelle eller samboer, foreldre, søsken eller andre faste medlemmer av husstanden.

Vold forekommer i mange typer forhold; i heteroseksuelle forhold, lesbiske og homofile forhold, i forhold der foreldre utover vold mot barn og i forhold der barn utøver vold mot foreldre, besteforeldre og søsken.

Ære er et positivt begrep. Det forbindes med anerkjennelse og selvrespekt. Det forbindes spesielt med patriarkalske familiemønstre. Der gjenopprettelse av ære innebærer vold blir begrepet æresvold benyttet. Æresvold er en del av vold i nære relasjoner.

Utøvelse av vold kan forstås som et psykologisk problem. Som andre psykologiske problem springer vold ut av en kombinasjon av læringshistorie, livsbetingelser, traumer, maktforhold og situasjonelle forhold. Vold kan forstås som et symptom på at noe er, eller har vært galt eller

skjevutviklet i personens liv. Vold kan være et forsøk på å mestre avmakt og kan utvikle seg som et varig reaksjonsmønster.

Utøvelse av vold kan ha alvorlig følger for utøver; ødelagte familierelasjoner, angst, selvforakt, skam, selvmordstanker/selvmordsforsøk, sosial isolasjon. Et problem kan og være voldsutøvers manglende evne til å se egen atferd som et problem eller som sitt ansvar. Utøvelse av en alvorlig voldsepisode kan forstås som en indikasjon på et følelsesmessig problem.

De aller fleste voldsutøver trenger hjelp/behandling for å slutte å bruke vold og bør ha rett til slik hjelp uavhengig av hvilke tiltak som tilbys de voldsutsatte. (Isdal, 2000)

Bydelsutvalget i Bydel St. Hanshaugen fattet 31.03.2009 vedtak der de ber bydelen utarbeide en samordnet handlingsplan ” Vold i nære relasjoner” samt å kvalitetssikre det videre arbeidet i bydelen. Planen skal bygge på regjeringens ulike handlingsplaner, føringer som kommer fra bystyret i tillegg til det eksisterende arbeid i bydelen.

En slik handlingsplan forutsetter et nært samarbeid mellom ulike deler av bydelens tjenesteapparat.

For best å kunne utvikle og å kvalitetssikre dette arbeidet er det opprettet en gruppe bestående av tre koordinatore som representerer hver sin aldersgruppe i bydelen, 0-18, 18-67, 67+.

Koordinatorgruppen har ansvar for å fremlegge en helhetlig plan for arbeidet, samt å kvalitetssikre at dette arbeidet blir prioritert fremover. Sammen med pkt A-G fra ”Vendepunkt” vil det i handlingsplanen for Bydel St. Hanshaugen bli lagt vekt på å utarbeide rutiner for å:

- Avdekke vold i nære relasjoner.
- Sikre nødvendig hjelp og beskyttelse til ofre for vold.
- Gi et behandlingstilbud til voldsutøvere for på den måten bryte etablerte handlingsmønstre.
- Etablere tverrfaglige og tverrseksjonelle samarbeidsfora for å best kunne arbeide helhetlig med de familier/personer som opplever vold i nære relasjoner.
- Utvikle kompetanse blant de ansatte.

Handlingsplanen følger bydelens Strategisk plan 2008-2011 og Økonomiplan 2008-2011. Den sidestilles med Handlingsplan psykisk helsearbeid 2009-2010, Plan for habilitering og rehabilitering 2009 – 2011, samt den kommende Rusmiddelpolitisk handlingsplan 2009-2012. Det er lederteam for St. Hanshaugen oppvekstsenter som har vært referansegruppe for handlingsplanen.

Til hvert mål i planen gis det en oversikt over hvem som har ansvar for å iverksette, gjennomføre de ulike tiltak, samt en frist for når tiltakene skal være gjennomført.

Planen spenner over et vidt aldersfelt, det er ulike føringer fra statlig og kommunalt hold i forhold til de ulike aldersgruppene, det er derfor valgt å aldersinndelegge deler av planen. Det er koordinatorgruppen og kvalitetssjefen i bydelen som skal evaluere planen en gang per halvår.

Bakgrunn

0 – 18 år

Utøveren av fysiske overgrep mot barn er i de fleste tilfeller far, mor, stefar eller stemor. Små barn har generelt større risiko enn eldre barn for å bli utsatt for fysisk mishandling. Dette gjelder særlig barn under ett år, hvor også risikoen for dødelig utfall er større enn for eldre

barn. Barn som utsettes for gjentatt vold løper stor risiko for å få psykiske skader. Fysisk vold ser ut til å ramme barn fra utsatte eller problembelastede familier i større grad enn andre familier. Med utsatte familier menes familier som sliter med fattigdom, rusmisbruk, psykisk sykdom eller voldsproblematikk, eller en kombinasjon av slike belastninger. (Strategi mot seksuelle og fysiske overgrep mot barn 2005 – 2009)

I NOVA- rapport 20/07 "Vold og overgrep mot barn og unge" presenteres ny og viktig kunnskap om barn og unges utsatthet for seksuelle og voldelige krenkelser. Deltakerne i undersøkelsen var avgangselever i videregående skole som fikk spørsmål om hovedsakelig ulike typer volds- og overgrepsopplevelser. Rapporten viser at det er et ikke ubetydelig mindretall som opplever krenkelser av ulik art. 2 % av 18 og 19-åringene har opplevd å bli slått av sine foreldre mer enn 10 ganger. Forskerne mener at dette sannsynligvis er et for lavt tall, da man i 3. klasse på videregående allerede har "falt av lasset" dersom man har ulike problemer.

I NOU 2003:31 anslår departementet at det lever barn i ca. 2/3 av de forholdene der vold utøves mot mor, og at derved mellom 12.000 og 24.000 barn årlig opplever at mor utsettes for vold. Barn som ser mor bli slått lever med den samme redselen som om volden skulle ramme dem selv. Situasjonen påfører barnet et liv med skam og hemmeligholdelse. På sikt kan livssituasjonen endre barnas psykiske helse. Nyere forskning tyder på at barn som utsettes for langvarig traumatisk stress kan påføres fysiologiske endringer i hjernen.

Bystyret i Oslo vedtok i 2007 en plan for forebyggelse og bekjempelse av vold mot barn i nære relasjoner der punkt 4 i vedtaket lyder:

" Bystyret bes påse at det i alle bydeler utarbeides handlingsplaner med konkret sett av virkemidler som sikrer hjelp og støtte til barn utsatt for vold fra nære voksne. Planen foreligger de respektive bydelsutvalgene. Helse- og sosialkomiteen holdes orientert om arbeidet."

I budsjett for 2008 vil byrådet styrke innsatsen for barn som blir utsatt for vold. For å sikre at alle barn som blir utsatt for vold fra voksne i nære relasjoner får nødvendig hjelp, skal alle bydeler utarbeide handlingsplaner med konkrete virkemidler.

I forslag til budsjett 2009 utvider byrådet innsatsområdet til å gjelde hjelp til barn og unge i en vanskelig livssituasjon. Bydelene pålegges å utarbeide samordnende planer for barn og unge i en vanskelig livssituasjon. Vanskelig livssituasjon er konkretisert til å gjelde utsatthet for vold i nære relasjoner, oppvekst i familier med rusmisbruk og/eller psykisk sykdom eller der barn og unge står i fare for å bli utsatt for tvangsekteskap eller kjønntlemlestelse.

I Bydel St. Hanshaugen vil planen for barn og unge i en vanskelig livssituasjon være en del av bydelens handlingsplan "Vold i nære relasjoner."

18 – 67 år

Flere undersøkelser viser at episodisk partnervold (mild form for fysisk og psykisk krenkelse) er nesten likt fordelt mellom kjønne. Siden hjelpeapparatet sjelden får meldinger fra menn som er utsatt for vold fra sin partner, kan det tyde på at menn har en høy terskel for å ta kontakt med hjelpeapparatet.

Vold i nære relasjoner forekommer også i likekjønnede parforhold. Omfanget her er uvisst da det ikke foreligger norske undersøkelser. Svenske studier viser at homofile og lesbiske i mindre

grad enn heterofile søker hjelp etter å ha vært utsatt for vold av partner. Tilsvarende er terskelen for å anmelde et overgrep til politiet svært mye høyere.

Personer utsatt for vold i nære relasjoner trenger hjelp til å komme seg ut av det voldelige forholdet, de trenger hjelp til bearbeiding av traumer og eventuelt hjelp til etablering av en ny tilværelse. Den enkelte trenger støtte og oppfølging for å ta ansvar og mestre eget liv, samt å hjelpe barn som har vært en del av et voldelig familieforhold. Det krever at bydelen kan bidra med praktisk hjelp og koordinering av nødvendige tiltak. Nødvendige tiltak kan være bolig, økonomisk støtte, skifte av barnehage/skole, avtaler med politiet om voldsalarm, barneverntiltak.

Kvinner med minoritetsbakgrunn i Norge har bakgrunn fra mer enn 200 land. Innvandrere utgjorde ved inngangen av 2007 omentrent 9 % av befolkningen i Norge. På landsbasis ser man en tendens til at kvinner med minoritetsbakgrunn er overrepresentert ved krisesentrene, herunder kvinner gift med norske menn. Bydelen stilles overfor utfordringer som krever spesiell kunnskap og kompetanse i forhold til voldsutsatte kvinner og barn med etnisk minoritetsbakgrunn.

I 2005 ble det utgitt en rapport fra en intervjuundersøkelse i utvalgte kommuner. Rapporten er en delrapport i prosjektet "Hvilke hjelpetilbud har norske kommuner til voldsutsatte kvinner med funksjonsnedsettelse eller funksjonshemming". Prosjektet var et samarbeid mellom Nettverk for kvinner med funksjonshemming og Krisesentersekretariatet. Av rapporten fremgår det at kvinner med funksjonsnedsettelse er mer sårbare for å bli utsatt for vold og overgrep enn andre kvinner, samtidig er mange mer avhengig av pårørende på grunn av deres funksjonsnedsettelse. Rapporten peker også på utfordringer og tiltak som må iverksettes for å avdekke og forhindre vold mot kvinner med funksjonsnedsettelse og i å bistå dem med hjelp. Vold mot kvinner med funksjonsnedsettelse er et skjult problem.

Det er i en del tilfeller sammenheng mellom vold og rus. Vold i nære relasjoner, spesielt parrelasjoner, kan også være kjennetegnet ved omfattende bruk av rusmidler. I enkelte forhold med vold og rus er det marginaliserte kvinner som ikke nyttiggjør seg, eller faller ut av eksisterende tilbud. Kvinnelige rusmisbrukere som blir mishandlet har ofte flere, mer komplekse problemstillinger de trenger hjelp til enn kvinner uten rusbelastninger.

Handlingsplan for psykisk helsearbeid 2009-2010 ble vedtatt i bydelsutvalget 28.04.2009. For denne brukergruppen er vold i nære relasjoner et lite uttalt problem. Ansatte i Rus- og psykisk helse-enheten kommer ofte i kontakt med brukere via 2. linjetjenesten i psykiatrien, som henviser disse til kommunen. Dette er brukere som ofte bor alene, er ensomme og har problemer med rus eller psykiske problemer på grunn av mobbing, incest eller andre overgrep i barndommen, og hvor dette ikke er blitt bearbeidet.

67+

Stortingsmeldingen nr 25 (2005-2006) – omsorgsmeldingen, har overgrep mot eldre som et eget tema. Her slås det fast at vold og overgrep er en av de mest skjulte formene for overgrep og at eldre som er utsatt for overgrep i mange tilfeller har vanskelig for å nå fram til hjelpetilbud som krisesenter, helsesøster, sosialkontor eller politi.

På bakgrunn av de undersøkelser som er gjort ved Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) anslås det at ca 4-6 % av befolkningen over 65 år utsettes for vold

og overgrep. For Norge vil det si at ca. 25 000 personer utsettes for fysisk vold, psykisk trakassering, sosial isolering, økonomisk/materiell utnyttning, omsorgssvikt og noen også for seksuelle overgrep. Dette tilsvarer 4 162 eldre i Oslo.

Vold og overgrep i nære relasjoner er svært tabubelagt og forbundet med mye skyld og skam. Å jobbe med eldre mennesker som har opplevd vold og overgrep er en tidkrevende prosess. Overgrepene skjer ofte i nære relasjoner, noe som gjør dette skambelagt og vanskelig å snakke om. Det tar ofte lang tid å motivere den eldre til å motta hjelp og å avdekke overgrepet.

Det er viktig at den enkelte kommune innehar kunnskap om voldsproblematikk i forhold til eldre slik at de kan gi adekvat hjelp. Det er et mål at alle kommuner i Norge utvikler og kvalitetssikrer tjenestetilbudet slik at de kan bistå eldre mennesker som utsettes for overgrep. Oslo kommune har ”Vern for eldre tilbud” som både eldre og ansatte i bydel St. Hanshaugen benytter.

1desember 2008 ble det opprettet en nasjonal kontakttelefon for eldre mennesker som er utsatt for overgrep telefon nummer: 800 30 196.

A. Ofre for vold i nære relasjoner skal sikres nødvendig hjelp og beskyttelse.

	Tiltak	Gjennomføring	Ansvarlig	Frist for gjennomføring	Mål parameter
Alle	<ul style="list-style-type: none"> Bydelen skal etablere et konsultasjonsteam / krisegruppe. Bydelen skal lage en oversikt over hvor ansatte kan henvende seg for å gi hjelp til bydelens beboere. 	<p>- Medlemmer i gruppen bør bestå av:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ ansatte fra Ambulant team barn og unge ☒ familierapeut helsestasjonen ☒ innsatsteam for voksne <p>- Gruppen koordineres av leder for Ambulant team og den skal bistå bydelen sine ansatte i akutt fasen (og kort tid etter) når den ansatte oppdager:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ overgrep – fysisk, psykisk, økonomisk ☒ tvangsekteskap ☒ kjønnelemløstelse ☒ menneskehandel ☒ senskader etter overgrep i barndommen <p>- Det skal lages en oversikt over steder med kontaktpersoner og telefonnummer som ansatte i bydelen kan benytte.</p>	<p>Avdelingssjef ONA/VHA</p> <p>ONA/VHA Arbeidsgruppe – se pkt D.</p>	<p>Januar 2010</p> <p>Vår 2010 Kontinuerlig</p>	<p>Der er etablert konsultasjonsteam / krisegruppe</p> <p>Det er laget en oversikt over ulike tilbud</p>
0 – 18 år	<ul style="list-style-type: none"> Tema vold i nære relasjoner skal implementeres i det enkelte tjenestesteds årshjul / årsplaner. Det skal etableres ”selvhjelpsgrupper” til barn og unge. Bydelen utarbeider sikkerhetsplaner for familien. Bydelen skal sikre at kunnskap er tilstede ved alternative tiltak rundt barn og ungdom (institusjoner, 	<p>- Seksjonsleder på det enkelte tjenestested skal sørge for at dette blir fulgt opp i personalgruppen ved å :</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ gjennomgå rutiner og prosedyrer ☒ gi informasjon om hjelpeapparatet <p>- Ambulant team skal rekruttere, organisere og gjennomføre selvhjelpsgrupper. Med selvhjelpsgrupper menes her samtale med ungdom 12-15 år gjennom aktivitet i gruppe.</p> <p>- Det skal lages en detaljert huskeliste / oversikt over hva en person/familie bør gjøre som egenhåndtering i en akutt situasjon.</p> <p>- Saksbehandler påser at plasseringssted har tilstrekkelig kunnskap.</p>	<p>Seksjonsledere</p> <p>ONA</p> <p>Oppvekstseksjonen (i samarbeid med Forvaltningsseksjonen)</p> <p>Barneverntjenesten</p>	<p>Kontinuerlig</p> <p>Høst 2009</p> <p>Februar 2010</p> <p>Kontinuerlig</p>	<p>Tema er implementert</p> <p>Bydelen har selvhjelpsgruppe</p> <p>Bydelen har sikkerhetsplaner</p> <p>Kunnskapen er etterspurt og journalført</p>

	fosterhjem med mer)	- Tiltaksplaner beskriver hvilke forventninger bydelen har til plasseringsstedet.	Barneverntjenesten	Kontinuerlig	Journalført i fagsystemet familia
18 – 67 år	<ul style="list-style-type: none"> Bydelen skal utarbeide skjema med punkter ved oppstartsamtaler. 	- Det skal lages en punktvis oversikt til bruk ved første møte med bruker for å sjekke ut om vedkommende har fått hjelp tidligere eller gått i terapi.	Fagkonsulenter i Rus- og psykisk helseenhet	Vår 2010	Skjema med punkter er laget

B. Voldsspiralen skal brytes ved å styrke behandlingstilbudet til voldsutøver.

	Tiltak	Gjennomføring	Ansvarlig	Frist for gjennomføring	Mål parameter
Alle	<ul style="list-style-type: none"> Bydelen skal sikre at voldsutøver får hjelp til å komme i kontakt med behandlingsapparatet i 2 linje tjenesten. 	<ul style="list-style-type: none"> - Alle avtaler bydelen har med eksterne samarbeidparter gjennomgås av arbeidsgruppen – se pkt D. - Bydelen oppretter kontakt med 2 linje tjenesten og det private hjelpeapparatet som eksempel: <ul style="list-style-type: none"> ☒ ATV ☒ Sentrum familiekontor ☒ Senter for krise- og krisepsykologi ☒ Konfliktrådet 	<p>Arbeidsgruppen Intern-revisor</p> <p>Arbeidsgruppen</p>	<p>Vår 2010</p> <p>2010 Kontinuerlig</p>	<p>Eksisterende avtaler er gjennomgått</p> <p>Avtaler er laget</p>

C. Ofre for vold i nære relasjoner skal gis tilbud om tilrettelagte samtaler med voldsutøver (restorative justice).

	Tiltak	Gjennomføring	Ansvarlig	Frist for gjennomføring	Mål parameter
Alle	<ul style="list-style-type: none"> Bydelen skal sørge for kontakt med hjelpeapparatet. 	- Det skal opprettes et samarbeid med ATV og konfliktrådet.	Avdelingssjef Arbeidsgruppe – se pkt D	Vår 2010	Det er samarbeid med hjelpeapparatet

D. Samarbeidskompetanse og kunnskapen i hjelpeapparatet skal styrkes.

	Tiltak	Gjennomføring	Ansvarlig	Frist for gjennomføring	Mål parameter
Alle	<ul style="list-style-type: none"> Bydelen skal oppnevne en arbeidsgruppe hvor en ansatt fra hver aldersgruppe (0-18,18-67,67+) skal utarbeide nødvendige nye prosedyrer med tilhørende flytskjema og samarbeidsavtaler. Bydelen skal arrangere kurs med eksterne foredragsholdere for bydelens ansatte. Bydelen skal tilrettelegge for at ansatt kan hospitere i bydelens ulike tjenestesteder. 	<ul style="list-style-type: none"> - Det opprettes en arbeidsgruppe. - Prosedyrer og flytskjema utarbeides. - Samarbeidsavtaler utarbeides med for eksempel: Politi, ATV, Krisesenter, Rusapparat, Frivillighetssentralen, Home-Start, Vern for eldre og tannleger. - Foredragsholdere inviteres fra for eksempel krisesenteret, ATV, vern mot eldre. - Seksjonsleder tilrettelegger for at ansatte kan hospitere på andre tjenestesteder. 	<ul style="list-style-type: none"> Lederteam Arbeidsgruppe og kvalitetsjef Opplæringsansvarlig Seksjonssjef 	<ul style="list-style-type: none"> Januar 2010 Kontinuerlig frem til 2012 Kontinuerlig fra 2010 Kontinuerlig 	<ul style="list-style-type: none"> Arbeidsgruppe er opprettet Prosedyrer, flytsjema og samarbeidsavtaler er utarbeidet Det er holdt kurs Hospitering har vært gjennomført
0 – 18 år	<ul style="list-style-type: none"> Bydelen skal gi ansatte kunnskap om tegn og symptomer på barn og unge som opplever vold. Bydelen skal arrangere interne kurs med og for bydelens ansatte. 	<ul style="list-style-type: none"> - Det utarbeides en oversikt over alderinndelte tegn og symptomer på barn og unge som opplever vold. - En formiddag i måneden får alle bydelens ansatte tilbud om faglig påfyll. 	<ul style="list-style-type: none"> Seksjonssjef Oppvekstseksjonen 	<ul style="list-style-type: none"> Vår 2010 Kontinuerlig fra 2009 	<ul style="list-style-type: none"> Det er laget en oversikt over tegn og symptomer Det er holdt interne kurs
67+	<ul style="list-style-type: none"> Bydelen skal opprettholde det formelle samarbeidet med ” Vern for eldre”. 	<ul style="list-style-type: none"> - Det holdes månedlige samarbeidmøter der saker gjennomgås. Ansvar og oppgaver fordeles. 	<ul style="list-style-type: none"> Saksbehandlere i Forvaltningsseksjon: Pleie- omsorg- og rehabiliterings 	<ul style="list-style-type: none"> Kontinuerlig fra 2009 	<ul style="list-style-type: none"> Det er holdt møter

E. Forskning og utviklingsarbeid skal iverksettes og videreføres.

	Tiltak	Gjennomføring	Ansvarlig	Frist for gjennomføring	Mål parameter
Alle	<ul style="list-style-type: none"> Bydelen skal kartlegge vold i bydelen. Dette i de tilfeller hvor bydelens ansatte blir kjent med dette gjennom sitt arbeid med voldsutsatte. Bydelen skal kontakte andre bydeler i SaLTo-sektorsamarbeidet for å høste erfaringer. Bydelen stiller seg positiv til henvendelse angående forskning. 	<p>- Det utarbeides et kartleggings skjema til bruk på alle tjenestesteder.</p> <p>- Bydelsdirektør mottar innspill som videreføres til sektorsamarbeidet.</p> <p>- Der det kommer forespørsel fra utdanningsinstitusjonene stiller det enkelte tjenestested seg til disposisjon.</p>	<p>Spesialkonsulent kvalitetsutvikling</p> <p>Alle via avdelingssjef</p> <p>Avdelingssjefer</p>	<p>2010</p> <p>Kontinuerlig</p> <p>Kontinuerlig</p>	<p>Kartleggings skjema er laget og i bruk</p> <p>Referat fra sektormøter</p> <p>Tjenestesteder har tatt imot henvendelser</p>

F. Vold i nære relasjoner skal gjøres mer synlig.

	Tiltak	Gjennomføring	Ansvarlig	Frist for gjennomføring	Mål parameter
Alle	<ul style="list-style-type: none"> Tjenestesteder i bydelen skal distribuere eksisterende informasjonsmateriell fra det offentlige og de private organisasjonene. Bydelen skal utarbeide informasjonsmateriell for bydelen beboere og ansatte. Bydelens tjenestesteder skal ha fokus på vold i nære relasjoner 	<p>- Informasjonsmateriell fra det offentlige og de private organisasjonene skal innhentes.</p> <p>- Dette gjøres ved å lage informasjonsbrosjyre i papir og ved å legge informasjon på bydelens nettside og i bydelsavisen med flere.</p> <p>- Det enkelte tjenestesteds implementere tema vold i nære relasjoner i sine årsplaner/årshjul.</p> <p>- Seksjonsleder bruker personalmøter og lignende til å ha fokus på tema.</p>	<p>Arbeidsgruppen</p> <p>Seksjonssjefer og informasjons ansvarlig i bydelen</p> <p>Seksjonsleder</p> <p>Seksjonsleder</p>	<p>Kontinuerlig</p> <p>Kontinuerlig</p> <p>Kontinuerlig</p> <p>Kontinuerlig</p>	<p>Informasjonsmateriell er innhentet og distribuert</p> <p>Informasjonsmateriell er laget</p> <p>Tema er implementert i årsplan/årshjul og tema er jevnlig oppe på personalmøter</p>

G. Vold i nære relasjoner skal forebygges gjennom holdningsendringer.

	Tiltak	Gjennomføring	Ansvarlig	Frist for gjennomføring	Mål parameter
Alle	<ul style="list-style-type: none"> Bydelen skal ha tilbud om ICDP grupper til brukere av bydelens tjenesteapparat. Bydelen skal ha tilbud om besøk fra aktuelle organisasjoner. 	<ul style="list-style-type: none"> - Seksjonsleder melder inn behov til ICDP koordinator - Koordinator organiserer og tilrettelegger - Tilpasset det enkelt tjenestested ha en fokus på tema gjennom for eksempel å invitere ”Menn mot vold”. 	<ul style="list-style-type: none"> Seksjonsleder ICDP koordinator Seksjonsleder 	<ul style="list-style-type: none"> Kontinuerlig Kontinuerlig Kontinuerlig 	<ul style="list-style-type: none"> ICDP grupper er etablert Tjenestesteder har hatt besøk fra aktuelle organisasjoner

Bydelsdirektørens forslag til vedtak:

Bydelsutvalget tar Handlingsplan vold i nære relasjoner til orientering.

Tone Frønes
bydelsdirektør

Trykte vedlegg:

Ingen vedlegg

Utrykte vedlegg:

Sak 196/09 Bekjentgjøring av bydelens tilsynsutvalg

Arkivsak: 200900673

Arkivkode: 027.0

Saksbehandler: Tronn Jensen

Saksgang	Møtedato	Saknr
Helse- og sosialkomiteen	20.10.09	74/09
Eldrerådet	20.10.09	47/09
Bydelsutvalget	27.10.09	196/09

BEKJENTGJØRING AV BYDELENS TILSYNSUTVALG

Tidligere vedtak i saken:

BU-sak153/09, 166/09 og 167/09

Bakgrunn for saken:

Bydelsutvalget har bedt om en informasjon når det gjelder bekjentgjøring av tilsynsutvalgene i bydelen og lokal klagenemnd.

Saksframstilling/Faktaopplysninger:

Etter at medlemmene av tilsynsutvalgene og lokal klagenemnd er oppnevnt vil bydelen oppdatere og videreformidle informasjon på følgende måte:

- Det henge oppslag på hver institusjon med opplysninger om tilsynsutvalgets funksjoner, hvem som er medlemmer og hvordan de kan kontaktes.
- Bydelens internettsider og intranettsider.
- Informasjon på bydelens to eldresentre og Frivillighetssentralen.
- Bydelssidene i Lokalvisen St. Hanshaugen.
- Brev sendes ut sammen med vedtaket.

Samtidig med informasjon om tilsynsutvalgene på institusjonene, vil bydelen sende med informasjon om klageadgang generelt og om Lokal klagenemnd. Det blir informert om klageadgang i vedtaket på den enkelte tjeneste. Informasjon om klagebehandling og Lokal klagenemnd ligger på bydelens internettsider i dag.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget tar saken om bekjentgjøring av tilsynsutvalgene i bydelen til orientering.

Tone Frønes
bydelsdirektør

Sak 197/09 Tilsynsutvalgets rapporter fra uanmeldt tilsyn ved Cathinka Guldberg-senteret og Jødisk bo- og seniorsenter, september 2009

Arkivsak: 200901867

Arkivkode: 240.4

Saksbehandler: Torun Nilsen

Saksgang	Møtedato	Saknr
Helse- og sosialkomiteen	20.10.09	71/09
Eldrerådet	20.10.09	46/09
Bydelsutvalget	27.10.09	197/09

TILSYNSUTVALGETS RAPPORTER FRA UANMELDT TILSYN VED CATHINKA GULDBERG-SENTERET OG JØDISK BO- OG SENIORSENTER, SEPTEMBER 2009

Tidligere vedtak i saken:

Ingen

Bakgrunn for saken:

I henhold til Byrådssak 144/08, vedtatt i Bystyret 11.12.2008 (sak 432), pkt 9 Rapportering, skal det etter hvert besøk utarbeides en tilsynsrapport som oversendes bydelsutvalget og bydelsadministrasjonen. Likeledes skal rapportene gjøres kjent for alle bydelsutvalg i Oslo kommune. Videre skal Sykehjemsetaten ha kopi av alle tilsynsrapporter for å kunne gi sine kommentarer til rapporten.

Saksframstilling/Faktaopplysninger:

Tilsynsutvalgets virksomhet er regulert av reglement vedtatt av Bystyret. Det enkelte tilsynsutvalg skal bl.a. påse at institusjoner drives i samsvar med gjeldende lover, forskrifter, retningslinjer og vedtatte driftsplan. Utvalget skal ta stilling til klager fra pasienter og pårørende og må selv vurdere om det er rette klageinstans. Etter reglementet skal tilsynsutvalget gjennomføre fire besøk til institusjonene i året, to anmeldte og to uanmeldte.

Cathinka Guldberg-senteret

23. september foretok tilsynsutvalget *uanmeldt* besøk ved Cathinka Guldberg-senteret. Fokus for tilsynet var i hovedsak områder med forbedringspotensial fra forrige tilsyn. Disse områdene, journalføring i fagdatasystemet Gerica og håndtering av muntlige og skriftlige klager, er forbedret og kan anses som tilfredstillende. Institusjonen har også fokus på aktiviteter for brukerne.

Tilsynsutvalget påpeker i sin rapport at institusjonen bærer preg av mange korttidsansatte og vikarer, i tillegg til høyt sykefravær. Det høye sykefraværet og mangel på fagpersonell kan skape problemer, bl.a. i forhold til internkontrollsystemet og i forhold til at pasienter med psykiske problemer blir plassert på demensavdeling og fagpersonell ikke "flytter" med pasienten.

Disse tingene vil tilsynsutvalget vil følge opp.

Jødisk bo- og seniorsenter

24. september foretok tilsynsutvalget *uannmeldt* besøk ved Jødisk bo- og seniorsenter. Dette var første besøk hos senteret for det nye tilsynsutvalget, og formålet med besøket var å bli kjent med stedet. Tilbakemeldingene i rapporten er tilfredsstillende, og ingen spesielle saker som må følges opp.

Bydelsdirektørens vurdering:

Hovedkonklusjonen i rapportene er positive, og bydelen er fornøyd med at tilbakemeldingene fra Cathinka Guldborg-senteret om mange korttidsansatte, vikarer og høyt sykefravær vil bli fulgt opp av tilsynsutvalget. Bydelen har ingen øvrige kommentarer til rapportene.

Oppdatert informasjon om tilsynsutvalget og oversikt over hvem som kan kontaktes vil bli sendt institusjonene med det første.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget tar saken om tilsynsutvalgets rapporter fra uannmeldt tilsyn i september 2009 til orientering.

Tone Frønes
bydelsdirektør

Trykte vedlegg:

Tilsynsutvalgets rapporter fra uannmeldt tilsyn i september 2009

Utrykte vedlegg:

Sak 198/09 Tilsynsutvalg for institusjoner mv - planer fremover

Arkivsak: 200900673

Arkivkode: 027.0

Saksbehandler: Torun Nilsen

Saksgang	Møtedato	Saknr
Helse- og sosialkomiteen	20.10.09	72/09
Eldrerådet	20.10.09	44/09
Bydelsutvalget	27.10.09	198/09

TILSYNSUTVALG FOR INSTITUSJONER MV - PLANER FREMOVER

Tidligere vedtak i saken:

BU-sak 166/09 og 167/09

Saksframstilling/Faktaopplysninger:

Rapport fra tilsyn 29.07.2009 er blitt lagt frem for bydelsutvalget i septembermøtet (BU-sak 166/09). Rapporter fra tilsyn 23. og 24.09.2009 vil bli lagt frem i møtet 27. oktober.

Tilsynsutvalg for institusjoner har planlagt tilsyn fremover på følgende datoer:

- *18. og 19. november*
anmeldt tilsyn ved St. Hanshauen omsorgssenter (Carema) , Cathinka Guldberg-senteret og Jødisk bo- og seniorsenter
- *9. og 10. desember*
anmeldt tilsyn ved St. Hanshaugen omsorgssenter (Carema), Cathinka Guldberg-senteret og Jødisk bo- og seniorsenter

Dette til orientering.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget tar sak Tilsynsutvalg for institusjoner mv – planer fremover til orientering

Tone Frønes
bydelsdirektør

Sak 199/09 Status - Rekrutteringsplaner for funksjonshemmede og minoriteter

Arkivsak: 200601933
Arkivkode: 124.0
Saksbehandler: Sissel Wiik

Saksgang	Møtedato	Saknr
Råd for funksjonshemmede	19.10.09	34/09
Arbeidsmiljøutvalget	20.10.09	0/
Helse- og sosialkomiteen	20.10.09	76/09
Medbestemmelsesutvalget	22.10.09	92/09
Bydelsutvalget	27.10.09	199/09

STATUS - REKRUTTERINGSPLANER FOR FUNKSJONSHEMMEDE OG MINORITETER

Sammendrag:

Det vises til sak 101/09 og 102/09 i Bydelsutvalget 26.05.2009 der status for plan for rekruttering av minoriteter og funksjonshemmede ble tatt til orientering. Bydelsutvalget har bedt om en ny sak med hensyn til status i disse rekrutteringsplanene.

Saksframstilling/Faktaopplysninger:

Det vises til vedlagte "Rekrutteringsplan for funksjonshemmede 2008 – 2009" samt "Plan for rekruttering av personer med minoritetsbakgrunn".

IA-plasser

Bydel St. Hanshaugen er en IA-bedrift. I den sammenheng bruker vi ressurser for å beholde og tilrettelegge for medarbeidere som har behov for det. Dette er en viktig del av IA-arbeidet.

Som det fremgår i rekrutteringsplanene, har Bydel St. Hanshaugen også som mål om å stille 10 IA-plasser til disposisjon for personer som ikke har et arbeidsforhold hvorav 5 plasser skal forbeholdes funksjonshemmede. I planen for minoriteter foreslås det videre at personer med minoritetsbakgrunn prioriteres til IA-plasser.

IA-plasser er utprøvnings-/arbeidstreningsplasser, og det er NAV lokalt som finner aktuelle kandidater. Det skal utnevnes en fadder til personen som blir tildelt IA-plassen. Det er foreløpig etablert to IA-plasser, en merkantil IA-plass i staben til Velferds- og helseavdelingen samt en merkantil i Administrasjonsavdelingen. Det arbeides videre for å nå målet om 10 IA-plasser.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Utvalget tar sak om status – rekrutteringsplaner for funksjonshemmede og minoriteter til orientering.

Tone Frønes
Bydelsdirektør/etatssjef

Trykte vedlegg: 2

Sak 200/09 Midlertidig forskrift om husleietilskudd etter opphør av husleiereguleringen - høring

Arkivsak: 200801094

Arkivkode: 372

Saksbehandler: Torild Neeb

Saksgang	Møtedato	Saknr
Eldrerådet	20.10.09	45/09
Helse- og sosialkomiteen	20.10.09	77/09
Bydelsutvalget	27.10.09	200/09

MIDLERTIDIG FORSKRIFT OM HUSLEIETILSKUDD ETTER OPPHØR AV HUSLEIEREGULERINGEN - HØRING

Sammendrag:

Bydelsdirektøren legger her frem en orientering om midlertidig forskrift om husleietilskudd etter opphør av husleiereguleringen.

Tidligere vedtak i saken:

BU-sak 93/09

Bakgrunn for saken:

Kommunal- og regionaldepartementet nedsatte våren 2008 en administrativ arbeidsgruppe som skulle se på hvordan staten og kommunen kunne møte de spesielle utfordringer enkelte beboere i Oslo ville få ved avviklingen av husleiereguleringen.

Et av tiltakene var at det ble etablert en midlertidig bostøtteordning for eldre mennesker med svak økonomi som fortsatt bebor disse boligene pr 01.01.2010.

Saksframstilling/Faktaopplysninger:

Den 24.06.2009 ble staten v/Magnhild Kleppa og kommunen v/ Erling Lae enig om å etablere en ordning med husleietilskudd for husstander som leier husleieregulerte boliger.

Partene ble enig om følgende kriterier for å få tilskudd:

- Leieren må være over 67 år den 01.01.2010 eller ha bodd i boligen i minst 20 år.
- Tilskuddet skal sikre en sum til livsopphold på ca kr 7 000,- for enslige og kr 11 000,- for par.
- Tilskuddet gis ikke til dem som har formue over kr 100 000,-.
- Inntekt av utleie av hybel gir avkorting i tilskuddet med 50 % av leieinntekten.
- Det gis ikke tilskudd for husleie over kr 14 500,- pr mnd. I tillegg gis en kompensasjon for oppvarming på kr 500,-.

Kostnaden ble beregnet til 40 mill kr hvorav kostnadene skal deles mellom staten og kommunen. Det antas å kunne omfatte ca 1500 husstander i Oslo.

Forskriften som her legges frem er utarbeidet administrativt av byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester og er i tråd den inngåtte avtalen.

Bydelsdirektørens vurdering:

Bydelsdirektøren slutter seg til forslaget til midlertidig forskrift om husleietilskudd etter opphør av husleiereguleringen.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Saken tas til orientering.

Tone Frønes
Bydelsdirektør

Trykte vedlegg: Brev fra Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester
Utkast til midlertidig forskrift om husleietilskudd etter opphør av
husleiereguleringen

Sak 201/09 Deltakende budsjettering

Arkivsak: 200800470

Arkivkode: 121.0

Saksbehandler: Sveinung Lervåg

Saksgang	Møtedato	Saknr
Bydelsutvalget	27.10.09	201/09

DELTAKENDE BUDSJETTERING

Sammendrag:

Arbeidsutvalget satte sak om deltakende budsjettering på sakskartet til bydelsutvalgets møte 27.10.2008 på bakgrunn av byråd Sylvi Listhaug svar til finanskomiteen på spørsmål fra Ivar Johansen (SV) vedrørende deltakende budsjettering. Bydelsdirektøren har gjennomgått brevet og legger fram saken for bydelsutvalget.

Tidligere vedtak i saken:

BU-sak 41/08 "Budsjett 2009 - Deltakende budsjettering"

BU-sak 62/08 "Deltakende budsjettering"

BU-sak 86/08 "Budsjettprosess 2009"

BU-sak 149/08 "Deltakende budsjettering"

BU-sak 195/08 "Deltakende budsjettering – Avklaringer fra Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester"

AU-sak 16/09 "Deltakende budsjettering": BU-sak 59/09: "Deltakende budsjettering – Fullmakt til å søke midler"

Bakgrunn for saken:

Arbeidsutvalget satte sak om deltakende budsjettering på sakskartet til bydelsutvalgets møte 27.10.2008 på bakgrunn av byråd Sylvi Listhaug svar til finanskomiteen på spørsmål fra Ivar Johansen (SV) vedrørende deltakende budsjettering. Spørsmålene samt byrådets svar følger vedlagt.

Saksframstilling/Faktaopplysninger:

Byråden har gjennomgått og besvart spørsmålene fra Ivar Johansen og byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester har også kontaktet bydelen i sakens anledning.

Bydelsutvalgsmedlem Stian Oen (SV) har bedt om at følgende momenter tas inn i saken.

- saken bør redegjøre for på hvilken måte det nå (i svaret fra Listhaug) er avklart at bydelen har myndighet til å gjennomføre et prosjekt om deltakende budsjettering.
- saken bør også avklare hvorvidt et slikt prosjekt er nødt til å gjennomføres som et forsøk i offentlig forvaltning, siden denne problemstillingen reises i Listhaugs svar.
- *dersom* et slikt prosjekt kan gjennomføres uten å bli kategorisert som et forsøk i offentlig forvaltning bør det for det første vurderes hvorvidt det likevel er gode grunner til å gjennomføre det som et slikt forsøk. For det andre bør det, om det konkluderes med at det er mest hensiktsmessig å gjennomføre et prosjekt som ikke blir å se som et forsøk i offentlig forvaltning, i så fall fremmes forslag om at BU ber bydelsdirektøren utforme og sende søknad til KRD om støtte til prosjektet.

- dersom prosjektet bare kan gjennomføres som et forsøk etter Lov om forsøk i offentlig forvaltning er det for det første en problemstilling hvorvidt BU likevel skal gå inn for at det søkes midler til prosjektet hos KR.D.
- dersom det skal søkes om midler til et forsøk etter Lov om forsøk i offentlig forvaltning, må det avklares hvorvidt siste setning i brevet fra Listhaug skal forstås dit hen at det er kommunen – og ikke bydelen – som både skal 1.) ta stilling til om slikt prosjekt skal gjennomføres, og også 2.) sende søknad om slikt prosjekt. Listhaugs formulering kan forstås dit hen at det er bystyret som må ta stilling til om kommunens skal søke departementet, men det er ikke kategorisk slått fast hvem som skal stå for en slik søknad.

Det er en rekke begrensinger i bydelens muligheter til å gjøre et forsøk med deltakende budsjettering. Dette er beskrevet i brev fra byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester av 8.9.2008. Brevet følger vedlagt.

Bydelsdirektørens vurdering:

Ut fra byrådets svar av 10.9.2009 på Ivar Johansens spørsmål vil bydelsdirektøren mene at bydelsutvalget i St. Hanshaugen har fullmakt til å søke Kommunal- og regionaldepartement om tilskudd til et forsøksprosjekt om deltakende budsjettering dersom forsøket foregår innenfor områdene hvor bydelsutvalget har budsjettfordelingskompetanse, jfr Økonomireglementets bestemmelser om budsjettfullmakter delegert til bydelsutvalgene.

Eksemplet som dekkes av dette og som er nevnt fra Ivar Johansen og som svares på av byråd Sylvi Listhaug er følgende:

Et nærmere definert beløp til forebyggende barne- og ungdomsaktivitet avsettes til prosjekt deltagende budsjettering. Den formelle fordeling vedtas av bydelsutvalget etter at det er gjennomført en høringsprosess i bydelens barne- og ungdomsmiljøer. Bydelsutvalget har på forhånd sagt de vil lytte til de råd som gis i høringsprosessen, men uten å gi konkrete garantier.

Ettersom midlene skal benyttes til forebyggende barne- og ungdomsaktivitet, brukes midlene innenfor områder hvor bydelsutvalget har budsjettfordelingskompetanse, jf Økonomireglementets bestemmelser om budsjettfullmakter delegert til bydelsutvalgene. I dette tilfellet foretar bydelsutvalget selv den formelle budsjettfordeling. Bydelsutvalget har følgelig myndighet til å igangsette og organisere et prosjekt om deltakende budsjettering, dersom budsjettfordelingen skjer som beskrevet i eksemplet ovenfor.

Til en viss grad gjøres dette også i dag. Ungdomsrådet uttaler seg i forhold til barne- og ungdomsaktiviteter og disse innhenter igjen synspunkter ute i bydelens barne- og ungdomsmiljøer.

Bydelen kan også søke Kommunal- og Regionaldepartementet om prosjektmidler til et forsøksprosjekt til deltakende budsjettering dersom prosjektet om deltakende budsjettering fortsatt foregår innenfor rammene av ovennevnte situasjon. Dersom dette skjer bør byrådet få kopi av søknaden.

De 3 andre eksemplene som nevnes av Ivar Johansen faller utenfor bydelens fullmakter. Ungdomsrådet kan ikke tillegges budsjettfordelingsmyndighet og bydelsutvalget kan ikke på forhånd forplikte seg til å følge råd som blir innhentet ved en høring.

Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester skriver i sitt brev av 8.9.2008 at det ikke kan utelukkes at det er mulig å gjennomføre et forsøksprosjekt med deltakende budsjettering i

medhold av Lov 26.6.1992 nr 87 om forsøk i offentlig forvaltning. Dette kan eventuelt skje med samtykke fra departementet og vil bero på en nærmere rettslig vurdering og skjønnsmessige vurderinger fra departementets side.

Byråden presiserer i sitt svar at dersom prosjektet er tenkt organisert på en måte som gjør at det kun kan gjennomføres som et forsøk etter Lov om forsøk i offentlig forvaltning, er det bystyret som må ta stilling til om kommunen skal søke departementet om adgang til og eventuelt tilskudd til dette, jf brev av 08.09.2008 pkt 6.

Bydelsutvalget må i så tilfelle be bystyret ta stilling til om kommunen skal søke departementet om adgang og eventuelt tilskudd til et forsøk. Bydelsdirektøren har fått i svar fra byrådsavdelingen at det er Oslo kommune som sådan som da står som søker og at en eventuell søknad går fra Oslo kommune sentralt.

Det har hittil ikke vært politisk flertall i bystyret for forsøk på deltakende budsjettering. Det er derfor relativt sannsynlig at en eventuell søknad om et forsøksprosjekt vil kunne bli avvist av bystyrets flertall.

Bydelsdirektøren vil bemerke at det vil være tid- og ressurskrevende å gjennomføre et prosjekt innen deltakende budsjettering også innenfor rammen av det bydelsutvalget har fullmakt til.

Bydelsdirektøren anser sak om deltakende budsjettering som politisk og fremmer saken uten forslag til vedtak.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak
Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Tone Frønes
bydelsdirektør

Trykte vedlegg: Byråd Sylvi Listhaugs svar av 10.9.2009 til Finanskomiteen på spørsmål fra Ivar Johansen (SV)
Spørsmål fra Ivar Johansen (SV)
Brev fra Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester av 8.9.2008.

Sak 202/09 Saksbehandling og mandat for saksforberedende komiteer

Arkivsak: 200900886

Arkivkode: 026.1

Saksbehandler: Sveinung Lervåg

Saksgang	Møtedato	Saknr
Bydelsutvalget	27.10.09	202/09

SAKSBEHANDLING OG MANDAT FOR SAKSFORBEREDENDE KOMITEER

Sammendrag:

Bydelsdirektøren legger her fram en redegjørelse i forhold til bydelsutvalgets vedtak i februar 2009 der man ba om en sak der endringer og tiltak som kan bidra positivt til bydelsutvalgets demokratiske prosesser ble vurdert.

Tidligere vedtak i saken:

BU-sak 29/09 Publisering av politiske saker, februar 2009.

Bakgrunn for saken:

Bydelsutvalget ba i februar 2009 i BU-sak 29/09 Publisering av politiske saker, om en sak der endringer og tiltak som kan bidra positivt til bydelsutvalgets demokratiske prosesser vurderes, herunder:

1. Hvorvidt hver enkelt sak som skal behandles i bydelsutvalget kun bør behandles av én komité/arbeidsutvalget i forkant av BU-behandling
2. Hvorvidt komiteene/arbeidsutvalget (og ikke bydelsdirektøren) bør innstille på vedtak til bydelsutvalget (for eksempel ved at bydelsdirektørens innstilling bare fremmes til komitémøtene):
3. Hvorvidt det i flere saker og mer regelmessig bør gjennomføres drøftinger i åpne høringsmøter og med rådene i bydelen før sakene fremmes for bydelsutvalget for endelig behandling

Saksframstilling/Faktaopplysninger:

- 1. Hvorvidt hver enkelt sak som skal behandles i bydelsutvalget kun bør behandles av én komité/arbeidsutvalget i forkant av BU-behandling:**

Noen typer saker behandles i flere komiteer i dag. Eksempler er utbyggingsaker som kan være relevante for både miljø- og byutviklingskomiteen (MBK), helse- og sosialkomiteen (HSK) og oppvekst- og kulturkomiteen (OKK). Dersom en komité skal behandle disse sakene vil det kreve endring i mandatet til komiteene.

Det er bydelsutvalget selv som oppnevner komiteer og bestemmer mandatet til komiteene. Det er derfor fullt mulig å endre dette.

- 2. Hvorvidt komiteene/arbeidsutvalget (og ikke bydelsdirektøren) bør innstille på vedtak til bydelsutvalget (for eksempel ved at bydelsdirektørens innstilling bare fremmes til komitémøtene).**

Juridisk er det ingen hindring for at dette kan gjennomføres. Det er avklart med Bystyrets sekretariat som har uttalt at det kan være hensiktsmessig å se hvordan nevnte problemstilling håndteres i forhold til saker til bystyret. I følge reglement for bystyrekomiteene skal komiteene bl.a. avgi innstilling til bystyret i saker som sendes komiteen fra byrådet, bystyret og bystyrets organer. Selv om komiteene avgir innstilling vil også byrådets innstilling følge saken til bystyret og fremgå av sakskartet. I bystyret voteres det over komiteens innstilling.

Mye av den politiske tautrekkingen foregår i komiteene. Bystyret fatter sjelden vedtak som ikke samsvarer med flertallsinnstillingen fra vedkommende komité, når komiteens sammensetting avspeiler det politiske flertallet i bystyret. Forretningsutvalget bestemmer hvilken komité som skal behandle de enkelte sakene.

Bystyrekomiteenes mandat er nedfelt i eget reglement, Reglement for bystyrekomiteene. Protokollene er regulert i § 12 og skal bl.a. gjengi fremsatte forslag og merknader. Dette er mer omfattende enn våre protokoller hvor kun forslag, votering og vedtak gjengis. Det er i Rådhuset avsatt egne ressurser til komitesekretærer. I bydelen utføres dette av personer som allerede er i full stilling.

Oversatt til bydel kan dette bli følgende: Komiteene vil avgi innstilling til bydelsutvalget i saker som sendes komiteen fra administrasjonen. Selv om komiteene avgir innstilling vil også bydelsdirektørens innstilling følge saken til bydelsutvalget og fremgå av sakskartet. I bydelsutvalget voteres det over komiteens innstilling.

Det er flere måter dette kan gjøres på. Alle medfører behov for økte ressurser men i ulik grad.

En saksgang som innebærer innstilling fra komiteene fordrer at administrasjonen produserer og publiserer sakskart til alle komiteene. Det gjøres også i dag. Det som blir nytt er at det må produseres saksprotokoll for hver sak i komiteene i bydelens journal- og arkivsystem Doculive. Det må deretter igjen lages nye saksframlegg hvor komiteens innstilling legges inn og sendes bydelsutvalget gjennom publisering av eget sakskart til bydelsutvalget.

Nevnte forandringer i saksbehandlings- og beslutningskjeden (saksforberedelser, saksframlegg fra bydelsdirektøren til komiteen, komiteens vedtak, protokoll, nye saksforberedelser, nytt saksframlegg fra komiteen til bydelsutvalget, BU-vedtak, protokoll, iverksettelse av vedtak, osv) vil føre til mer arbeid med saksforberedende oppgaver, noe som vil påvirke hele saksbehandlingsprosessen. Pr i dag er det ikke avsatt ressurser til merarbeidet.

Den enkleste måten vil være at sekretariatet klipper og limer inn komiteens innstilling i sakene som har vært oppe og sender ut på nytt. Da må det fortsatt lages saksprotokoller fra komiteene men det blir ingen ny saksbehandling. Det vil imidlertid likevel gå med mer tid og ressurser i BU-sekretariatet enn det gjør i dag.

Vi har innhentet opplysninger fra bydelene Bjerke og Frogner.

Bydel Frogner har innarbeidete rutiner for saksgang til bydelsutvalget uten at disse er nedfelt skriftlig i den form som St. Hanshaugen har.

De har to komiteer. Alle saker tar en av tre veier fram til bydelsutvalget etter at de er saksforberedt fra administrasjonen. Enten gjennom komiteen, dvs at alle plan- og bygningssaker mv går til den ene komiteen. Alle skjenkesaker og noe på barnehager går til den andre komiteen. Alle øvrige saker går direkte til bydelsutvalget.

De to komiteene fremmer komiteenes forslag til vedtak for bydelsutvalget samtidig som administrasjonens vedtak inngår som endel av saksframlegget.

Bydel Bjerke avholder AU-møte en uke før komiteene (de bestemmer hvilken komité som skal ha sakene) og 2,5 uke før bydelsutvalget. En sak behandles i flere komiteer så det er ikke de som innstiller til bydelsutvalget. Komiteens medlemmer i bydelsutvalget er selv pliktig til å fremme komiteens forslag i bydelsutvalget. Etter at arbeidsutvalget har avholdt møte lager sekretærene for komiteene/rådene sine sakskart som legges på nett.

Etter avholdt komite/rådsmøte skrives protokoll som legges i Doculive av sekretærene. BU-konsulentene lager teknisk saksprotokoll og sakskartet til bydelsutvalget. Da vil alle vedtak komme med i sakskartet som tidligere vedtak i saken.

Alle komiteer og råd har møte mandag og bydelsutvalget har torsdag uken etter.

3. Hvorvidt det i flere saker og mer regelmessig bør gjennomføres drøftinger i åpne høringsmøter og med rådene i bydelen før sakene fremmes for bydelsutvalget for endelig behandling

I et engasjert og aktivt lokaldemokrati legges det til rette for at viktige saker kan drøftes i åpne høringsmøter. Men åpne høringsmøter skal planlegges, organiseres og gjennomføres. Hvert ledd i en framdriftsplan betyr økte kostnader i form av behov for å bruke personalressurser (de som skal planlegge, organisere og gjennomføre), utgifter til lokaler, utgifter til kaffe/mat, informasjonsmateriale (brosjyrer, annonser, kopier) med mer samt etterarbeid.

Åpne høringsmøter har vært gjort i enkeltsaker tidligere. Et eksempel er utbyggingen av Geitmyra hvor bydelene Sagene og St. Hanshaugen samarbeidet om et folkemøte. Nærmiljøseksjonen har også hatt andre saker, også saker som ikke skal til bydelsutvalget hvor dette gjøres. Bl.a. er det gjort i forbindelse med nærmiljøtiltak i parker som Kristparken og utbyggingen av Bislett stadion.

Bydelsdirektørens vurderinger:

1. Hvorvidt hver enkelt sak som skal behandles i bydelsutvalget kun bør behandles av én komité/arbeidsutvalget i forkant av BU-behandling:

Dersom kun en komité skal behandle de forskjellige sakene kan det være hensiktsmessig at bydelsutvalget i tillegg til å revurdere mandat, også revurderer antall komiteer. For å gjøre det så forutsigbart som mulig bør det nedfelles i reglementet hvordan de forskjellige sakfelt skal behandles.

Hvis komiteer skal behandle større sakfelt kan det gå ut over spisskompetansen til representantene ettersom de da må sette seg inn i et større felt enn hva tilfellet er i dag. Mindre tilfang av meninger og synspunkt fra andre komiteer (og brukerråd) kan svekke grunnlaget for å fatte riktig/godt vedtak i saken. Man bør også vurdere hvorvidt "behandling-i-én-komité-ordningen" kan skape inntrykk av at lokaldemokratiet "lukkes til" om de andre komiteene, dersom de beholdes, mister muligheten til å fatte vedtak i saker som kan være viktige for dem.

En slik ordning kan ha konsekvenser for rådene. Rådene skal ha sakene som omfattes av deres område uansett hvilken komité som behandler saken. Men det blir viktig å vurdere hvorvidt rådenes rett / mulighet til å påvirke i flere typer saker blir mindre ved at de faste komiteene ikke behandler rådenes uttalelser. Dette vil det være vanskelig å vurdere på forhånd.

Et alternativ til at det blir bare en komité kan være at komiteenes rolle erstattes av arbeidsutvalget som innstiller til bydelsutvalget.

Det er også mulig å se for seg at komiteene delegeres beslutninger på enkelte områder. Det sees på under pkt 2.

2. Hvorvidt komiteene/arbeidsutvalget (og ikke bydelsdirektøren) bør innstille på vedtak til bydelsutvalget (for eksempel ved at bydelsdirektørens innstilling bare fremmes til komitémøtene).

Det er allerede i dag svært stramme tidsfrister på høringssaker i skjenke- og reguleringsaker. En hver endring som medfører flere oppgaver vil her forlenge saksbehandlingstiden, og det vil medføre en lengre periode mellom komitemøtene og BU-møte enn tilfellet er i dag.

Lengre saksbehandlingstid hos oss har konsekvenser for Næringsetatens muligheter til å slutføre sakene innen fristene. Bydelen ved bydelsutvalget har lovpålagt rolle som sosialtjeneste. Alkoholoven § 1-7 stiller krav om at sosialtjenesten skal avgi uttalelse til skjenkesaker før det fattes vedtak. Pr i dag er Næringsetatens frist satt til 14 dager. Vi klarer denne fristen der høringsuttalelsen kan behandles administrativt (som følge av BU-vedtak 166/07 av 30.10.07 om delegasjon av uttalellesmyndighet til bydelsdirektøren). Pr i dag klarer vi ikke å holde etatens tidsfrister i de sakene som må behandles i bydelsutvalget. Vi sender informasjon (så raskt som mulig) til Næringsetaten og informerer om når saken legges fram for bydelsutvalget. Næringsetaten må også i dag vente på bydelsutvalgets vedtatte uttalelser, ofte 4 uker, eller mer.

Bydelen har, ved flere anledninger, fått ros av bevilingsmyndighetene fordi vi har bidratt til å få ned saksbehandlingstiden som følge av de rutinene - og den praksisen vi har i dag.

Hvis mer arbeid skal utføres uten at det tilføres ressurser kan konsekvensene bli at (lavere prioriterte) forvaltningsoppgaver, som kun behandles i administrasjonen, må legges til side til fordel for saker som skal behandles i bydelsutvalget og komiteene.

Positivt kan det hevdes at man tilfører komiteene mer tyngde dersom disse skal innstille til bydelsutvalget. Da vil flere av de reelle beslutningene gjøres her slik at sakene i bydelsutvalget i større grad følger komiteenes innstilling. I dag skjer det ofte at komiteenes forslag til vedtak endres i bydelsutvalget, selv om der samme flertall har gått inn for vedtaket.

En endring vil også medføre noen tekniske konsekvenser som utarbeidelse av nye maler. En del av dette vil koste penger. Med tanke på at bydelens journal- og arkivsystem Doculive har begrenset levetid fremover bør det vurderes hvorvidt fordelene med dette er så store at det oppveier kostnaden ved å gjøre det.

Man kan også tenke seg at komiteene delegeres myndighet på høringssaker. Noen bydeler praktiserer dette. I Bydel St. Hanshaugen er sakskartene større i omfang enn i de fleste bydeler på grunn av det særskilte sentrumsansvaret bydelen er pålagt. En slik endring vil kunne bidra til at bydelsutvalget får bedre tid til å behandle større saker. Dette vil i så fall innebære at bydelsutvalget delegerer myndighet til komiteene, slik at en del høringssaker blir behandlet og vedtatt i "sin" komité. Dette er det adgang til, jfr bydelsreglementets § 2-4 Komiteer. Adgangen til å delegerer avgjørelsesmyndighet til en komité er snevrere enn til arbeidsutvalg. Høringsuttalelser innebærer imidlertid ikke bruk av avgjørelsesmyndighet. Bydelsutvalget kan derfor som en fast ordning delegerer sin høringskompetanse til komiteene noe som kan frigjøre tid i bydelsutvalget.

Eksempel:

- HSK (eller MBK eller OKK) får delegert myndighet av bydelsutvalget til å behandle og avgi høringsuttalelser.
- Komiteenes vedtak protokollføres på vanlig måte.
- Saksmappe, med saksframlegg og rett utskrift av vedtaket, leveres til saksbehandler så snart som mulig etter komitémøtet.
- Vedtak om høringsuttalelse legges som referatsak til bydelsutvalget.
- Saksbehandler sender komiteenes vedtak om høringsuttalelse til Næringssetaten og avskriver saken

3. Hvorvidt det i flere saker og mer regelmessig bør gjennomføres drøftinger i åpne høringsmøter og med rådene i bydelen før sakene fremmes for bydelsutvalget for endelig behandling

Åpne høringsmøter kan være effektive i forhold til at det blir kort vei til beslutningstakerne men det er en fare for at kun de mest ressurssterke vil være de som engasjerer seg. En slik utvikling kan snarere svekke lokaldemokratiet enn styrke det. Høringsmøter er dessuten både ressurs- og tidkrevende og vil være mest hensiktsmessige eller passe best i større saker hvor man har ”tid” til å arrangere dem.

Alle relevante saker blir behandlet i rådene før saker behandles i bydelsutvalget men ikke før de fremmes som sak. Det er mulig å kople rådene inn i et tidligere stadium. Konsekvensene av det vil antakelig være utbetaling av ekstra møtegodtgjørelse men man vil oppnå disses uttalelse så tidlig at det kan innpasses i saksfremstillingene.

Et alternativ til åpne, kostnadskrevede høringsmøter kan være å organisere en ”hybrid”: Høringsmøter legges til timen(timene) før bydelsutvalgsmøtet og kommer i forkant av åpen halvtime. Bydelsutvalget beslutter hvilket tema som skal belyses på høringsmøtene. Invitasjonen publiseres sammen med sakskartet på web og i avis, eventuelt i andre medier. Politikerne styrer selv disse høringsmøtene. Det kan (for eksempel) arrangeres slike høringsmøter 1 gang pr. tertial (3 ganger i året). Resten av årets bydelsutvalgsmøter kan fortsatt starte med åpen halvtime.

Bydelsutvalgets åpne høringsmøter behøver ikke erstatte folkemøter, men bidra til at lokaldemokratiet får utvidede muligheter til åpne drøftinger mellom politikere, administrasjon, brukerråd og lokalbefolkningen.

Bydelen er i gang med å planlegge et prosjekt for alle ansatte hvor temaet er ”Service og brukerorientering” fra 2010. Det er mulig å se om dette kan sees i sammenheng med brukermedvirkning også på politiske saker. Prosjektet er under planlegging og bydelsdirektøren vil komme tilbake til dette etter hvert som det planlegges.

Bydelsdirektøren legger saken fram til behandling uten forslag til vedtak.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak
[Saken legges fram uten forslag til vedtak.](#)

Tone Frønes
bydelsdirektør

Sak 203/09 Økonomisk status pr september - 09

Arkivsak: 200900535

Arkivkode: 121.0

Saksbehandler: Kari Cecilie Hagen

Saksgang	Møtedato	Saknr
Bydelsutvalget	27.10.09	203/09

ØKONOMISK STATUS PR SEPTEMBER - 09

Sammendrag:

Bydelen går mot et samlet mindreforbruk på kr. 7,420 mill. Dette beløpet innholder et samlet mindreforbruk på prosjekter på kr. 2,896 mill. Det er en differanse på merforbruk fra august rapportering på kr. – 0,490 mill. Utarbeidede prognoser er basert på regnskapstall pr. september.

Det meldes om merforbruk knyttet til driftsutgifter til UKE på kr. – 1,200 mill og fordelte utgifter husleie Akersbakken 27 kr. – 0,260 mill. Det meldes også merforbruk knyttet til driftsutgifter i forvaltningsseksjonen på kr. – 6,926 mill og hjemmetjenesten kr.– 2,956 mill. Sum merforbruk utgjør kr. 11,342 mill.

Det rapporteres mindreforbruk i barnehageseksjonen på kr. 2,491 mill, oppvekstseksjonen kr. 1,190 mill, nærmiljøseksjonen kr. 0,352 mill og kr. 0,300 mill på prosjekter. Det rapporteres også mindreforbruk på sosial og kvalifisering på kr. 2,144 mill, VHA stab kr. 0,549 mill, prosjekter kr. 2,596 mill og ADA stab på kr. 0,090 mill. Sum mindreforbruk utgjør kr. 9,712 mill.

Sentrale avsetninger rapporteres med kr. 9,050 mill som skal brukes senere.

Årsaker til merforbruk på de forskjellige områder:

1. Økte utgifter til UKE i forhold til 2008.
2. Bruk av 5 sykehjemsplasser mer enn budsjettert.
3. Merforbruk på institusjonsplasser funksjonshemmede (brukere under 67) skyldes tilbakeføring av omdisponert sosialhjelp som ble tilført kostnadsstedet samt nye brukere som ikke var budsjettert i budsjettåret.
4. Merforbruk på hjemmesykepleie, hjemmehjelp og altmuligmannstjenesten skyldes en fortsatt høy bestilling av vedtakstimer utover budsjettert antall. Det jobbes kontinuerlig med ulike tiltak for å redusere vedtakstimene. Bestillingen er på vei nedover, både hjemmehjelp og hjemmesykepleie.
5. Høyere utbetaling til Fagerborg menighetsbarnehage enn budsjettert.
6. Utgifter til midlertidig barnehage på Adamstuen hvor det ikke er budsjett.
7. Husleie Fagerborggaten og Hammersborg barnehager grunnet oppussing av eksisterende barnehagelokaler.
8. Økning av strøm og vikarforbruk i kommunale barnehager.
9. Mindre statstilskudd til kommunale barnehager enn budsjettert.

Årsaker til mindreforbruk på de forskjellige områder:

1. Statstilskuddet til Marienlyst barnehage for 2008 har kommet i 2009. Midler er flyttet til sparekonto.
2. Mindreforbruk skyldes lønnsbesparelse, tilskudd til tiltak i barnehager for barn med nedsatt funksjonsevne og tilskudd til spesielle pedagogiske tiltak for barn i førskolealderen. Midler er flyttet til sparekonto.
3. Besparelse på grunn av ubesatte stillinger og sykelønnsrefusjoner.

Saksframstilling:

Under følger en oversikt over budsjett, foreløpig regnskap og prognoser for hvert funksjonsområde.

FO	Budsjett hittil i år	Regnskap hittil i år	Budsjett avvik hittil i år	Regulert budsjett 2009	Prognose 2009	Prognose avvik	Avvik øremerk. midler	Avvik ordinær drift
FO 1	85 706	67 625	18 081	122 190	107 520	14 670	2 596	12 074
FO 2A	52 218	46 390	5 828	79 139	76 648	2 491		2 491
FO 2B	46 741	50 202	-3 461	61 160	60 910	250	300	-50
FO 3	204 158	211 551	-7 393	246 806	256 797	-9 991		-9 991
FO 4	36 195	37 357	-1 162	48 260	48 260	0		0
Sum	425 018	413 125	11 893	557 555	550 135	7 420	2 896	4 524

Funksjonsområde 1: Helse, sosial og nærmiljø

Område omfatter administrasjon, sentrale avsetninger, drift sosialtjenesten, kvalifisering, drift av boliger og aktivitet knyttet til Nærmiljøseksjonen.

Forutsetninger som ligger til grunn for årsprognosen:

Bydelen rapporterer et forventet mindreforbruk på funksjonsområde 1 på 14,670 mill, hvorav 2,596 mill er knyttet til prosjektmidler. Dette er en positiv endring på kr 0,819 mill fra forrige rapportering.

Det var forventet et mindreforbruk på 120 000 knyttet til ubrukte lønnsmidler på spesialkonsulent stilling i stab ADA. Denne prognosen er redusert til 90 000. Det er et merforbruk på - 260 000 knyttet til økning av fordelte utgifter husleie Akersbakken 27 pluss økning av driftsutgifter på IT fra UKE på - 1 200 000.

Forvaltningseksjonen og sosial og kvalifiseringsseksjonen melder et mindreforbruk grunnet besparelser på lønn og drift. Ubrukte midler er samlet inn og lagt under avdelingssjefen. Målet er å bruke midlene til å dekke eventuelt merforbruk på dette området. Det meldes også et mindreforbruk på sosialtjeneten på kr. 1,1 mill som skyldes at flere ansatte lønnes på oppgavedifferensieringsmidler istedenfor vanlig driftsmidler. Det meldes også en positiv prognose på Flexbo som skyldes midler som er avsatt til flytting av hus til permanent løsning. Om disse midlene ikke blir brukt ved slutten av året, overføres de EST.

Vedlikeholdsbudsjettet til kommunale boliger er ikke brukt hittil i år. Det er hentet inn totalt kr. 0,676 millioner på denne kostrafunksjonen og beløpet ligger på sparekostnadsstedet 70877. Det meldes et mindreforbruk på drift sosialboliger med kr. 0,2 mill som skyldes høyere husleieinntekter enn budsjettet. Det er også meldt et mindreforbruk på kr. 0,2 mill på drift eldreboliger som skyldes høyere husleieinntekter enn budsjettet, samt mindre husleieutgifter.

Prosjektet "Bydelsrusken uføre" ser ut til å gå mot et mindreforbruk på lønn med kr. 0,08 mill og dette skal overføres til 2010 for å sikre opprettholdelsen av prosjektet. Det meldes også et

mindreforbruk med kr. 0,8 mill som skyldes at bydelen skal få et tilskudd som ikke var budsjettert.

Det meldes et mindreforbruk på prosjektet "Aktiviseringstiltak" med kr. 0,6 mill som skyldes ubrukte driftsmidler i forhold til budsjett.

Det meldes et mindreforbruk på oppgavedifferensiering på grunn av ubrukte driftsmidler på ulike prosjekter.

Funksjonsområde 2A: Barnehager

Området omfatter drift av kommunale barnehager, tilskudd til private og pedagogisk fagsenter.

Forutsetninger som ligger til grunn for årsprognosen:

Bydelen rapporterer et forventet mindreforbruk på funksjonsområde 2A på kr. 2,491 mill. Dette er en negativ endring på kr. 0,275 mill fra forrige rapportering.

Grunnen til et positivt avvik på likebehandlingen på kr 3 millioner er at utbetalingene ser ut til å bli mindre enn budsjettert på enkelte barnehager. Men denne prognosen er veldig usikker og kan endre seg vesentlig på slutten av året. Det er også et positivt avvik på kr 0,256 mill grunnet statstilskudd til Marienlyst barnehage, som gjelder 2008 og ble utbetalt i 2009. Disse to beløpene er flyttet over på avsetninger ONA. Det er et negativt avvik på likebehandlingen på kr 0,52 mill grunnet utbetalt høyere tilskudd til Fageborg menighetsbarnehage enn budsjettert. Det er et negativt avvik på kr 1 million grunnet statstilskudd til kommunale barnehager, som ble lavere enn budsjettert. Men denne prognosen kan bli bedre ettersom meldinger på økning i antall barn i 2009 i de kommunale barnehagene blir sendt til Fylkesmannen i løpet av høsten. Adamstuen melder en negativ prognose på kr 50 000 grunnet uforutsette utgifter. I oktober ble det sendt et krav (intern-handel faktura) til Omsorgsbygg KF på kr 0,492 mill i forbindelse med utgifter til rehabilitering av barnehager. Disse inntektene skal dekke ekstra utgifter i barnehageseksjonen. Negativ prognose på kr 30 000 på oppholdsbetaling på Tårnhuset åpen barnehage skyldes mindre belegg enn antatt. Negativ prognose på bruk av vikarer i barnehagene på til sammen kr 415 000.

Det positive avviket på 1,260 mill skyldes ubesatte stillinger på pedagogisk fagsenter, pluss inntekter fra intern-salg av tjenester til andre bydeler. Disse inntektene var ikke budsjettert. Alle midlene på kr 1,260 mill skal brukes til midlertidige stillinger i løpet av høsten og vinteren.

Funksjonsområde 2B: Oppvekst

Området omfatter helsestasjonstjenester, barnevernstjenester og aktivitetstilbud herunder fritidsklubber og barneparker.

Forutsetninger som ligger til grunn for årsprognosen:

Bydelen rapporterer et forventet mindreforbruk på funksjonsområde 2B på kr. 250 000. Dette er en forbedring på kr. 140 000 fra forrige rapportering. Dette skyldes en ubesatt stilling i oppvekstseksjonen stab og en ubesatt stilling som fysioterapeut.

Funksjonsområde 3: Pleie og omsorg

Området omfatter institusjonsplasser, støttekontakter, eldresenter, transport for funksjonshemmede, hjemmetjenester og aktivisering eldre og funksjonshemmede.

Forutsetninger som ligger til grunn for årsprognosen:

Bydelen rapporterer et forventet merforbruk på funksjonsområde 3 på kr. 9,991 mill. Dette er en forverring på kr. 1,174 mill fra forrige rapportering.

Det skyldes hovedsakelig høyere utgifter på utskrivningsklare pasienter fra sykehus og vurderingspasienter på institusjonsplasser senior. Det er også et negativt avvik på institusjon funksjonshemmede som skyldes nye brukere som ikke var budsjettert.

Det negative avviket på institusjon senior skyldes at bydelen har måttet endre nedtaksplanen for institusjonsplasser senior og dermed prognosen. Bydelen budsjetterte med 186 sykehjemsplasser pr 01.01.2009, med et planlagt nedtak på totalt 13 plasser innen utgangen av juni. Nedtaksplanen ble endret i mai og bydelen skal ta ned 13 plasser innen utgangen av året. Bydelen bruker pt. 183 plasser, som er 5 plasser over budsjettert nedtak. I tillegg til dette har bydelen mottatt en faktura på kr. 0,75 mill for bruk av skjermede plasser for 1. tertial. Dette gjelder 15 plasser som var budsjettert som vanlige somatiske plasser. Det viser seg at brukerne har større pleiebehov enn opprinnelig antatt.

Tabellen nedenfor viser nedtaksplanen for institusjonsplasser for brukere over 67

	jan	feb	mar	apr	mai	juni	juli	aug	sept.	okt	nov	des
Plantall sykehjemsplasser over 67 år	186	184	182	179	182	181	180	179	178	176	174	173
Forbruk sykehjemsplasser over 67 år	191	189	187	181	185	186	185	*186	183			
Avvik	5	5	5	2	3	5	5	7	5			

*Status per 30.09.09 I tillegg disponerer bydelen 8 korttidsplasser, 17 aldershjemsplasser, 10 rehabiliteringsplasser og 59 dagsenterplasser samt institusjonsplasser til innbyggere under 67 år.

Merforbruket på institusjon psykiatri skyldes høyere prisøkning enn antatt.

Bydelen har også fått mindre refusjon for ressurskrevende brukere. I tillegg er det kommet inn en ny ressurskrevende bruker som ikke var budsjettert i 2009.

Funksjonsområdet 4: Økonomisk sosialhjelp

Området omfatter utbetaling av økonomisk sosialhjelp.

Bydelen forventer balanse på økonomisk sosialhjelp. Dette er ingen endring fra forrige måned.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Bydelsutvalget tar saken om økonomisk status pr. september til orientering.

Referatsaker

**Periode: 29. september 2009 - 27. oktober
2009**

Sak nr.	Arkivsak	Tittel
102/09	200901879-2	Star Sushi, Waldemar Thranes gate 25: Høringsuttalelse til søknad om bevilling for skjenking av alkohol holdig drikk inne
103/09	200901911-2	Hurry Curry Bajwa, Hausmanns gate 27: Høringsuttalelse til søknad om skjenking av alkohol inne
104/09	200901910-2	Tabibito, Stortingsgata 20: Høringsuttalelse til søknad om skjenkebevilling ved eierskifte
107/09	200902019-2	Jotne Chartering AS - M/Y Excess: Høringsuttalelse til søknad om bevilling for skjenking av alkohol inne
108/09	200901502-3	Bislettgata - Reetablering av offentlig vei Gnr/Bnr 217/30